

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

AZPEITIKO ADIKZIOEN PLANA

2020-2024

SARRERA.....	3
1- ARAU-ESPARRUA.....	3
1.1.- EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA.....	3
1.1.1.- 1/2016 Legea, apirilaren 7koa, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzkoa.....	3
1.1.2.- 8/1997 Legea, ekainaren 26koa, Euskadiko Antolamendu Sanitarioarena.....	7
1.1.3.- 10/2015 Legea, abenduaren 23koa, Jendaurreko Ikuskizunen eta Jolas Jarduerena.....	8
1.2.- AZPEITIKO UDALA.....	9
1.3.- ESPAINIAKO ESTATUA.....	9
1.3.1.- 4/2015 Lege Organikoa, martxoaren 30ekoa, Herritarren Segurtasuna Babesteari buruzkoa.....	9
1.3.2.- 28/2005 Legea, abenduaren 26koa, tabakismoaren aurkako osasun-neurrirei eta tabako-produktuen salmenta, horniketa, kontsumoa eta publizitatea arautzeari buruzkoa.....	9
2- EREDU TEORIKOAK, ILDO ESTRATEGIKOAK ETA EKINTZA-PLANAK.....	10
2.1.- EREDU TEORIKOAK.....	10
2.2.- EBren ESTRATEGIA ETA EKINTZA PLANA DROGAREN AURKAKO BORROKAN (2013-2020).....	11
2.3.- DROGEI BURUZKO ESTRATEGIA NAZIONALA 2009-2016.....	15
2.4.- ADIKZIOEN VII. PLANA. EUSKADI 2017-2021.....	18
3- INFORMAZIOAREN ETA KOMUNIKAZIOAREN ERREALITATE TEKNOLOGIKOA AZTERTZEA.....	36
3.1.- ADINGABEENTZAKO ONLINE-ARRISKU ETA -AUKEREI BURUZKO EUROPAKO IKERKETA.....	36
3.2.- ARRISKUAK ETA AUKERAK INTERNETEN ETA GAILU MUGIKORREN ERABILERA ADINGABE ESPAINIARREN ARTEAN (9-16 URTE).....	38
3.3.- EUSKADIKO GAZTEEN EGOERAREN DIAGNOSTIKOA 2017 (15-29 URTE).....	42
3.4.- GAZTEAK ETA KOMUNIKAZIOA. BIRTUALAREN ARRASTOA.....	45
4- ERREALITATEAREN ANALISIA: DROGA-MENDEKOTASUNAK.....	50
4.1.- DROGEI BURUZKO MUNDU TXOSTENA.....	50
4.2.- DROGEI BURUZKO EUROPAKO TXOSTENA (JOERAK ETA BERRIKUNTZAK).....	53
4.3.- ESPAINIAKO ALKOHOLARI ETA BESTE DROGA BATZUEI BURUZKO INKESTAREN XI. EDIZIOKO DATUAK (2015).....	57
4.4.- ESPAINIAKO BIGARREN HEZKUNTZAKO DROGEN ERABILERARI BURUZKO INKESTA. 2016ko TXOSTENA (1994-2014).....	61
5- PROIEKTUAK.....	65

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

5.1.- 1 PROIEKTUA: Jaietan alkohol-kontsumoa prebenitzeko kanpaina.	
Alkoholemiak.....	65
5.2.- 2 PROIEKTUA: Testing. Dibertimenduzko guneetan legez kanpoko drogak erabiltzearekin lotutako arriskuak murrizteko zerbitzua.....	69
5.3.- 3 PROIEKTUA: bizitzako trebetasunetan eta adikzioen prebentzioan hezteko eskola-programa. Droga-mendekotasuneko eta adikzioetako programa. Sare sozialen programa.....	72
5.4.- 4 PROIEKTUA detekzio goiztiarreko eta esku-hartze goiztiarreko programa.....	79
5.5.- 5 PROIEKTUA: Botiltzar: aisialdiko guneetan alkohola edatearekin lotutako programa prebentibo eta ibiltaria adingabeentzat.....	84
5.6.- 6 PROIEKTUA: Esku-hartze sozioedukatibo eta psikosozialeko zerbitzua bazterketa-arriskuan dauden pertsonentzat, mendekotasun-arriskuan dauden pertsonentzat, eta esku-hartze sozioedukatibo eta psikosozialeko zerbitzua, babesgabetasun-arrisku arin edo ertaineko egoeran dauden adingabeentzat. Kalexka: familia esku-hartzea.....	86
5.7.- 7 PROIEKTUA: Hiesari dagokionez, gazteekin arriskuak eta kalteak murrizteko esku-hartzeak prebenitzea eta mantentzea.....	92

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKARIA

GIZARTE ZERBITZUAK

SARRERA

Adikzioen Plana euskal administrazio publikoek arlo horretan dituzten estrategiak eta jarduerak planifikatzeko, antolatze eta koordinatzeko tresna da, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legeak ezartzen duen bezala.

Azpeitiko Udalak uste du duela hamarkada batzuk hasitako lanarekin jarraitu behar dugula, tokiko planak egiten. Tresna honek 2020-2024 aldian prebentzioaren arloan gauzatuko diren programen eta jarduketan multzo ordenatua jasotzen du, eta bereziki azpimarratzen du prebentzio selektiboa eta adierazia, arriskuak murriztearen aldeko apustua eginez, ez bakarrik drogen arloan, baita gure gizartean gero eta ohikoagoak diren elementuetan ere, hala nola informazioaren eta komunikazioaren teknologietan.

Plana egiteko, kontuan hartu dira orain arte garatutako programa eta ekintzen ebaluazio teknikoak, bai eta hautemandako behar berrietara egokitzea eta plan honi zuzenean eragiten dioten legeria berrietara egokitzea ere. (1/2016 Legea, apirilaren 7koa, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzkoa).

Proiektu hau gizarte-zerbitzuen sailak hainbat gizarte-eragilerekin batera egindako lanetik sortu da, eta sailen arteko ezinbesteko lankidetzat du, herritarren interesak eta nahiak bildu, aztertu eta asetzeko beharrezko esparrua baita, bizi-baldintzekin eta bizikidetzaharremanekin zerikusia duen guztian.

1- ARAU-ESPARRUA

1.1.- EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

1.1.1.- 1/2016 Legea, apirilaren 7koa, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzkoa.

Adikzioak Prebenitzeko Tokiko Planaren abiapuntua Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legean dago. Lege honen helburua da adikzioei diziplina anitzeko eta integralki heltzea, eta arreta berezia jartzea osasunerako hezkuntzan, adikzioetan eragina duten esparru eta arlo guztietan. Izan ere, orain arte, drogen gaia hainbat esparrutan kokatu da, baina ez da ordena publikoko kontua soilik, ezta osasun-arretako edo gizarte-zerbitzuetako merezimenduzkoa ere; gaur egun, gehienetan onartzen den bezala, adikzioak osasun publikoa konprometituta dagoen gaia dira, eta horri heltzeko konpromisoa eta gizarte-erantzukizuna hartu behar dira.

13. artikulua. – Adikzioen prebentzioa.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024. Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Azpeitiko Udala

154734177A

1. – Lege honen esparruan, prebentzio-neurriak aplikatuko zaizkie adikzioei, horien arrisku-faktore aitzindariei, kontsumo problematikoei eta jokabide-adikzioak sor ditzaketen gehiegizko jokabideei.

2. – Herri-administrazioek, beren eskumenen esparruan eta, bereziki, osasun-sisteman, gizarte-zerbitzuetan eta hezkuntza-sisteman, herritarrak sentsibilizatzeko eta informatzeko prebentzio-neurriak hartuko dituzte:

A) Adikzioen fenomeno sozialari buruz.

B) Jokabide jakin batzuen adikzio-potentzialari buruz, bereziki ausazko jokoetan eta teknologia digitaletan eta horien aplikazio berrietan gehiegizko dedikazioa izateari buruz.

C) Horien guztien ezaugarri eta ondorio kaltegarriak buruz.

3. – Botere publikoek, dagozkien jardun-eremuen barruan, prebentziorako esku-hartzeak bultzatuko dituzte, bizi-baldintzak hobetzeko, mendekotasunetan eragiten duten bazterkeriaren faktore pertsonalak, familiakoak edo sozialak gainditzeko, eta eragindako pertsonak beren komunitate-ingurunean modu normalizatuan sar daitezen errazteko. Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legean ezarritakoaren arabera, bazterkeria eragiten duten egiturazko kausak aztertzea eta prebenitzera, herritarrak beren ingurune pertsonal, familiar eta sozialean integratzera eta gizarte-normalizazioa sustatzera bideratutako jarduerak lehentasunezko jarduketaren eremutzat hartuko dira, eta gizarte-zerbitzuen programen barruan sustatu beharko dira.

4. – Lege honen 9. artikuluan ezarritako osasun-hezkuntzaren arloko helburu orokorren osagarri gisa, osasun publikoko eta lehen mailako osasun-arretako zerbitzuek prebentziorako jardungo dute, erkidego-eremuko eragileekin koordinatuta, bizi-ohitura osasungarriak sustatzeko estrategia eta programen bidez, bai eta informazio-ekintzen, detekzio goiztiarreko kanpainen eta ohitura desagoki edo abusuzkoen aldaketaren bidez ere.

5. – Prebentzio-jarduerak biztanleria osoari zuzenduko zaizkio bizitzako etapa guztietan, eta, bereziki, arreta berezia eskainiko zaie arrisku-faktoreen eraginpean dauden pertsonen eta taldeen, adingabeen eta gazteen, eta egoera ahulenean dauden pertsonen eta kolektiboen.

6. – Prebentziorako jarduketaren lehentasunezko eremuak familiakoa, komunitatekoa, hezkuntzakoa eta lanekoa izango dira, eta elkarrekin eta gizarte-eragileekin koordinatu beharko dira, batez ere Europako Erkidegokoekin, aplikatu beharreko neurriak eraginkorrak izan daitezen.

14. artikulua. – Adikzioen prebentzioaren arloko helburuak.

Lege honen esparruan garatutako prebentzio-ekintzak helburu hauek lortzea izango du helburu:

A) Babes-faktoreak zabaltzea eta indartzea, drogen eta adikzio-gaitasuna duten beste substantzia batzuen kontsumo problematikoa eta jokabide-adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideak inhibitzen dituzten aldetik.

B) Banakako, familiako, laneko eta inguruko kalte espezifikoak sortzeko gai diren arrisku-faktoreak ezabatzea edo, hala badagokio, minimizatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAIZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

C) Drogak eta adikzio-gaitasuna duten beste substantzia batzuk kontsumitzen hasteko adina ahalik eta gehien atzeratzea, bai eta jokabide-adikzioak garatzeko arriskua dakarten gehiegizko jokabideetan hasteko adina ere.

D) Arrisku- eta abusu-kontsumo problematikoak ezabatzea eta, hala badagokio, mugatzea, bai eta jokabide-adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideak ere.

E) Jokabide eta kontsumoetan neurritasun- eta erantzukizun-jarraibideak sustatzea, gehiegizkoak direnean adikzioak sortzeko arriskua dakartenak.

15. artikulua. – Prebentzioa familian.

1. – Familia funtsezko elementua denez seme-alaben heziketan eta prestakuntzan, eta adikzioak prebenitzeko estrategiak, balioak, trebetasunak eta gaitasunak transmititzen dituenek, gurasoak edo tutoreak haur eta nerabeen babes-faktoreak sustatzeko duten garrantziari buruz sentsibilizatzeko esku-hartzeak eta programak abiaraziko dira.

2. – Prebentziozko esku-hartzearen esparruan, familiak babes berezia izango du, honako helburu hauekin:

A) Hezkuntzarako eta familia-kudeaketarako gaitasunak hobetzea.

B) Familia-nukleoak esposizioarekiko eta kontsumoarekiko duen erresistentzia indartzea.

C) Arrisku-faktoreak murriztea eta seme-alaben artean substantzien kontsumo arazotsuen aurkako babes-faktoreak areagotzea, familiak prebentzio-agente gisa duen funtzioa indartuz, bereziki adingabeak eta gazteak dituzten familien kasuan.

3. – Administrazio publikoek lankidetzaz eta koordinazio-bide eraginkor eta efizienteak ezarriko dituzte jardun-eremu horretan esku hartzen duten erakunde publiko eskudunen, guraso-elkarteen eta irabazi-asmorik gabeko erakunde pribatuen artean.

16. artikulua. – Prebentzioa erkidego-eremuan.

1. – Komunitate-esparruko prebentzioa lehentasunezkoa da, eta herritarrengan edo interes handieneko taldeetan (hala nola ikastetxeetan, zerbitzu soziokulturaletan, gazte-, kultura-, kirol- eta boluntariotza-elkarteetan) eragin handiena duten baliabideak eta pertsonak biltzen ditu.

Profesionalen kolektiboak eta lantokiak.

2. – Komunitate-esparruko prebentzioa, beren eskumenen arabera, udalek eta mankomunitateek garatuko dute lehentasunez, pertsonen eta kide diren komunitateen ematen dizkieten zerbitzuak hurbil daudelako.

17. artikulua. – Prebentzioa hezkuntza-eremuan.

1. – Hezkuntza-esparrua oinarritzko zutabea da prebentzio-jarduketetan; izan ere, eskola-ingurunea funtsezkoa da pertsonak, bere haurtzarotik eta gaztarotik, bere osasunarekin eta ongizatearekin lotutako gaiei buruzko gaitasunak modu eraikitzailean eta errespetuz gara ditzan, bai eta bere buruarekiko eta gainerako pertsonen errespetuz ere.

22. artikulua. – Prebentzioa kirolaren, aisialdiaren eta denbora librearen esparruan.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

1. – Osasun-, gazteria-, kirol-, kultura- eta hezkuntza-gaietan eskumena duten euskal herri-administrazioek aisialdia erabiltzeko ereduaren politika integrala sustatuko dute, substantzien kontsumoaren, adikzio-portaeren eta jokabide-adikzioak sor ditzaketen beste jokabide arriskutsu eta gehiegizko batzuen ordez, batez ere gazteen eta nerabeen artean.

31. artikulua. – Edari alkoholodunen hornidura eta salmenta.

1. – Debekatuta dago honako pertsona hauei edari alkoholodunak saltzea edo hornitzea:
A) Adingabeak.

33. artikulua. – Edari alkoholodunen kontsumoa.

1.- Debekatuta dago 18 urtetik beherakoek edari alkoholodunak kontsumitzea.

68. artikulua. – Udalen eskumenak.

1. – Honako hauek dagozkie Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriei, bakoitzak bere lurralde-eremuan:

A) Adikzioen Tokiko Plana eta, oro har, arlo horretako programak eta jarduerak egin, garatu eta gauzatzea, lege honetan eta Euskadiko Adikzioen Planean eta, hala badagokio, dagokion foru-planean jasotako aginduen arabera.

B) Dagokion lurralde-eremuan, Adikzioen arloko aholkularitza- eta koordinazio-organoen sorrera eta funtzionamendu-araubidea.

C) Adikzioen arloko sariak eta aintzatespenak kudeatzea dagokien lurralde-eremuan.

D) Lege honetan aurreikusitako kontrol-neurriak betetzen direla gainbegiratzea eta zaintzea.

E) Ikuskatzeko eta zehatzeko ahala erabiltzea, lege honetan aurreikusitako moduan.

2. – Udalek banaka edo modu mankomunatuan jardun ahal izango dute agindutako lanak egiteko.

69. artikulua. – Aurrekontu-konpromisoak.

Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorrek, foru-aldundietakoek eta udaletakoek aurreikusi beharko dituzte lege honetan jasotako jarduerak gauzatzeko kredituak, baldin eta beren eskumenekoak badira, betiere, aurrekontu-baliabideen, onartzen diren programen eta horretarako sinatutako hitzarmenen arabera.

72. artikulua. – Adikzioen Erakundearteko Koordinazio Batzordea.

2. – Adikzioen arloan eskumena duen saileko sailburua izango da Adikzioen Erakundearteko Koordinazio Batzordeko burua, eta honako hauek osatuko dute: Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailetako edo arloetako ordezkariak, goi-kargudunek eta osasun-gaietan, gizarte-politikatan, hezkuntzan, kulturean, gazterian, kirolan, segurtasunean, justizian, enpleguan, kontsumoan, berdintasunean, lanean,

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

merkataritzan eta jokuetan eskumena duten Euskal Autonomia Erkidegoko udaletako eta foru-aldundietako goi-kargudun edo kide hautetsiek.

84. artikulua. – Erretzaileen klub pribatuak.

1. – Legez erretzaile gisa eratutako erretzaileen klub pribatuei ez zaie aplikatuko lege honetan erretzea debekatzeari buruz eta tabako-produktuen publizitateari, sustapenari eta babesletzari buruz xedatutakoa, baldin eta erretzaile horiek beren egoitza sozialaren barruan egiten badira, eta horietan bazkideak bakarrik badaude.

2. – Xedapen honen ondorioetarako, erretzaileen klub pribatutzat jotzeko, nortasun juridikoa izan beharko du, irabazi-asmorik ez, eta bere jardueren edo xede sozialaren artean ez du sartu beharko edozein ondasun edo produktu merkaturatzea edo salerostea. Kontsumigarriak.

3.- Adingabeak ezingo dira inolaz ere sartu erretzaileen klub pribatuetan.

1.1.2.- 8/1997 Legea, ekainaren 26koa, Euskadiko Antolamendu Sanitarioarena.

2. artikulua.- osasunaren esparru instituzionala.

1.- Euskal Autonomia Erkidegoko botere publiko guztien lehentasunezko eginkizuna da jarduera sozioekonomikoaren sektore bakoitzean osasuna sustatzea eta indartzea, bizi-ohitura osasungarriak sustatzeko, arrisku-faktoreak ezabatzeko, ondorio negatiboen eragina deuseztatzeko eta, bere izaeragatik, dagokion leku nagusiaz sentsibilizatzeko eta kontzientziazteko.

2.- Eusko Jaurlaritzari dagokio Euskadin osasunaren esparru instituzional hori zaintzea, gomendioak eginez edo egokituz jotzen dituen neurriak hartuz politika sektorial guztietan kontuan har dadin zaintzeko, bai eta ekintza positibo multidiziplinarrak diseinatzen laguntzea ere, hertsiki sanitarioak osatuko dituztenak, herritarren osasun-maila etengabe hobetzeko.

3.- Gizarte-zerbitzuen arloan eskumena duten administrazio publikoekin lankidetzan aritzeko beharrezko bideak ezarriko dira, gaixotasun-prozesuetan edo osasun-galeretan gertatzen diren gizarte-arazo edo -egoerei arreta ematen jarraituko dela bermatzeko.

13. artikulua.- Euskadiko Osasun Plana.

1.- Euskadiko Osasun Plana sistema planifikatzeko eta programatzeko tresna gorena da. Horren bidez, osasun-politikarako oinarritzko osasun-helburuak ezarriko dira, eta plana indarrean dagoen bitartean, erabilgarri dauden baliabideekin artatu beharreko lehentasunak zehaztuko dira.

2.- Eusko Jaurlaritzari dagokio onestea, osasun-arloan ardura duen organo gorenak proposatuta, eta Eusko Legebiltzarrera bidali beharko da, erregelamenduz komunikazio gisa izapidetu dezan. Honako zehaztapen hauek jasoko ditu, batez ere:

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- A) Biztanleriaren osasun-mailak eta -beharrak ebaluatzea, bai eta osasun-zerbitzuetara iristeko baldintzak ere.
- B) osasun-politikako lehentasunak, patologiei, osasun-arriskuei eta gizarte-taldeei dagokienez
- Lehentasunezko arreta, bai eta laguntza-modalitateei eta garatu beharreko zerbitzuen tipologiari dagokienez ere.
- C) Sistemaren osasun-prestazioen zorroari eta osasun-plana garatzeko beharrezkoak diren finantza-baliabideei, giza baliabideei eta baliabide materialei buruzko jarraibide eta irizpide estrategikoak.
- D) Sistemaren osasun-, kudeaketa- eta kalitate-helburuak ebaluatzeke adierazleak.

3.- Osasun arloan eskumena duen sailari dagokio urtero txosten bat egitea eta Legebiltzarrera bidaltzea, Euskadiko Osasun Planaren helburuak eta zehaztapenak ebaluatzeke.

1.1.3.- 10/2015 Legea, abenduaren 23koa, Jendaurreko Ikuskizunen eta Jolas Jarduerena.

19. artikulua. – Adingabeak babestea.

1. – Haurrak eta nerabeak babesteko, artikulua honetan aurreikusitako mugak ezartzen dira adingabeei jendaurreko ikuskizunetan, jolas-jardueretan eta establezimendu publikoetan sartzeko eta egoteko.

2. – Debekatuta dago adingabeak adingabeentzat desagokitzat jotako jarduerak egiten, erakusten edo egiten dituzten establezimenduetan sartzea eta egotea, edo, edozein bide erabilita, adingabeentzat egokiak ez diren materialak edo informazioa eskuratzea, eta, bereziki, debekatuta daude honako hauek:

B) Adingabeak joko-establezimendu eta -lokaletan sartzea eta egotea, beren araudi espezifikoarekin bat etorritik.

C) Adingabeak dantzalekuetan, dantza-aretoetan eta diskoteketan sartzea eta egotea, hargatik eragotzi gabe adingabeentzako saioak egiteko baimena duten dantza-aretoetarako edo diskoteketarako edo gazte-aretoetarako xedatutakoa.

D) Hamasei urtetik beherakoak taberna berezietan, pubetan eta disko-tabernetan sartu eta egotea, salbu eta adin nagusikoekin badaude, alkoholik kontsumitu gabe eta 22: 00ak arte.

4. – Bezeroentzako Interneterako sarbidea duten establezimendu eta instalazioek beharrezko eduki eta kautelazko neurriak hartu behar dituzte adingabeek beren nortasunaren edo prestakuntzaren garapen egokia kaltetu dezakeen informazioa eskura ez dezaten. Nolanahi ere, debekatuta dago adingabeei ziberkafetegietan sartzea, baldin eta Interneteko sare informatikoetarako konexioek ez badute inolako mugarik erabiltzailearen adinari dagokionez.

A) Establezimendu horien publizitateak, adingabeentzako saioei dagokienez, ezin du izan, ez zuzenean ez zeharka, horretarako egokiak ez diren mezurik, ez erreferentziarik.

B) Debekatuta dago edariak, alkoholdunak edo tabakoa edozein modutan ematea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

C) Establezimendu publiko horiek irekitzeko ordutegian, ezin dira joko-makinak eta -sistemak ustiatu.

D) Bukatzeko ordutegia ezin da izan erregelamendu bidez ezarritako ordua baino luzeagoa, nahiz eta, ordubete igaro ondoren, lokala berriro ireki ahal izango den hemezortzi urtetik beherakoei sartzen utzi gabe.

E) Adingabeen osotasun fisiko, psikiko edo morala arriskuan jartzen duen ikuskizunik edo dekorazio-elementurik ezin da egin, ezta propagandarik eman ere.

6. – Establezimendu publikoen edo instalazioen titularrek, bai eta jendaurreko ikuskizunen edo jolas-jardueren antolatzaileek ere, nortasun-agiri nazionala edo agiri baliokidea erakusteko eska dezakete, zuzenean edo beren zerbitzuko langileen bidez, bertaratutako publikoaren adina egiaztatzeko. Beren adina agiri bidez egiaztatzen ez dutenei edo, lege honetan ezarritakoaren ondorioetarako, adinaren betekizuna betetzen ez dutenei sartzea galarazi behar diete, eta, hala badagokio, etxetik atera behar dituzte, zuzenean edo beren zerbitzupeko langileen bidez.

7. – Jendaurreko ikuskizunak edo jolas-jarduerak egiten diren establezimendu edo instalazioetara sartzen diren adingabeei ezin zaizkie alkohol-dun edariak edo tabako-produktuak saldu edo eman, eta gai horiei buruz indarrean dagoen legerian xedatutakoa beteko da.

1.2.- AZPEITIKO UDALA

Azpeitiko Udalak eta Eusko Jaurlaritzak sinatutakoa. Jarduteko protokoloa, droga toxikoak, estupefazianteak eta substantzia psikotropikoak legez kanpo edukitzeari eta horien kontsumo publikoari lotutako arau-hauste administratiboen arloan.

1.3.- ESPAINIAKO ESTATUA

1.3.1.- 4/2015 Lege Organikoa, martxoaren 30ekoa, Herritarren Segurtasuna Babesteari buruzkoa.

1.3.2.- 28/2005 Legea, abenduaren 26koa, tabakismoaren aurkako osasun-neurriei eta tabako-produktuen salmenta, horniketa, kontsumoa eta publizitatea arautzeari buruzkoa.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

2- EREDU TEORIKOAK, ILDO ESTRATEGIKOAK ETA EKINTZA-PLANAK

2.1.- EREDU TEORIKOAK

Droga-mendekotasunen fenomenoak faktore eta kausa anitzeko fenomenoak dela abiapuntutzat hartuta, proposamen honen abiapuntua jakintzaren eta esku-hartzearen hainbat eremutan sortutako eredu-multzo bat da. Horietako bakoitza berariazko ekarpena da, eta baliagarria izan daiteke prebentzio-arloan.

Eredu ekologikoak prebentziozko esku-hartzea pertsonaren eta haren ingurunearen elkarreraginera bideratzearen garrantzia jasotzen du, gizabanakoen inguruko mailak kontuan hartuta.

Gizabanakoa harreman-espazio gutxi gorabehera hurbiletan dagoela ulertzen du, eta horietan esku hartu behar da pertsonen bizi-kalitatea hobetzea lortu nahi badugu.

Pertsona bat mugitzen den mailak zirkulu zentrokide gisa adieraz litezke, non hurbilena sozializazio-espazio primarioena izango litzatekeen (familia, eskola, lagunak) eta urrunena baldintza makrosozial, politiko eta ekonomikoena. Maila guztiek eragiten dute pertsonaren bizi-ibilbideetan modu zuzenagoan edo ez hain zuzenean, eta elkarren artean erlazionatzen dira, eta, beraz, guztiak hartu behar dira kontuan adikzioak bezalako fenomeno sozial bat ulertzeko.

Horrela, elkarri lotuta dauden hiru elementu handi hartu behar dira kontuan: adikzioaren xedea (sustantzia edo ez), subjektua (faktore psikikoak eta psikosozialak) eta ingurunea (adikzioaren balorazio soziala, baldintza sozial orokorrak).

Bestalde, eredu biopsikosozialak osasunaren mantentzean norbanakoaren eta gizartearen erantzukizuna sustatzearen garrantzia nabarmentzen du, osasuna maila fisiko, psikiko eta sozialean etengabeko garapen-prozesu gisa ulertuta.

Eredu biopsikosozial horren ekarpen nagusietako bat, prebentzioaren arloan, "Arrisku-faktore" kontzeptua da. Arrisku-faktorea izan da prebentzioaren arloko definiziorik adierazgarrienetako bat, ez bakarrik horrek esan nahi duenagatik, baita adikzioarekin lotzeko probabilitate handia duten elementuak, inguruabarrak edo gertaerak mugatzeko orduan duen eraginkortasunagatik ere. Ikuspegi horretatik, arrisku-faktoretzat hartzen da subjektu bat mendekotasun batean hasteko eta mantentzeko probabilitatea areagotzen duten inguruabar, gertaera eta elementu pertsonal edo sozialen multzoa. Une jakin batean bat egin dezaketen eta pertsona batek mendekotasunarekiko duen ahultasuna areagotu dezaketen baldintzak dira. Ez dago kausalitate zuzenik arrisku-faktoreen eta mendekotasun-faktoreen artean, baina jakina da arrisku-faktoreak elkartzeak

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

IDAIZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

kalteberatasuna eragin dezakeela subjektuengan, eta mendekotasunaren aldeko joera sor dezakeela.

Eredu horretatik, prebentzioak arrisku-faktoreak murriztea eragin beharko luke. Fenomenoaren aldaketa, osasuna sustatzeko esparru horren barruan, ez litzateke soilik erakunde eta instantzia sozialen erantzukizuna izango, prebentzioaren esparruan parte-hartze soziala sustatzea ere ekarriko luke.

Gaitasun sozialaren ereduak, aurrekoak ez bezala, osasunaren kontzeptualizazio positiboan eta dauden eskumenen ardaztean jartzen du interesa, gizabanakoen edo taldeen defizitetan baino gehiago. Eredu honen ardatza garapen kognitiboa, jokabidezko trebetasunak eta trebetasun sozioemozionalak sustatzeko diseinatutako prebentzio-jarduerak dira, jokabide egokitzailagoak eta, beraz, bizitzako egoera kritikoei aurre egiteko gaitasun handiagoa emango dutenak. Elkarrekintza sozialerako banakako gaitasunak adikzioetatik babesteko faktore gisa jarduten du, eta, beraz, ezinbestekoa da gizabanakoak prestatzea, arrisku-egoerei aurre egiteko baliabide gehiago izan ditzaten.

Azkenik, eredu komunitario baten arabera esku hartzeak esan nahi du testuinguru mikrosozialek (familia, lagun-taldea, auzoa, etab.) fenomenoaren jatorrian eta/edo bilakaeran duten eragina onartzea eta komunitate antolatua irtenbideak bilatzen inplikatzeko beharra onartzea, garrantzitsua baita aldi berean jardutea komunitateari forma ematen dioten gune sozializatzaileetan. Arduradun politikoen (prebentzioari lehentasuna ematea, aukera hori finantzarioki babestea eta elkarrizketa- eta koordinazio-prozesuak erraztea erabaki behar dute), profesionalen (garapen komunitarioko prozesuen dinamizatzaileak) eta gizarte zibilaren (esku-hartzearen eragilea errealitatea diagnostikatzen denetik programak kudeatzen diren arte) baterako konpromisotik abiatuta esku hartzen da.

Adikzioen prebentzioa ikuspegi komunitario baten arabera bultzatzeak honako ezaugarri hauek dituen esparru bat adieraztea dakar:

- Komunitatea, ekintzaren lurralde sinboliko, subjektu eta hartzaile gisa.
- Toki-eremua, sustatu beharreko proposamenen agertoki artikulatzaile gisa.
- Komunitate antolatua dinamizatzeko beharra, inplikaturako erakundearen artean sareak bultzatuz.
- Jarduera koordinatuak erraztuko dituzten topaguneak sortzea.
- Gizarte-bitartekariaren figuraren funtsezko eginkizuna.
- Prebentzioarekin konprometitutako gizarte-eragileen prestakuntza, ekintzarako jakintza gizarteratzeko ahaleginean.
- Programen aniztasuna: espazioen, populazioen eta abarren arabera.

2.2.- EBren ESTRATEGIA ETA EKINTZA PLANA DROGAREN AURKAKO BORROKAN (2013-2020)

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Europa osoan, legez kanpoko substantzien kontsumoa eta beste substantzia batzuen erabilera desegokia, oro har, arazo larria dira pertsonentzat, familientzat eta komunitateentzat.

Substantzia jakin batzuk behar ez bezala erabiltzeak osasunean eta gizartean dituen ondorioez gain, drogen legez kontrako merkatuan dago delitu-jardueraren elementu nagusietako bat Europako gizartean eta, egiaz, mundu osoan.

EBk drogaren aurka borrokatzeko duen estrategia honek esparru politiko orokorra eta EBren jarduera-lehentasunak ematen ditu, estatu kideek eta EBko erakundeek 2013-2020 aldirako zehaztutakoak. Estrategiaren esparrua, helburua eta helburuak oinarri izango dira lau urtez behin egiten diren drogaren aurkako bi ekintza-planetarako.

Drogaren fenomeno nazioko eta nazioarteko gai bat da, eta mundu mailako testuinguru batean tratatu behar da. Horri dagokionez, EBn egindako ekintza koordinatuak garrantzi handia du. EBk drogaren aurka borrokatzeko duen estrategiak esparru komun eta enpirikoki egiaztatua eskaintzen du, EB barruan eta kanpoan drogaren fenomenoari erantzuteko.

Ekintza bateratuak eta osagarriak egiteko esparrua eskaintzean, Estrategiak bermatzen du eremu horretan inbertitutako baliabideak eraginkortasunez eta efizientziaz erabiliko direla, eta, aldi berean, kontuan hartzen ditu estatu kideen eta EBko erakundeen mugak eta gaitasun instituzional eta finantzarioak. Estrategia honen helburua da Europar Batasunean drogaren eskaria eta eskaintza murrizten laguntzea, bai eta drogak gizartean eta osasunean eragiten dituen arriskuak eta kalteak murrizten laguntzea ere, politika nazionalak babestu eta osatuko dituen planteamendu estrategiko baten bidez, ekintza bateratu eta koordinatuak egiteko esparru bat emango duena eta kanpoko lankidetzarako oinarri eta esparru politikoa izango dena EB honetan Hori guztia planteamendu integratu, orekatu eta enpirikoki kontrastatu baten bidez lortuko da.

Estrategia honek planteamendu berriak ditu eta azken urteotan agertu diren erronka berriei aurre egin behar die, besteak beste:

- Gero eta joera handiagoa polisubstantziak erabiltzeko, legezko substantzien konbinazioa barne, hala nola alkohola eta agindutako medikazio kontrolatua eta legez kanpoko substantziak.
- Opiazeoak ez diren drogak erabiltzeko joera, eta substantzia psikoaktibo berriak agertzea eta zabaltzea.
- Agindutako medikazio kontrolaturako sarbidea bermatzeko eta hobetzeko beharra.
- Droga-eskaria murrizteko zerbitzuen kalitatea, estaldura eta dibertsifikazioa hobetzeko beharra.
- Zain barneko droga-kontsumitzaileen artean odol-transmisioko gaixotasunen intzidentzia handia, batez ere C hepatitisaren birusarena, eta zain barneko droga-kontsumoarekin lotutako GIB infekzioaren eta odol-transmisioko beste gaixotasun batzuen epidemia-agerraldi berrien arrisku potentzialak.
- Drogarekin zerikusia duten heriotzen kopuru handiak daude oraindik EBn.
- Droga-kontsumoa tratatzeko beharra, besteak beste, komorbiditate psikiatrikoa kontuan hartuko duen osasun-arreta integratuko planteamendu baten bidez.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. - Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Legez kanpoko drogen merkatuen dinamika, bereziki droga-trafikoaren ibilbide-aldaketak, mugaz gaindiko delinkuentzia antolatua eta komunikazioaren teknologia berrien erabilera, legez kanpoko drogen eta substantzia psikoaktibo berrien banaketa errazteko.
- Legezko merkataritzatik legez kanpoko merkataritzara drogak fabrikatzeko erabiltzen diren aitzindariak, aitzindariak eta funtsezko beste produktu kimiko batzuk ez desbideratzea eta mozteko substantzia gisa erabiltzen diren produktu kimiko jakin batzuk ez desbideratzea.

Hauek dira EBren Drogaren aurkako Estrategiaren helburuak:

- Droga-eskaria, drogarekiko mendekotasuna eta drogarekin lotutako arrisku eta kalte sozialak eta osasunekoak modu kuantifikagarrian murrizten laguntzea.
- Legez kanpoko drogen merkatua desantolatzen eta horien eskuragarritasuna modu kuantifikagarrian murrizten laguntzea.
- Koordinazioa sustatzea, nazioartean eta EBn drogaren arloan sortzen diren bilakaeraren eta erronken diskurtso eta analisi aktiboen bidez.
- Drogen arloko EBren, hirugarren herrialdeen eta nazioarteko erakundeen arteko elkarriketa eta lankidetzaren indartzea.
- Emaizten kontrola, ikerketa eta ebaluazioa hobeto zabaltzen laguntzea, eta drogaren fenomenoaren alderdi guztiak eta esku-hartzeen eragina hobeto ulertzen laguntzea, enpirikoki egiaztatutako datuak, datu sendoak eta orokorrak sustatzeko, neurriak eta ekintzak oinarritzeko.

Estrategia bi jarduera-eremuren inguruan egituratzen da: drogen eskaria murriztea eta drogen eskaintza murriztea, eta zeharkako hiru gai: a) koordinazioa; b) nazioarteko lankidetzaren; eta c) ikerketa, informazioa, kontrola eta ebaluazioa. Haren ondoz ondoko bi ekintza-planek – Lehendakartzek egingo dituzte 2013an eta 2017an – Ekintza espezifikoaren zerrenda bat emango dute, egutegi batekin batera, eta ekintzen alderdi arduradunak, adierazleak eta ebaluazio-tresnak zehaztuko dituzte.

Jarduera-eremua: droga-eskaria murriztea

Drogaren eskaria murrizteko helburua garrantzi bereko eta elkar indartzen duten hainbat neurriren bidez lortu nahi da, bereziki prebentzioa (ingurumena, unibertsa, selektiboa eta adierazia), detekzioa eta esku-hartze goiztiarra, arrisku eta galeren murrizketa, tratamendua, birgaitzea eta gizarteratzea eta berrezartzea.

Droga-eskaria murrizteari dagokionez, drogaren aurkako borrokan EBren Estrategiaren (2013-2020) helburua da legez kanpoko drogen kontsumoa modu kuantifikagarrian murrizten laguntzea, kontsumitzen hasteko adina atzeratzea, droga-kontsumoaren, drogarekiko mendekotasunaren eta arrisku eta kalte sozialen eta osasunaren arazoa prebenitu eta murriztea.

Drogarekin lotutakoak, planteamendu integratua, diziplina anitzekoa eta enpirikoki egiaztatua, bai eta osasun-, gizarte- eta justizia-politiken arteko koherentzia sustatuz eta mantenduz ere.

Ekintza Planean honako puntu hauek jasotzen dira:

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. - Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

IDAZKARIA

1. helburua: drogen kontsumoa prebenitzea eta, bigarrenik, drogen kontsumoaren hasiera atzeratzea.

Jarduketak:

1. Prebentzio-neurrien eskuragarritasuna eta eraginkortasuna hobetzea, honako hauek kontuan hartuta:

- A) biztanleriaren arrisku-faktoreak, hala nola adina, sexua, faktore kulturalak eta sozialak.
- B) egoerak eragindako arrisku-faktoreak, hala nola etxerik eza; gaueko bizitzarekin eta dibertimenduekin lotutako droga-kontsumoa; lantokia; drogen eraginpean gidatzea; eta
- C) arrisku-faktore pertsonalak, hala nola osasun mentala, portaera problematikoak eta garapen psikosoziala, eta drogen kontsumoari pertsonalki eragiten dioten beste faktore ezagun batzuk, hala nola herentzia genetikoak eta familia-inguruabarrak.

2. Drogen kontsumoa prebenitzeaz gain, prebentzioa eta desbideratze-neurriak hobeto indartu eta zuzentzea, legez kanpoko drogak kontsumitzen hasteko adina atzeratze aldera.

3. Herritarrek drogen eta legez kanpoko beste substantzia psikoaktibo batzuen kontsumoaren arriskuez eta ondorioez kontzientziazatzea.

4. Opioideen eta mediku batek agindutako edo mediku-errezetarik gabe lortutako beste sendagai psikoaktibo batzuen kontsumo desagokiaren erronkari erantzun dokumentatuagoa ematea.

2. helburua: adikzioaren eta errehabilitazioaren aurkako tratamenduen eraginkortasuna handitzea, komorbiditatea duten pertsonentzako zerbitzuak barne, legez kanpoko drogen kontsumoa, drogen kontsumo problematikoak, drogen mendekotasuna eta drogak osasunari eta gizarteari eragindako kalteak murrizteko, eta droga arazotsu eta mendekoen kontsumitzaileak berreskuratzen eta gizarteratzen edo gizarteratzen laguntzea.

3. helburua: drogen eskaria murrizteari dagokionez, koordinazioan, jardunbide egokietan eta kalitatean oinarritutako ikuspegiak errotzea.

Jarduera-eremua: drogen eskaintza murriztea.

Drogen eskaintza murriztearen helburua da drogarekin lotutako delinkuentzia prebenitzea eta disuasioa egitea eta desartikulatzea; bereziki, delinkuentzia antolatua, lankidetzak judizial eta polizialaren, debekuen, delitu-jatorriko ondasunak konfiskatzearen, ikerketaren eta mugen kudeaketaren bidez.

Drogen eskaintza murrizteari dagokionez, drogen aurkako borrokaren arloko EBren Estrategiaren (2013-2020) helburua da legez kanpoko drogen eskuragarritasuna modu neurgarrian murrizten laguntzea, drogen legez kanpoko trafikoa etetearen bidez, droga-ekoizpenean eta -trafikoan parte hartzen duten delinkuentzia antolatuko taldeak desagitearen bidez, zigor-sistema judizialaren erabilera eraginkorraren bidez, eta oinarritutako zigor-arloko legeria eraginkortasunez aplikatzearen bidez. Informazioan eta EB mailan, eskala handiko, mugaz gaindiko eta antolatutako delinkuentzia azpimarratuko da.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Zeharkako gaia: koordinazioa

Drogaren aurka borrokatzeko EBren politikaren esparruan, koordinazioaren helburua bikoitza da, hau da, sinergiak, komunikazioa eta informazioaren eta ikuspuntuen elkartruke eraginkorra bermatzea helburu politikoen alde, eta, aldi berean, diskurtso politiko aktiboa eta drogen arloko berritasun eta erronken azterketa sustatzea EBn eta nazioartean.

Zeharkako gaia: nazioarteko lankidetzak

Nazioarteko lankidetzaren esparruan, drogen aurkako borrokan EBren 2013-2020 Estrategiaren helburua da EB eta hirugarren herrialdeen eta nazioarteko erakundeen arteko elkarrikerak eta lankidetzak indartzea, oro har eta modu orekatuan, drogen inguruko gaietan.

Zeharkako gaia: informazioa, ikerketa, jarraipena eta ebaluazioa

Informazioaren, ikerketaren, jarraipenaren eta ebaluazioaren arloetan, drogen aurkako borrokan EBk duen strategiaren (2013-2020) helburua drogen fenomenoaren alderdi guztiak eta neurrien eragina hobeto ulertzen laguntzea da, politika eta ekintza desberdinei froga sendo eta osoak emateko. Gainera, drogen aurkako borrokan arloko EBren Estrategiak (2013-2020) jarraipena, ikerketa eta ebaluazioaren emaitzen zabalkundea hobetzen lagundu nahi du, bai EBn bai estatuan, sinergiak indartzen direla eta finantza-baliabideak esleitzean oreka bermatzen dela bermatuz eta ahaleginak bikoiztea saihestuz. Hori guztia lor daiteke metodologiak harmonizatuz eta sareak erabiliz eta lankidetzak estuago baten bidez.

2.3.- DROGEI BURUZKO ESTRATEGIA NAZIONALA 2009-2016.

Drogei buruzko 2009-2016 Estrategia Nazionalak, Ministro Kontseiluaren erabaki bidez 2009ko urtarrilaren 23ko bileran onartutakoak, adierazten du ezen, bertan ezarritako esparruaren garapen eta osagarri gisa, lau urteko eta ondoz ondoko bi ekintza-plan egingo direla, haren indarraldi osoa hartuko dutenak.

Drogei buruzko 2013-2016 Ekintza Planaren helburuak:

1.- Koordinazioa

1. helburua: koordinazioa eta lankidetzak optimizatzea Espainiako Estatuaren esparruan.

Lehentasunak:

- Adostasun-irizpideak eta -dokumentuak egitea.
 - Proiektu bateratuak egitea eta esperientziak trukitzea.
 - Politikak koordinatzea eta drogen gaia beste sektore batzuetan txertatzea
- Zeharkako eskumenak.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- DGPNSD-PADONG-Adituak koordinazio-mekanismoak sortzea.

2.- eskaria murriztea.

2. helburua: kontzientzia soziala sustatzea drogekin lotutako arazo, kalte eta kostu pertsonal eta sozialen garrantziari buruz, horiek saihesteko benetako aukerari buruz eta gizarte, oro har, arazo, kalte eta kostu horien konponbidean aktiboki parte hartzearen garrantziari buruz.

Lehentasunak:

- Arrisku-pertzepzioa handitzea, batez ere talde kalteberetan.
- Ebidentzian oinarritutako mezuak adostea biztanleei.
- Teknologia berriak erabiltzea.

3. helburua: drogen eskaintzari eta horiekin lotutako portaera problematikoen mugatzaileei aurre egiteko gaitasun eta trebetasun pertsonalak handitzea.

Lehentasunak:

- Trebetasunak eta gaitasunak garatzea kontsumoaren aurkako babes-faktore gisa.
- Ebidentzian oinarritutako hautapen- eta adierazpen-programak, eskolakoak eta familiakoak, abian jartzea.
- Programa unibertsalen estaldura zabaltzea

4. helburua: hasteko adina atzeratzea.

Lehentasunak:

- Alkoholari eta adingabeei buruzko legeria homogeneousatzea eta indartzea.
- Indarreko legeria zaintzea eta betetzea.
- Adingabeentzako proiektu integralak toki-eremuan.
- Ordenantzak eta erregelamenduak bateratzea
- Drogen Internet bidezko salmenta kontrolatzea.

5. helburua: legezko eta legez kanpoko drogen kontsumoa murriztea.

Lehentasunak:

- Eskolan eta osasun-arloan adingabeekin garaiz atzematea eta esku hartzea.
- Aisialdiko eta laneko inguruneetan istripuak prebenitzea.
- Ostalaritza-sektorearen inplikazioa.
- Unibertsitateetako programak.
- Gazte kontsumitzaileentzako eta familientzako aholkularitza.
- Autoeskoletako prestakuntza.

6. helburua: kontsumoari lotutako arriskuak eta kalteak murriztea.

Lehentasunak:

- Behar handiena duten herriei kalteak murrizteko zerbitzuak mantentzea.

7. helburua: beren beharretara egokitutako kalitatezko laguntza bermatzea drogak zuzenean edo zeharka kontsumitzen dituzten pertsona guztiei. Droga-mendekotasunen bat dutenentzako osasun-laguntza normalizatzea, ebidentzia zientifikoan oinarrituta, protokoloak, gidak eta esku-hartzeen katalogoak eginez.

Lehentasunak:

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024. Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria:

IDAZPARRITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Irisgarritasuna.
- Genero-ikuspegia.
- Aukera terapeutiko berriak ikertzea.
- Patologia dualaren tratamendua.
- Kontsumo-patroi berrien tratamendua.
- Protokoloak, gidak, zerbitzu-zorroen katalogoak eta abar egitea.

8. helburua: errehabilitazio-prozesuan dauden pertsonak gizarteratzen laguntzea, prestakuntza integraleko eta prestakuntza- eta laneratze-programen bidez.

Lehentasunak:

- Tratamenduan dauden drogazaleak laneratzea.
- Laguntza-sarea espetxeekin koordinatzea.
- Espetxeetan laneratzea.
- Droga-mendekotasuna duten pertsonak gizarteratzeko enpresa-sektorearen inplikazioa sustatzea.

3.- eskaintza murriztea

9. helburua: substantzia psikoaktiboen legez kanpoko eskaintza eta merkatuak kontrolatzeko neurrien eraginkortasuna handitzea.

Lehentasunak:

- Polizia-ekintzen eta eskaria murrizteko ekintzen arteko koordinazioa hobetzea.

10. helburua: dirua zuritzeko prozesuen kontrol ekonomikorako mekanismoak handitzea.

Lehentasunak:

- Polizia-ekintzen eta eskaria murrizteko ekintzen arteko koordinazioa hobetzea.

4.- oinarritzko eta aplikatutako ezagutza zientifikoa hobetzea.

11. helburua: ikerketa areagotzea eta hobetzea, aldagaiak hobeto ezagutzeko Drogekin, horien kontsumoarekin, prebentzioarekin eta tratamenduarekin lotutakoak.

Lehentasunak:

- Egungo informazio-sistemak mantentzea (inkestak, SEIT adierazleak).
- Azkartasun eta gardentasun handiagoa prozedura telematikoen erabilerarekin (Open data).
- Inkestetako datuetarako irisgarritasuna hobetzea.
- Arrisku-faktoreei eta alkohol-legeriari buruzko ikerketa hobetzea. Internet eta adikzio berriak, aukera terapeutiko berriak, generoa eta drogak.
- Ikerketako esperientziak trukitzea. Emaitzak zabaltzea.

12. helburua: programen eta jardueren ebaluazio sistematikoa sustatzea, egindako jarduerak baliozkotzeko tresna gisa.

Lehentasunak:

- Diseinuan ebidentzian eta kalitatean oinarritutako programak sustatzea Errege Dekretu programak ezartzean.
- Aplikatzen diren programek gutxieneko kalitate-baldintza batzuk betetzen dituztela bermatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio - Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

5.- Formazioa

13. helburua: arlo horretan lan egiten duten profesionalen prestakuntza hobetzea eta zabaltzea, bai eta arlo horretan borondatez laguntzen duten pertsonen zuzendutakoa ere.

Lehentasunak:

- Irakasleentzako prestakuntza eta akreditazioa.
- Prestakuntza ematea eskola-orientatzaileei detekzio goiztiarra egiteko.
- Profesional sanitarioei prestakuntza eta akreditazioa ematea detekzio goiztiarrerako eta esku-hartze laburrerako.
- Prestakuntza-plataforma egiaztatuak sustatzea droga-sareko profesional eta boluntarioentzat.
- Osasun eta segurtasun komunitarioko agenteentzako prestakuntza-moduluak.

6.- Nazioarteko lankidetzak

14. helburua: koordinazioa eta lankidetzak optimizatzea Europako eta nazioarteko esparruan, oro har.

Lehentasunak:

- Europako eta nazioarteko foroetan parte-hartze handiagoa izatea eta nazioarteko erakunde garrantzitsuetatik datorren informazioa zabaltzea.
- Beste herrialde batzuekin esperientziak trukatzeko.
- Nazioarteko iturrien informazioa zabaltzea.

2.4.- ADIKZIOEN VII. PLANA. EUSKADI 2017-2021

Adikzioen VII. Plana Euskadin Adikzioen arloan garatzen diren estrategiak planifikatu, antolatu eta koordinatzeko tresna da (zehazki, eragindako pertsonen prebentzioari, eskaintzaren murrizketari, laguntzari eta gizarteratzeari dagokienez), bai eta osasunaren sustapenera dagokionez ere. Adikzioen inguruko jarduerak integratzeko beharrezko tresna da, oso zeharkako gaia baitira, eta, osasunaz gain, beste eremu batzuk ere biltzen baitira: Hezkuntza, kultura, gazteria eta kirola, gizarteratzea, politika komunitarioa, lan-osasuna, etxebizitza, ingurumena, segurtasuna, justizia-administrazioa, espetze-erakundeak, publizitatea eta komunikabideak.

VI. Planaren ebaluazioaren ondorio nagusiak:

- Adikzioen prebentzioan eta osasunaren sustapenean lan egitea da ohitura osasungarriak sendotzeko eta kontsumo eta jokabide arriskutsuak murrizteko tresna nagusietako bat.
- Tabakismoaren eragina murriztu egin da, arlo horretan egindako ahalegin handiengatik, baina funtsezkoa da lanean jarraitzea eta erne ez ibiltzea, atzerapausoak saihesteko.
- Oraindik ere kezagarria da alkoholaren kontsumo intentsiboa, bereziki gazteen artean patroiak aldatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Oro har behera egin duten arren, Euskadiko kontsumoek Europako buruan jarraitzen dute, batez ere alkoholaren, tabakoaren edo kanabisaren kasuan, eta arriskuaren pertzepzio txikia dago, batez ere alkoholaren eta kanabisaren kasuan.
 - Legez kanpoko substantzia berriak azkar sartzen direnez merkatuan, toxikotasun posiblearen zaintzan eragin behar da.
 - Teknologia digitalekin lotutako jokabide eta eredu berriak sortzen ari dira, baita jokoari dagokionez ere, eta arlo horretan prebentzioa indartu beharra dagoela adierazten dute.
- Euskal Autonomia Erkidegoan bi tresna daude Adikzioen arloko politikak koordinatzeko:
- Adikzioen Erakundearteko Koordinazio Batzordea. Hori sortzeak Sailarteko Batzordea desagertzea dakar (Eusko Jaurlaritzako sailek soilik osatzen dute), eta foro horretan udalak eta foro-aldundiak sartzea, Jaurlaritzarekin batera.
 - Adikzioen Euskal Batzordea, aholku-emailea eta aholku-emailea; bertan, droga-kontsumitzaileen elkarten eta ludopatiak eta jokabide-adikzioak dituzten pertsonen, komunikabideen eta abarren ordezkariak sartu da.

Adikzioen esparruan inplikaturako erakundeen eta eragileen aniztasuna eta heterogeneotasuna kontuan hartuta, beharrezkoa da abian dauden plan, estrategia eta programa ugari aipatzea, Plan honen testuinguruan kontuan hartu beharreko elementuak diren erakundeen ekimenak, alegia.

• 2013-2020 Osasun Plana.

Adikzioen VII. Plana bat dator 2013-2020 Osasun Planaren helburuekin. Zehazki, 5. lehenetsuneko eremuan (Ingurune eta jokabide osasungarriak), Adikzioen helburuan jasotzen da: adikzio-jokabideak prebenitzea (alkohola, tabakoa, beste substantzia batzuk, substantziarik gabeko adikzioak), tabakoaren eta alkoholaren eta beste substantzia batzuen kontsumoaren hasiera murriztea eta atzeratzea, bai eta adikzioek eragindako kaltea minimizatzea ere.

- Adingabeak eta alkohola programaren helburuak dira, besteak beste, erakundeen ekintza areagotzea adingabeek alkohola kontsumitzen dutenean, alkohola kontsumitzen hasten diren adingabeen kopurua murriztea eta alkohola kontsumitzen hasteko adina atzeratzea; gehiegizko kontsumoak eta kontsumo arriskutsuak murriztea; gazteek beren osasunarekin lotutako politketan gehiago parte hartzea; eta gazteen artean edateko presioak murriztea, bereziki sustapenetan, babesletzan eta Eskuragarritasuna

- Tabako-kerik gabeko Euskadi Estrategia, OMeren MPOWER estrategian oinarritua eta tabako-kontsumoaren prebalentzia murrizteko diseinatua.

• Gizarteratze Aktiboko III. Plana.

- EAEko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako VI. Planak arrisku-jokabideak eta osasunerako arriskutsuak izan daitezkeen substantzien kontsumoa (alkohola, tabakoa, drogak, hipnosedatzaileak eta barbiturikoak) murriztea aurreikusten du, Emakumeen Balio Aldaketa eta ahalduntzea ardatzaren helburu operatibo gisa. Era berean, alkoholaren eta drogen kontsumoa genero-indarkeriarekin lotzen duen estereotipo soziala aldatzearen garrantzia azpimarratzen da.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

IDAZKANITZA

- Gazte Justiziako IV. Plana 2014-2018.

- Euskadiko III. Gazte Planak (2020), osasunaren arloan, eta osasunaren ikuspegi integral eta multidimentsional batetik, honako hau planteatzen du: aisialdirako eta alkohola, tabakoa eta legez kanpoko drogak kontsumitzeko denbora binomioa haustea; prebentzio- eta sentsibilizazio-lana adikzio-arrisku handiena duten kolektiboetara bideratzea bereziki; substantzia horiek kontsumitzen hasteko adina atzeratzeko lan egitea, eta lan-ildoak abian jartzea. Erabilera eta kontsumo arduratsuak ikasteko, toxikoak ez diren adikzioekin edo Halaber, ildo estrategiko gisa, alkoholaren eta substantzia berrien kontsumoa murriztera bideratutako neurriak indartzea jasotzen du. Aisialdiko arloan, gazteen artean aisialdi parte-hartzailea eta alternatiboa sustatzeko esku-hartze ildoak adierazi du.

- Euskal Autonomia Erkidegoan Familiei Laguntzeko Erakunde arteko III. Planak, 2011-2015, ekintza hauek ditu:

- Oso ahulak diren nerabeak (jokabide-arazo larriak dituztenak, osasun mentaleko arazoak dituztenak, drogak maiz kontsumitzen dituztenak, adikziorik gabe ere) eta haien familiak prebenitzeko baliabideak garatzea.
- Informaziorako, orientaziorako eta esku-hartze psikologiko eta sozioedukatiborako baliabide pertsonalizatuak eta taldekakoak sustatzea drogen erabileraren eta jokoaren aurrean arrisku-portaerak dituzten seme-alabak dituzten familientzat, udal- eta foru-zerbitzuekin koordinatuta.
- Familia-sentsibilizazioko eta -informazioko lerro bat garatzea, mezu homogeneousekin, osasun mentala sustatzearekin eta drogen kontsumoa prebenitzearekin lotuta, eta gurasoak seme-alaben hezkuntzan inplikatzearekin lotuta.

1.- VII. Planaren printzipioak.

a) Osasun publikoaren eta osasunaren ikuspegia politika guztietan.

Adikzioak osasun publikoko arazo bat dira, eta horiei aurre egiteko konpromisoa eta gizarte-erantzukizuna hartu behar dira. Osasun publikoari dagokionez, Adikzioen arloko jarduerak bat datoz 2013-2020 Osasun Planean jasotakoekin.

Era berean, Politika guztietako Osasunaren paradigma onartzen dute, administrazioaren maila guztietan sektore arteko ekintza eraginkor eta jasangarrian oinarritzen dena, euskal herritarren osasun eta ongizate maila gorena lortzen lagunduko duten politika sektorialak sortzeko.

Ikuspuntu horretatik, Adikzioen Planak kontuan hartzen ditu osasunaren mugatzaile sozialak, "Ibaian gora" esku hartzen duten "kausen kausa" ere deituak, eta eragin handia dute biztanleriaren osasun-mailan eta pertsonen beren bizitzetan duten kontrolean. Horregatik, osasunarekin lotutako jokabideen gainean jardutea proposatzen du, ez bakarrik banakako arreta-neurrietan oinarrituta, baita ingurune osasungarriak sortzera eta gizarte-, ekonomia- eta politika-arloko faktore estrukturalagoetan eragitera bideratutako jarduketetan oinarrituta ere.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

b) Adikzioen ikuspegi integrala.

Zeharkako izaera duenez, adikzioen fenomenoari diziplina anitzeko ikuspegi integral batetik heldu behar zaio. Babes-faktoreak indartzea eta arrisku-faktoreak murriztea da helburua, adikzio-arazoak dituzten pertsonen laguntza bermatuz eta eragindako pertsonak beren ingurune komunitarioan modu normalizatuan sar daitezen erraztuz.

Osasuna sustatzea eta adikzioak prebenitzea lehentasunezko jardun-arloa dira.

Pertsonak beren jokabideak hobeto kontrolatzeko gaitzeko ekintzak proposatzen dira, ingurune osasungarriak sortuz, kontsumoa murrizteko trebetasunak eskuratuz eta arrisku-faktoreak murriztuz.

Bigarrenik, eta aurreko arloaren osagarri gisa, Adikzioen arloko estrategiek eskaintza murrizteko, kontrolatzeko eta eskaria murrizteko ekintzak jaso behar dituzte. Besteak beste, substantzien erabilerak mugatzen eta arautzen dituzten, erabilera zehagarriak bilatzen dituzten eta hirugarren pertsonen eta erabiltzaileen osasuna zaintzen duten ekintzak sartzen dira.

Hirugarren jarduera-ardatz nagusia adikzio-arazoak dituzten pertsonen osasun-asistentzia eta asistentzia soziosanitaria bermatzera bideratuta dago. Arreta fisikoa, psikologikoa eta soziala eskaini nahi da, pertsona horien premietan zentratuta, sare sanitario eta soziosanitario publikoko zerbitzuak eta baliabideak integratzea bilatuz. Zeharkako eremu gisa, Adikzioen fenomenoak arlo horretan lan egiten duten eragile publiko eta pribatu guztien partaidetza koordinatua eskatzen du. Ildo horretan, Adikzioen Planak, plangintzarako, antolamendurako eta koordinaziorako tresna estrategikoa den aldetik, Adikzioen arloko lehentasunak ezartzen ditu, jarduketak bideratzeko eremuak ezartzen ditu eta inplikaturako eragile guztien arteko koordinazioa eta lankidetzak – Publikoak zein pribatuak – Erraztuko duten mekanismoak abiaraztea errazten du.

Azkenik, esku hartzeko estrategietan ikuspegi zuzena, eguneratua eta eraginkorra bermatzeko, ezagutza eraginkortasunez kudeatu behar da. Horretarako, ezagutza sortzea sustatu behar da, ikerketa-azterlanen bidez eta ondoren zabalduz, eta Adikzioen arloan lan egiten duten profesionalei zuzendutako prestakuntza-jarduerak bultzatu behar dira.

c) substantzieikiko adikzioak, portaerazkoak eta problematika berriak.

Adikzioen fenomenoak hainbat arazo eta portaera biltzen ditu, eta horrela heldu nahi zaio Plan honi.

Alde batetik, adikzio-gaitasuna duten substantziak daude, batzuk gure ingurunean oso errotuta daudenak, alkohola eta tabakoa adibidez, eta beste batzuk, deribatuak adibidez. kanabisa, opiazekoak, psikoestimulatuak, haluzinogenoak, sendagai psikotropikoak, deribatu anfetaminikoak eta fabrikazio kimikotik datozen beste substantzia sintetiko batzuk. Era berean, nikotina aska dezaketen beste gailu batzuk adikzio-portaeren sortzaile gisa sartzen dira.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

Baina, horrez gain, Adikzioen arloan jarduteko estrategiek beste portaera batzuei ere erreparatzen diete. Jokabide horiek, behin eta berriz edo gehiegi eginda, arazo larriak sor ditzakete eta adikzio-gaitasuna duten substantzien antzeko adikzio-ereduak sor ditzakete. Joko patologikoaz ari gara, bai eta gizarte-errealitate berriez ere, hala nola sare sozialez, teknologia digitalez eta horientzat diseinatutako aplikazio berriez. Izan ere, horien erabilera bidegabeak, gehiegizkoak edo gehiegizkoak kezka eragin dezake, bai eta etorkizuneko mendekotasuna eragin dezaketen zenbait arazoz ere.

d) Hiru mailatan esku hartzea: pertsona, ingurune soziala eta komunitarioa, eta testuinguru sozioekonomikoa eta politikoa.

Plan horrek hainbat mailatako Adikzioen arloko esku-hartzeak jasotzen ditu, kontuan hartuta adikzioen kausak oso konplexuak eta askotarikoak direla, zaurgarritasun pertsonaleko faktoreak, ingurune komunitarioko faktoreak eta izaera makroekonomiko eta sozialeko beste batzuk barne.

Esku hartzeko ereduak pertsona erdigunean kokatzen du, babestu eta lagundu beharreko subjektu nagusi gisa. Ikuspegi horretatik, jarduerak kontuan hartu behar dituzte pertsona bakoitzaren osasunaren eta adikzio-portaeren faktore erabakigarriak, bai faktore hereditarioak, bai osasunarekin lotutako jokabideak.

Bestalde, banakako lanketa eredu bio-psiko-sozialetik planteatzen da, adikzio-jokabidea hiru eremuetako faktoreek erregulatzen dutelako (biologikoa, psikologikoa eta soziala). Hori dela eta, adikzioa ez da pertsonaren inguruabar kronikotzat hartzen, baizik eta bizitzan zehar aldatu edo desagertu daitezkeen hainbat faktoreren ondorioztat. Banakako esku-hartzeek autonomia pertsonala ere kontuan hartzen dute, pertsonak jokabide osasungarriak zergatik aukeratzen dituzten edo ez ulertzeko funtsezko elementu gisa. Ildo horretan, pertsona ahalduntzeko erronka planteatzen da, bere bizitzaren gaineko kontrola areagotzeko. Beren eskubideak aitortzea, baina baita beren betebeharrak eta betebeharrak ezartzea ere, ez soilik gizarte- edo osasun-zerbitzuen erabiltzaile gisa, baita norberaren askatasuna onartzeko ere, baldin eta adin nagusikoak badira.

Eremu komunitarioari dagokionez, pertsonarengandik hurbilen dauden inguruneen (familia, eskola/hezkuntza, aisia eta kirola, lana, etab.) propulzio-balioa nabarmentzen da, proposatutako esku-hartzeetan guztien inplikazioa eta parte-hartzea bilatuz. Puntu horretan, garrantzitsua da toki-erakundearen zeregina, pertsonarengandik eta kide diren komunitatearengandik hurbil daudelako.

Azkenik, garrantzitsua da testuinguru sozioekonomikoa eta politikoa aintzat hartzea, gizarte-estratifikazioko ereduetan eragin handia baitu, desberdintasun sozioekonomikoak sortuz, eta desberdintasun horiek erabakigarriak dira substantziak kontsumitzeko eta osasungarriak ez diren jokabideak hartzeko.

e) Unibertsaltasuna, elkartasuna eta ekitatea. Unibertsalismo proportzionala.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

Pertsona abiapuntutzat hartuta, Adikzioen Plana unibertsaltasunaren, elkartasunaren eta ekitatearen printzipioetan oinarritzen da, eta printzipio horiek estrategia eta jarduera guztietan izan behar dute eragina.

Unibertsaltasunaren printzipioak osasuna, babesa eta laguntza prebenitzeko eta sustatzeko baliabideetarako sarbide unibertsala eskatzen du.

Elkartasun-irizpide batekin, Adikzioen Planak lehentasuna ematen dio kolektibo ahulenak eta bazterketa-arriskuan daudenak babesteari, pertsona guztiek zerbitzuak eta baliabideak eskura dituztela ziurtatuz, haien gaitasun ekonomikoa edo jatorria kontuan hartu gabe.

Ekitate-printzipioari jarraituz, Planak bilatzen du pertsona guztiek aukera berdina izatea mendekotasunen fenomenoari aurre egiteko, edozein direla ere haien baldintza sozialak, genero-baldintzak, bizilekua, lan-mota, diru-sarrera ekonomikoak, ikasketa-maila edo jatorrizko herrialdea.

Horretarako, unibertsalismo proportzionalaren kontzeptuan oinarritzen da, eta horrek esan nahi du Adikzioen arloko jarduerak unibertsalak izan behar dutela, baina beharren arabera eskala eta intentsitatearekin. Ekitate-printzipioaren barruan, genero-ikuspegiak garrantzi nabarmena du plan honen esparruan. Lehenik eta behin, substantzien kontsumoari dagokionez gizonen eta emakumeen arteko desberdintasun fisiologikoak eta psikologikoak kontuan hartu behar direlako.

Bigarrenik, emakumeak, alde batetik, lehen sozialki gizonengan bakarrik onartuta zeuden kontsumo-jokabideak hartzen ari direlako, eta, bestetik, nerbio-sistema zentralako farmako depresore gehiago kontsumitzen dituztelako. Hirugarrenik, generoarekiko sentikorrak diren eta emakumeek adikzioak tratatzeko dituzten oztopoak gainditzeko gai diren programak sustatzeko beharragatik. Horregatik, beharrezkoa da Adikzioen arloko jarduerak sexua eta generoa kontuan hartuta egitea, hau da, emakumeen eta gizonen baldintza, egoera eta beharrian desberdinak kontuan hartuta.

f) Iraunkortasuna.

Politika publikoek gero eta ahalegin handiagoa egin behar dute jarduketaren iraunkortasuna bermatzeko, egungo eta etorkizuneko beharrak asetzeko. Horretarako, beharrezkoa da efizientziaren alde lan egitea, sinergiak aprobetxatzeko beste eragile eta ekimen batzuekin koordinatuta eta sarean lan eginez. Era berean, jarduketak ebaluatzeko eta kontrolatzeko ahalegina egin behar da, esperientziatik ikasi eta etorkizunean hobetu ahal izateko.

2.- Helburuak eta ardatz nagusiak.

Adikzioen VII. Planaren helburu orokorra da ahalik eta gehien murriztea, ekitatearen ikuspegitik, substantzia mendekotasun-sortzaileen kontsumoa eta jokabide-adikzioak, eta, ondorioz, pertsonen eta haien familien osasunean eta komunitatean eta, oro har, biztanleengan dituen ondorioak.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

Horretarako, Plana 5 jarduera-ardatzetan egituratzen da; horietako 3 hezkuntzari eta prebentzioari, eskaintzaren murrizketari eta kontrolari eta laguntzari eta gizarteratzeari buruzkoak dira, eta beste 2 zeharkakoagoak, erakundeen koordinazioari eta esparru horretako ezagutzaren garapenari eta kudeaketari buruzkoak.

1. ardatza: adikzioak prebenitzea eta osasuna sustatzea.

Helburu orokorra: osasunaren sustapena bultzatzea, pertsonak beren osasunaren baldintzatzaileak hobeto kontrolatzeko gai izan daitezen, aukera osasungarriak erraztuko dituzten inguruneak sortuz eta substantzien eskaria murrizten eta adikzioerik gabeko bizitza egiten lagunduko duten trebetasunak eskuratuz. Eta, aldi berean, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikzio horien arrisku-faktore eta -jokabide aitzindariak minimizatzea.

Helburu espezifikoak eta ekintzak:

1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala sustatzea Adikzioen eredu biopsikosozialetik eta ikuspegi komunitariotik, sektoreen arteko lana, erakundeen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekiko eta beste eragile batzuekiko lankidetzat sustatuz.

- Osasunaren mugatzaile sozialen eta osasuneko ekitatearen ikuspegia txertatzea Adikzioen arloan lan egiten duten sektore sozialekin eta erakunde arteko sektoreekin egindako esku-hartzeetan.

- Komunitateak tokiko sareetan parte har dezan sustatzea, adikzio-jokabideak saihesten lagunduko duten osasuna eta ongizatea sortzen duten faktoreak identifikatzeko, arreta berezia jarritz gizar-te-talde ahulenetan.

- Familian, eskolan, aisialdian eta dibertimenduan eta komunitatean osasuna sustatzeko eta adikzioak unibertsalki prebenitzeko programak bultzatzea. Zehazki:

- Hezkuntza-komunitateari zuzendutako baliabide didaktikoak eta osasuna sustatzeko eta prebentzio unibertsalerako tresna espezifikoak sortzea.
- Osasuna eta prebentzio unibertsala sustatzeko baliabide didaktikoak eta tresnak prestatzea, hezkuntza ez-arautuan eta ez-formalean aplikatzeko.
- Adingabeei eta gazteei jokabide osasungarriak hartzea erraztuko dieten gaitasunak, trebetasunak eta tresnak emango dizkieten jarduerak bultzatzea.
- Gazteentzako aisialdi alternatibo eta osasungarriko ekimenen garapena sustatzea (eskola-ordutegitik kanpo).
- Jarduera fisikoa eta kirola sustatzeko lehendik dauden programak babestea.
- Lan-eremuan osasuna sustatzeko eta adikzioak prebenitzeko programak babestea.
-

- Hezkuntza curriculumetik osasuna sortzen duten eta adikzioak babesten dituzten faktoreen garapena sustatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKUNTZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Adikzioek pertsonen eta ingurunearen osasunean eta bizi-kalitatean duten eraginari buruzko sentsibilizazio- eta kontzientziazio-ekintzak garatzea. Zehazki:

- Substantzia zehatzei eta jokabide-adikzioei buruzko populazio-sentsibilizazioko kanpainak eta gainerako ekintzak, bereziki azpimarratuta alkoholak bezala onargarritasun sozial handiagoa duten substantzien kalteak eta gazteei eragiten dieten adikzioak.
- Profesionalei zuzendutako jarduerak, bereziki hezkuntzari eta komunikazioari buruzkoak.
- Komunikazio-estrategiak diseinatzea eta ezartzea sare sozialetan.

- Esku-hartzeak garatzea, biztanleria ikuspegi maskulinoa nagusi den osotasun homogeneo gisa hartzea saihestuz, genero-ikuspegia txerta dezaten, kasu bakoitzean adikzioak sortzen dituzten gizonen eta emakumeen arteko desberdintasun biologikoak, psikologikoak, sozialak eta kulturalak kontuan hartuta.

1.2. Pertsonen osasunaren sustapena eta adikzioen prebentzioa sustatzea, eta Arrisku edo kalteberatasun bereziko egoeran dauden kolektiboak.

- Familiak, adingabeak eta egoera arriskutsuan eta egoera bereziki ahulean dauden pertsonak garaiz detektatzeko esku-hartze eraginkorrak indartzea, bai eta jarraipen- eta ebaluazio-sistemak ere.

- Arrisku edo ahultasun handieneko egoeran dauden kolektiboak eta pertsonak zuzendutako programak finkatzea, komunitate, eskola, familia, lan, aisialdi eta jai eremuetan.

- Substantzia mendekotasun-sortzaileen kontsumo problematikoak eta jokabide-adikzioak dituzten nerabe eta gazteei zuzendutako programak sustatzea, bai eta teknologia digitalen erabilera egokia jorratzen dutenak ere.

- Gazteei zuzendutako sentsibilizazio-ekintzak abian jartzea, drogek eta ausazko eta online jokoek osasunean eta autonomia pertsonalean duten eraginaren arrisku-pertzepzioa eta ezagutza areagotzen laguntzeko.

1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideei lotutako arriskuak arintzea.

- Kontsumoak eragindako arriskuak gutxitzeko prebentzio-neurrien identifikazioan aurrera egitea.

Drogak (substantziak) eta sexu-abusuak aisialdi-guneetan.

- Jaiegunetarako eta aisialdirako arriskuak prebenitzeko eta/edo murrizteko programak indartzea.

- Substantzia mendekotasun-sortzaileen kontsumoaren arriskuaren pertzepzioa handitzeko sentsibilizazio-kanpainak garatzea, kanabisaren kasuan arreta berezia jarritz, haren kontsumoak dakarren arriskuaren pertzepzio txikia kontuan hartuta.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Farmako psikotropikoen gehiegizko erabilera prebenitzeko programak eta jarduerak diseinatzea, batez ere emakumeen kasuan.

- Jokoaren eta teknologia digitalen eta horien aplikazio berrien erabilera desegokiari eta adikzioak sor ditzaketen gehiegizko jokabideei lotutako arriskuak murriztera bideratutako prebentzio-programak eta -jarduerak diseinatzea.

1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handiena duten substantziak desnormalizatzeko jarduketak finkatzea.

- "Tabako-kerik gabeko Euskadi" estrategia indartzea.

- Adingabeak eta alkohola programa garatzea. 18. Zigarreta elektronikoaren eta nikotina aska dezaketen gailuen erabileran sentsibilizatzeko programa espezifiko bat garatzea.

- Zigarreta elektronikoaren eta nikotina aska dezaketen gailuen erabileran sentsibilizatzeko programa espezifiko bat garatzea.

2. Ardatza. Eskaintza murriztea

Helburu orokorra: adikzioak sor ditzaketen substantzietarako eta jardueretarako sarbidea mugatzea, kontsumoarekiko tolerantzia soziala murriztea eta indarrean dagoen araudia eraginkortasunez bete dadin bultzatzea.

Helburu espezifikoak eta ekintzak:

2.1. Tabakoaren, alkoholaren eta adikzioa eragin dezaketen legezko beste substantzia batzuen sustapenarekin, publizitatearekin, salmentarekin, hornidurarekin eta kontsumoarekin lotutako jarduerak kontrolatzea.

- Adikzioen araudian eskaintza eta kontsumoa murrizteari buruz jasotako esku-hartzeak indartzea, inplikaturako eragileen arteko koordinazio hobearen bidez.

- Eskaintza murrizteko eta kontrolatzeko programak garatzea, ostalaritzara nahiz kontsumorako eta salmentarako beste gune, ekitaldi eta gune batzuetara zuzenduta, sustapenean eta banaketan autokontrola eta erantzukizuna sustatuz, genero-ikuspegitik, emakume nerabeak gero eta gehiago sartzen direla kontuan hartuta.

- Tabakoaren, zigarreta elektronikoaren eta alkoholaren arloan ikuskatzeko eta zehatzeko eskumena baliatzean dauden prozedurak protokolizatzea.

- Sendagai psikotropikoen legez kontrako banaketari eta merkataritzari buruzko kontrol-eta erregistro-sistema mantentzea eta, hala badagokio, hobetzea.

- Zehapenen ordezkio neurriak sustatzea – Bai legezko substantzien kasuan, bai legez kanpokoen kasuan –, egintzen erantzukizuna sustatzeko.

2.2. Legez kanpoko drogen merkataritza kontrolatzea eta haien eskaintza eta presentzia murriztea.

- Legez kanpoko drogen, delitu-erakundearen eta eskala txikiko eta handiko banaketa-sareen gaineko esku-hartzeak indartzea, Ertzaintzaren eta tokiko polizia-kidegoen arteko lankidetzara eragotuz.

- Zaintza eta alerta goiztiarreko sistema sustatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala
IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

2.3. Eskaintza kontrolatzea eta neurritasun- eta erantzukizun-balioak sartzea jokoarekin eta teknologia digitalekin lotutako jardueren eskaintzan.

- Jokoaren eta teknologia digitalen publizitatean eta eskaintzan sektorearen autokontrolera eta erantzukizunera bideratutako neurriak bultzatzea.

3. ardatza: laguntza sanitarioa eta soziosanitarioa eta gizarteratzea

Helburu orokorra: Adikzioen eta jokabide eta kontsumo arazotsuen ondoriozko arriskuak eta kalteak minimizatzea, eta, Euskadiko osasun-sarearen eta gizarte-zerbitzuen sarearen bidez, Adikzioen fenomenoak dakartzan laguntza-premiei erantzun jarraitua, koordinatua, eraginkorra eta genero-ikuspegiarekin ematea.

Helburu espezifikoak eta ekintzak:

3.1. Adikzioak dituzten edo izateko arriskuan dauden pertsonen beharrian indibidualetan zentratutako osasun- eta gizarte-arreta eskaintzea, pertsona bakoitzaren berezitasuna errespetatuz eta ekitate sozioekonomikoaren eta generoaren ikuspegitik.

- Adikzioak dituzten edo izateko arriskuan dauden pertsonen beharrian indibidualetan zentratutako osasun- eta gizarte-arreta eskaintzea, pertsona bakoitzaren berezitasuna errespetatuz eta ekitate sozioekonomikoaren eta generoaren ikuspegitik.

- Kolektibo espezifikoaren edo ahulenen arretan hobekuntza-arloak identifikatzea: haien beharrian espezifikoak aztertzea, detekzio- eta tratamendu-baliabideak hobetzea eta gizarte-zerbitzuen, lehen mailako arretako zerbitzuen eta osasun mentalaren arteko koordinazioa sustatzea. Zehazki, honako hauei emango zaie arreta espezifikoa:

- Patologia duala eta multipatologiak dituzten pertsonak.
- Emakumeek, familia-erantzukizunak beren gain hartzeko presio handiagoa eta estigmatizazio sozial handiagoa dutenez, gizonek baino oztopo gehiago dituzte tratamenduan hasteko, eta bilakaera okerragoa dute.
- Adikzio-arazoak edo horiek izateko arriskua duten adingabeak
- 65 urtetik gorako pertsonak, mendekotasun-arazoak dituztenak edo mendekotasunak izateko arriskuan daudenak.

- Desintoxikazio- eta mendekotasuna gainditzeko programak sendotzea.

- Osakidetzarekin lankidetzan aritzea alkohol-kontsumoaren prebentzioko, detekzio goiztiarreko, diagnostikoko eta tratamenduko esku-hartzeak koordinatzeko.

- Kanabisaren kontsumoarekin lotutako arazoak dituzten pertsonak detektatzeko, artatzeko eta tratatzeko ekimenak garatzea.

- Zerbitzu publikoetatik joko patologikoko, teknologia digitalen erabilera adiktiboko eta adikzioa sor dezaketen beste jokabide batzuetako arazoak dituzten pertsonen arreta integraleko eta tratamenduko eta lantzeko ekimenak indartzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio - Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

3.2. Zaurgarritasun handia eta gizarte-bazterketa.

- Bazterketa handiko egoeran eta narriadura fisiko, psikiko eta sozial handiko egoeran dagoen pertsonari arreta integrala ematea sustatuko duten jarduerak, baliabideak eta esku-hartzeak finkatzea eta garatzea, arriskuak eta kalteak murriztea, eta oinarritzko beharrak betetzea barne hartuta, neurri penalak dituzten drogazaleak barne, eta kontuan hartuta egoera horretan dauden emakumeekiko gaitzespen eta isolamendu sozial handiagoa.
- Dauden baliabideak eta programak eskuratzeko irizpideak berrikustea, adikzioekin lotutako arazoekiko sentsibilitate handiagoa bultzatuz.

3.3. Larrialdiko protokoloetan eta maila guztietako arretan koordinazio soziosanitarioa sustatzea.

- Osasun- eta gizarte-sektoreen arteko koordinazio-mekanismoak aztertzea, eta, hala badagokio, garatzea eta ezartzea, adikzioak eta jokabide eta kontsumo problematikoak dituzten pertsonen arreta integrala eta eraginkorra emango zaiela bermatzeko, arreta-ibilbideak eta -protokoloak adostuta definituta.

4. ardatza: ezagutzaren, prestakuntzaren eta ebaluazioaren kudeaketa

Helburu orokorra: aurrera egitea Adikzioen arloko ikerketan, dibulgazioan eta ezagutzan, horien kausa eta ondorioetan, bai eta arlo horretan planteatutako programa eta ekimenen ebaluazioan ere.

Helburu espezifikoak eta ekintzak:

4.1. Adikzioen arloan ezagutzaren garapena bultzatzea.

- Adikzioa eragiten duten hainbat substantziaren prebalentzia eta kontsumo-jarraibideak monitorizatzen jarraitzea, genero-ikuspegiarekin, bai eta jokabide-adikzioak eta euskal herritarren artean sortzen ari diren beste arazo batzuk monitorizatzen ere, Euskadi eta Drogak inkestaren, Osasun Inkestaren eta horiek osasunean duten eraginari buruzko beste ikerketa-azterlan espezifiko batzuen bidez.

- Lankidetza egituratua mantentzea Adikzioen ikerketan eta ezagutzan lan egiten duten erakundeekin.

- Jokoaren, teknologia digitalen eta beste jokabide-mendekotasun batzuen arloko ezagutza garatzea, fenomenoaren dimentsionatzeko, jokabideak kontzeptualizatzen eta sailkatzen sakontzeko eta horiek baloratzeko irizpide komunak ezartzeko.

- Gizonen eta emakumeen artean Adikzioen arloan dauden desberdintasunei eta espezifiktasunei buruzko ezagutza sortzea, baita Adikzioen prebentzioan eta arretan dauden genero-desberdintasunei buruzkoa ere.

4.2. Adikzioen arloko prestakuntza eta ezagutza garrantzitsuen zabalkundea erraztea, batez ere eremu horretan lan egiten duten pertsonen artean.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Adikzioen Behatokia sustatzea, Adikzioen arloan lan egiten duten profesionalen artean informazioa zabaltzeko eta ezagutza zabaltzeko biltegi gisa.

- Adikzioen arloko informazioa eta ezagutza garrantzitsua zabaltzeko bideak ezartzea:

- Komunikazio-estrategia sare sozialetan.
- Argitalpenak editatzen eta prestakuntza-jarduera orokorrak antolatzen laguntzea.
- Osasun Saileko Adikzioen Zerbitzuaren eta Euskadiko droga-mendekotasunen dokumentazio-zentroaren (Drogomedia) webgunea garatzea eta zabaltzea, dokumentu-funtsa handituz eta tresnak txertatuz.

- Prestakuntza-ekintzak garatzea eta dibulgazio-materialak sortzea Adikzioen arloan lan egiten duten profesionalentzat, haien beharren analisisian oinarrituta, ekitatearen ikuspegia txertatuta.

- Jokabide-adikzioei buruzko berariazko prestakuntza-programa bat garatzea, Adikzioen, lehen mailako arretako osasun-zerbitzuen, gizarte-zerbitzuen eta hirugarren sektorearen esparruan lan egiten duten profesionalentzat, gizonen eta emakumeen berezitasunak kontuan hartuta.

4.3. Adikzioen arloko programa publikoak ebaluatzeko sistematika bat garatzea eta ezartzea.

- Garatutako edo lagundutako programen eta ekimenen esparru metodologikoa eta jarraipen- eta ebaluazio-jarraibideak garatzea, genero-ikuspegia kontuan hartuta.

4.4. Esparru horretan egindako lanagatik nabarmendu diren ekimenen aintzatespena bultzatzea.

- Adikzioen prebentzioan, eskaintzaren murrizketan, arriskuen murrizketan, laguntzan, gizarteratzean, prestakuntzan edo ikerketan eragin positiboa izan duten pertsonen edo erakundeen lana edo ibilbidea jendaurrean aitortzeko ekitaldiak eta ekimenak bultzatzea.

Horretarako prestatutako epaimahaiek ordezkariak orekatua izan beharko dute, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legearen arabera. Lege honen ondorioetarako, pertsona anitzeko administrazio-organismoetan ordezkariak orekatua dagoela joko da sexu biek gutxienez % 40ko ordezkariak dutenean.

5. ardatza: lidergoa eta koordinazioa

Helburu orokorra:

Adikzioen arloan inplikaturako eragileen sistemaren funtzionamendu koordinatu, kohesionatu, eraginkor eta efizientean aurrera egiten jarraitzea.

Helburu espezifikoak eta ekintzak::

5.1. Adikzioei buruzko araudi berria eta VII. Plana zabaltzea, aplikatzea eta garatzea.

- Araudiaren eta planaren helburuak eta ildo nagusiak ezagutaraztea, jakinaraztea eta inplikaturako eragile guztiekin partekatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria: Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Araudia administrazio-maila guztietan aplikatzeko eskumena duten ordezkariak parte hartuko duten lan-mekanismoak ezartzea, Araudia ulertzea eta udal-ordenantzak garatzeko jarraibide komunak definitzea.
- Prebentziorako udal-planak garatzea, plan honekin bat etorritik eta komunitatearen parte-hartzea eta sektoreen arteko lana sustatuz.

5.2. Adikzioen esparruan inplikaturako eragile publiko eta pribatuaren arteko lidergoa, koordinazioa eta elkarrekiko laguntza indartzea, sektoreen arteko lana eta sinergien aprobetxamendua sustatuz.

- Prebentzio eta sustapen komunitarioko talde teknikoak sortzeko eta mantentzeko, prebentzio komunitarioko programak garatzeko, arriskuak eta kalteak murrizteko proiektuak egiteko eta Adikzioen arloan ohitura osasungarriak sustatzeko diru-laguntzen agindua mantentzea eta hobetzea.
- Erakunde pribatuak arlo horretan egiten dituzten jarduerak bultzatzea eta hainbat eragile eta erakunderen arteko lankidetzak sustatzea, Adikzioen Erakundearteko Koordinazio Batzordearen, Adikzioen Euskal Batzordearen eta "ad hoc" beste foro operatibo edo tekniko batzuen bidez, betiere gizonen eta emakumeen parte-hartze orekatuarekin eta genero-ikuspegia eta kolektiboen eta egoeren aniztasuna kontuan hartuta.
- Drogen Plan Nazionalarekiko eta estatuko edo Europako beste egitura batzuekiko koordinazioa mantentzea.

JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA

A) SARRERA

Adikzioen VII. Planaren jarraipen- eta ebaluazio-mekanismoak, planaren amaierako ebaluazioaren ondorioetarako, inpaktu- edo emaitza-adierazleak jasotzen ditu, eta horiek dira, hain zuzen ere, 2021erako planak oro har lortu nahi dituen helburuak.

Hau da, planaren ardatz, helburu eta jarduera-ildo guztiak 2021ean adierazle horien egungo balioarekiko edo balio berrienarekiko hobekuntza lortzera bideratuta daude.

Planaren jarraipen operatiboari eta azken ebaluazioari buruzko erantzukizuna Adikzioen arloan eskumena duen Zuzendaritzarena izango da (gaur egun, Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritza), eta beste erakunde eta entitate batzuekin lankidetzan arituko da jarraipen hori egiteko behar den informazio kuantitatiboa eta kualitatiboa biltzeko.

Jarraipen operatiboa urtean behin egingo da, eta lineen ezarpen progresiboa ebaluatzea ahalbidetuko duten prozesu-adierazle batzuk oinarri hartuta egingo da. Pertsona-kopuruari buruzko adierazle guztiak sexuaren arabera bereiziko dira.

Aitzitik, planaren amaierako ebaluazioa planaren horizontera iritsi ondoren egingo da, eta VIII. Plana garatzeko oinarri gisa balioko du.

B) ADIKZIOEN VII. PLANA EBALUATZEKO ADIERAZLEAK

Adikzioen VII. Planaren helburua da ahalik eta gehien murriztea substantzia

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

mendekotasun-sortzaileen kontsumoa eta jokabide-adikzioak sortzeko arriskua, eta, ondorioz, pertsonen eta haien familien osasunean eta komunitatean eta, oro har, biztanleengan dituen ondorioak.

Adierazleei buruzko informazioa honako hauetatik lortuko da: Euskadi eta Drogak eta Osasunaren Euskal Inkesta (EAEIO) inkestak eta osasunaz bestelako eremuetan egindako beste batzuk; Adikzioen prebentziorako, kalteen murrizketarako, tratamendurako eta gizarteratzerako laguntzen ebaluazioa; osasun mentaleko zentroak eta eremu soziosanitarioa, eta ezagutza hobetzeko eta kontsumoak prebenitzeko edo murrizteko egindako ikerketa-ekintzako azterlan eta esku-hartzeak.

1. ARDATZA. ADIKZIOEN PREBENTZIOA ETA OSASUNAREN SUSTAPENA

Osasunaren sustapena bultzatzea, pertsonak beren osasunaren mugatzaileak hobeto kontrolatzeko gai izan daitezen, inguruneak garatuz eta substantzien eskaria murrizten eta adikziorik gabeko bizitza egiten lagunduko duten trebetasunak eskuratuz. Eta, aldi berean, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikzio horien arrisku-faktore eta -jokabide aitzindariak minimizatzea.

Prozesuaren adierazleak

1. Prebentzio unibertsaleko proiektuetan parte hartzen duten pertsonen kopurua handitzea, a) eskolan, b) familian eta c) komunitatean. Guztira eta sexuaren arabera bereizita. 2017ko abiapuntua.
2. Substantzien kontsumoarekin eta adikzioa sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideekin lotutako arriskuak arintzeko proiektuetan parte hartzen duten pertsonen kopurua handitzea, eta arrisku edo ahultasun egoeran dauden kolektiboetan eta pertsonetan, eskolako, familiako, c) aisialdiko eta jaieguneko eremuetan eta d) eremu komunitarioan. Guztira eta sexuaren arabera bereizita. 2017ko abiapuntua.
3. Alkoholaren, tabakoaren eta kanabisaren kontsumoa prebenitzeko programa espezifikoetan parte hartzen duten pertsonen kopurua handitzea. Guztira eta sexuaren arabera.
4. Tokian-tokian drogen eta beste adikzio batzuen kontsumoa murrizteko esku-hartze eredu bat garatzea, komunitateari eta hiri-ingurune mugatzailei buruzko informazio fidagarria izango duena.

Inpaktuaren adierazleak (emaitza objektiboa)

5. Alkohola, kanabisa eta tabakoa kontsumitzen hasteko adina atzeratzea (lehen aldiz probatzen den adina) 15-24 urteko populazioan, sexuaren arabera banatuta. 2017ko abiapuntua.
6. Tabakoaren, alkoholaren, kanabisaren, legez kanpoko beste droga batzuen eta psikofarmakoen egungo eta eguneroko kontsumo-tasak murriztea 15-24 urteko

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio - Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

populazioan, sexuaren arabera banatuta. 2017ko abiapuntua.

7. Alkoholaren kontsumo intentsiboaren prebalentzia murriztea 15-24 urteko populazioan, sexuaren arabera banatuta. 2017ko abiapuntua.

8. Gehiegizko jokoaren edo joko arriskutsuaren prebalentzia murriztea Kanadako gehiegizko jokoaren indizearen arabera (ICJE), 15-24 urteko gazteen artean eta biztanleria osoan, sexuaren arabera banatuta. 2017ko abiapuntua.

9. Interneten arrisku-erabileraren edo erabilera problematikoaren prebalentzia murriztea, Ormanen Internetetikiko mendekotasun-testetik abiatuta, 15 eta 24 urte bitarteko gazteengan eta biztanleria osoarengan, sexuaren arabera banatuta. 2017ko abiapuntua.

10. Droga normalizatuen arriskuaren pertzepzioa handitzea: alkohola, tabakoa eta kanabisa 15-24 urteko gazteen artean eta biztanleria osoan, sexuaren arabera banatuta. 2017.5 abiapuntua (2012an, alkoholaren kontsumo intentsiboa honela neurtzen da: 5 UBE edo gehiago hartzea (50 gramo), gutxi gorabehera bi orduko une batean. 2017an, emakumeentzako BEUen kopurua 5etik 4ra jaitsi da).

2. ARDATZA: ESKAINTZA MURRIZTEA

Adikzioak sor ditzaketen substantzietarako eta jardueretarako sarbidea mugatzea, kontsumoarekiko tolerantzia soziala murriztea eta indarrean dagoen araudia eraginkortasunez bete dadin bultzatzea.

11. Salaketen kopurua lurraldeka, sektoreka, salatzaileka eta arau-hauste motaren arabera.

12. Zehapen-kopurua, salaketa-kopuruari dagokionez.

13. Zehapenen ordezkio neurri alternatiboen kopurua.

14. Aisialdiko, merkataritzako eta ostalaritzako enpresa-erakundeekin egindako akordioak edo kanpainak.

3. ARDATZA: LAGUNTZA SANITARIOA ETA SOZIOSANITARIOA ETA GIZARTERATZEA

Adikzioen eta jokabide eta kontsumo arazotsuen ondoriozko arriskuak eta kalteak minimizatzea, eta, Euskadiko osasun-sarearen eta gizarte-zerbitzuen sarearen bidez, erantzun jarraitua, koordinatua, eraginkorra eta genero-ikuspegiarekin ematea Adikzioen fenomenoak dakartzan laguntza-premiei.

Prozesuaren adierazleak

15. Adikzio-arazoak dituzten eta bazterketa-egoeran dauden pertsonen kopurua, arreta integrala sustatzen duten baliabideetan artatuak.

16. Adikzio-arazoak dituzten emakumei zuzendutako esku-hartze espezifikoaren kopurua.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

17. Osakidetzak tabakoaren mendekotasuna gainditzeko egindako esku-hartzeen kopurua (esku-hartze laburra, intentsiboa, motibazio-laguntza, tratamendu farmakologikoa).

18. Substantziarik gabeko adikzioei buruzko programa espezifikoaren kopurua.

Inpaktuaren adierazleak (emaitza, helburua)

19. Gizarte-bazterketako egoeran dauden drogazaleentzako baliabideetan artatutako pertsonen proportzioa handitzea (egoera horretan dauden biztanle guztiekiko).

20. Tabakoa erretzeari uzteko tratamendua amaitu eta erretzeari uzten dioten pertsonen ehunekoa handitzea.

21. Adikzio-arazoak dituzten eta balorazioa egin ondoren tratamendua jasotzen duten 18 urtetik beherako pertsonen ehunekoa.

4. ARDATZA. EZAGUTZAREN, PRESTAKUNTZAREN ETA EBALUAZIOAREN KUDEAKETA

Adikzioen arloko ikerketan, dibulgazioan eta ezagutzan aurrera egitea, bai eta horren kausetan eta ondorioetan ere, eta arlo horretan planteatutako programen eta ekimenen ebaluazioan aurreratzea.

Prozesuaren adierazleak

22. Osasun Sailak Adikzioen arloan emandako laguntzen ebaluazioa finkatzea, genero-ekitatearen eta ekitate geografikoaren ikuspegitik, eta hezkuntza-eremukoetan, hornidura motaren arabera (publikoa, itundua edo pribatua).

23. Substantziarekin eta substantziarik gabe Adikzioen arloko ezagutza ekitatearen ikuspegitik hobetzeko egindako ikerketen kopurua handitzea (kuantitatiboak, kualitatiboak edo ikerketa-ekintza). 2017ko abiapuntua.

24. Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzari lotutako erakundeek prestakuntza-ekintzen kopurua egonkortzea. 2017ko abiapuntua.

25. Droga-mendekotasunen Euskal Behatokia eta Adikzioen Zerbitzuaren webguneko gainerako atalak berriz diseinatzea eta eguneratzea.

Emaitzaren adierazleak (emaitza objektiboa)

26. Eusko Jaurlaritzaren Osasun Sailaren webguneko Adikzioen ataleko (Gabia: drogamenpekotasunen Euskal Behatokia) eta Drogomediako (Dokumentazio Arloa) ezagutzaren kudeaketarekin lotutako espazioetara urtero giten diren bisiten kopurua handitzea. 2017ko abiapuntua

27. Osasuna sustatzeko eta adikzioak prebenitzeko Jardunbide Egoki gisa kalifikatutako

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

GIZARTE ZERBITZUAK

urteko jarduketan kopurua pixkanaka handitzea. 2017ko abiapuntua

5. ARDATZA. LIDERGOA ETA KOORDINAZIOA

Adikzioen arloan inplikaturako eragileen sistemaren funtzionamendu koordinatuan, kohesionatuan, eraginkorrean eta efizientean aurrera egiten jarraitzea.

Prozesuaren adierazleak

28. Adikzioen arloko araudia betetzeko eta planak garatzeko inplikaturako eragileekin egindako bileren kopurua.

29. Adikzioen Euskal Kontseiluaren eta Adikzioen Erakunde arteko Batzordearen bilurakopurua.

Emaizaren adierazleak (emaitza objektiboa)

30. 1/2016 Legean ezarritako xedapenak jasotzen dituzten 2016ko apirilaren ondorengo udal-ordenantzen kopurua.

31. 2017tik 2021era bitartean garatutako prebentzioko udal- eta/edo foru-planen kopurua.

32. 2017an eta 2021ean dauden prebentzio komunitarioko programen kopurua.

33. 2017-2021.6 aldirako Adikzioen arloan arriskuak eta kalteak murrizteko eta ohitura osasungarriak sustatzeko finantzaketa publikoa duten proiektuen kopurua

C) PLANA KUDEATZEKO ETA KOORDINATZEKO EREDUA

2017-2021 aldirako Euskal Autonomia Erkidegoko Adikzioen Plana tresna estrategikoa da euskal administrazio publiko guztien estrategiak eta jarduerak planifikatu, antolatu eta koordinatzeko, plana indarrean dagoen bitartean. Horrenbestez, plan hori euskal administrazio publikoen beste plan eta estrategia batzuekin koordinatu behar da, haiekin zerikusia izan badezake.

Eusko Jaurlaritzan Adikzioen arloko eskumena duen zuzendaritzak eta Osasun Saileko Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzak hartzen dute Euskal Autonomia Erkidegoko 2017-2021 aldirako Adikzioen Planaren lidergoa, jarraibideak ezartzeko eta Plana hedatzeko testuinguru mesedegarria ezartzeko.

Zeharkako izaera duenez, planak erakundearen arteko inplikazio eta koordinazio handiena eskatzen du, bai Eusko Jaurlaritzako sailena, bai foru-aldundiena eta udalena.

Koordinazio hori Adikzioen Erakundearteko Koordinazio Batzordearen bidez egituratzen da, hura baita administrazio publikoen koordinazio, lankidetzeta eta partaidetzarako organo gorena Planaren ondoriozko jardueretan.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun - dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio - Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

Era berean, planak beste erakunde pribatu eta gizarte-eragile batzuen lankidetzat estua eskatzen du, jarduketan hedapenean parte hartzen baitute edo parte hartuko baitute, bai sustapenaren eta prebentzioaren esparruan, bai eskaintzaren, laguntzaren eta gizarteratzearen kontrolean.

Azkenik, Adikzioen Euskal Kontseilua Adikzioen aurkako borrokan parte hartzen duten gizarte-sektoreen partaidetzarako organo gorena da, eta kontsulta-rola betetzen du Plana hedatzean.

ADIKZIOEN ARLOKO ESKUMENAK

Eusko Jaurlaritza

- Adikzioen arloko araudia eta erregelamenduzko xedapenak onartzea, 1/2016 Legea, apirilaren 7koa, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzkoa.
- Euskadiko Adikzioen Plana onartzea eta garatzea, bai eta urteko betetze-memoria eta plan horren amaierako ebaluazio-memoria ere.
- 1/2016 Legearen xede diren gaiekin lotutako beharren, eskarien eta baliabideen ebaluazioa.
- Adikzioei buruzko informazio-sistema zentralizatua ezartzea, kontsumoaren eta lotutako arazoen jarraipena eta etengabeko ebaluazioa egin ahal izateko.
- Adikzioen arloko ikerketa-, informazio- eta dokumentazio-funtzioak egitea, Adikzioen Behatokiaren bidez.
- Adikzioen Erakundearteko Batzordearen eta Adikzioen Euskal Batzordearen egitura eta funtzionamendua onartzea.
- Adikzioen arloko sariak eta aintzatespenak kudeatzea.
- Foru- eta toki-erakundeei aholkularitza ematea, Adikzioen inguruko planak eta programak egiteko.
- Ikuskatzeko eta zehatzeko ahala erabiltzea, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legean aurreikusitako baldintzetan.
- Beste administrazio publiko batzuekin lankidetzan, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legea behar bezala garatzen dela ziurtatzeko beharrezkoak diren neurri guztiak hartzea.

Foru Aldundiak

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria, Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

IDAZKARITZA

- Adikzioen Foru Plana eta, oro har, arlo horretako programak eta jarduerak egin, garatu eta gauzatzea, 1/2016 Legean eta Euskadiko Adikzioen Planean jasotako aginduen arabera.
- Adikzioen arloko aholkularitza- eta koordinazio-organoen sorrera eta funtzionamendu-araubidea, dagokion lurralde historikoaren lurralde-eremuan.
- Adikzioen arloko sariak eta aintzatespenak kudeatzea dagokien lurralde-eremuan.

(Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak lankidetzak eta lankidetzaharremanak ezarriko ditu lurralde historikoetako administrazioekin, zerbitzu soziosanitarioen esparruan gauzatzen diren neurriak abian jartzeko eta aplikatzeko).

Udalak (banaka edo modu mankomunatuan)

- Adikzioen Tokiko Plana eta, oro har, arlo horretako programak eta jarduerak egin, garatu eta gauzatzea, 1/2016 Lege honetan eta Euskadiko Adikzioen Planean eta, hala badagokio, dagokion foru-planean jasotako aginduen arabera.
- Adikzioen arloko aholkularitza- eta koordinazio-organoen sorrera eta funtzionamendu-araubidea, dagokion lurralde-eremuan.
- Adikzioen arloko sariak eta aintzatespenak kudeatzea dagokien lurralde-eremuan.
- Legean aurreikusitako kontrol-neurriak betetzen direla gainbegiratzea eta zaintzea.
- Ikuskatzeko eta zehatzeko ahala erabiltzea, Legean aurreikusitako moduan.

3- INFORMAZIOAREN ETA KOMUNIKAZIOAREN ERREALITATE TEKNOLOGIKOA AZTERTZEA

3.1.- ADINGABEENTZAKO ONLINE-ARRISKU ETA -AUKEREI BURUZKO EUROPAKO IKERKETA

Informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriek (IKTak), batez ere Internetek, areagotu egiten dituzte adingabeek beren ongizate fisikorako nahiz psikologikorako kaltegarriak izan daitezkeen hainbat arriskuren eraginpean egoteko dituzten aukerak, eta, aldi berean, haien garapen pertsonalerako ekarpen positiboa egiten dute. Internetek adingabeentzat eskaintzen dituen aukerak garatzen eta sustatzen laguntzea izan beharko litzateke EU Kids Online erakundeak, industriak, gobernuek, gurasoek, irakasleek eta Interneten adingabearen segurtasuna zaintzeaz arduratzen diren gainerako gizarte-eragileek lortu beharreko helburua.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Adingabeak Internet erabiltzen hasten denetik egin behar duena jakinda eta ulertuta soilik ezarri ahal izango dira haien premiekin bat datozen arautze-politikak. Generoa, adina, estatus sozioekonomikoa eta adingabea inguratzen duen testuinguru kulturala ezinbesteko faktoreak dira horientzat zer den egokia eta zer ez den egokia zehazteko orduan.

Arriskuak eta aukerak

Funtsezkoa da arrisku eta aukera mota desberdinen sailkapena argitzea, online aurkezten direla; ildo horretan, EU Kids Online-k 3 CS inguruko hurbilketa bat garatu du: edukia, kontaktua eta jokabidea. Sailkapen hori Internetek ahalbidetzen dituen hiru komunikazio-moduen ondorio da:

- Edukia: batetik askotara (txikiena masiboki banatutako edukien hartzaile gisa).
- Kontaktua: heldu batengandik adingabe batengana (adingabea batez ere helduak zuzendutako egoera interaktibo bateko parte-hartzaile gisa).
- Jokabidea: egoera hori berdinen artean edo adingabe/helduen artean gerta daiteke. Baina, normalean, egoera horietan, adingabea egoeraren abiarazlea edo erasotzailea izaten da.

Hiru komunikazio-modu horietan oinarrituta, adingabeek beren garapenean eta ongizatean eragina izan dezaketen lau arrisku-mota nagusi (komertziala, oldarkorra, sexuala eta balioena) eta online aukeren lau kategoria nagusi (hezkuntza eta ikaskuntza, partaidetza eta konpromiso soziala, sormena, identitatea eta gizarte-lotura) aurki ditzakete.

Iturria: Livingstone eta Haddon (2009).

Adin txikikoak oraindik ez ditu garatu arriskua eta aukera bereizteko behar diren trebetasunak; izan ere, oraindik ez du gaitasun kritikorik teknologia berrien erabilera ez-eraginkorraren ondorioak ebaluatzeko, eta hor dute gurasoek ezinbesteko zeregina (Byron, 2008). Interneten oreka bilatu behar da aukeren eta arriskuen artean.

Adingabeei ematen zaien gehiegizko babesak ondorio negatiboak ekar ditzake, hala nola zentzu kritikorik eza eta bizitza errealeko egoerei nola aurre egin ez jakitea (Gill, 2008). Adingabeen aldeko edukiak ematea eta sentsibilizazio eta alfabetatze digitaleko neurri berriak hartzea arriskuak minimizatzeko eta aukerak maximizatzeko modu bat izan daiteke.

Gurasoen rola

Zein da gurasoen eta adingabeen arteko erabilera-harremana? Eta nola eragin diezaioke harreman horrek bien alfabetizazio digitalari? Aurkitutako ebidentzietako bat da gurasoek egiten duten erabilerak eragin positiboa duela adingabeek Interneten egiten duten erabileran.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

IDAZKARIA

Interneten eduki mesedegarriak ematea.

Adingabearentzat egokiak diren edukiak emateari esker identifikatu diren onuren artean daude norberaren berrespena, bai ingurunean, bai berdinen komunitatean, beste kultura batzuen ezagutza eta estimazioa sustatzea eta sormena izateko, ikasteko eta parte hartzeko gaitasunak zabaltzea.

Gero eta ebidentzia gehiago dago eduki positiboak emateak (adingabeek balioesten eta erabiltzen badituzte) on egiten diela bai haien garapenari, bai online arriskua murrizteari, adingabeek balioesteaz gain, jarduera erabilgarriak sustatuz. Beraz, funtsezkoa da arreta handiagoa jartzea online aukera gehiago dituzten adingabeen eskura, bereziki jatorri publikoa duten edukiei dagokienez, pribatua baino gehiago.

Aukerak maximizatzeko eta arriskuak minimizatzeko lehentasunak: sentsibilizazioa eta ekintzak

Europako Erkidegoak honela deskribatzen du sentsibilizazioa: "Adingabeek Internet modu seguruagoan erabiltzen duten guraso eta irakasleen konfiantzan lagun dezaketen ekintzak".

Banaka, haur txikiengan jarri behar da lehentasuna sentsibilizazio-lanean (bai eta haien guraso eta irakasleengan ere); izan ere, haur horiek (nerabeak baino gehiago) dira modu azkarrean hazten diren erabiltzaileak, eta oso gutxi dakigu haien jarduerari, gaitasunei eta online dituzten arriskuei buruz.

Badirudi Internet dagoeneko tresna normala dela hamar urteko haurrentzat, eta gero eta erakargarriagoa bihurtzen ari dela 6 eta 10 urte bitarteko adingabeentzat. Litekeena da haur adingabeak ere dagoeneko online egotea, baina alderdi hori ia ez da aztertu. Horrek haur txikiak ikertzeko eta adin talde guztietan Internet modu seguruagoan erabiltzen laguntzeko neurriak garatzeko beharra azpimarratzen du.

Haurrek Internet antzeko mailan erabiltzen badute ere, desberdintasunak ezar daitezke erabilera-ereduetan eta, beraz, arriskuetan; beraz, sentsibilizazio-ekintzek eta arriskuei aurre egiteko estrategiek desberdin jokatu beharko lukete haurrengan. Are gehiago, Interneteko arriskuak estatus sozioekonomiko baxueneko haurrek neurritz kanpo esperimentatzen dituztela dirudien heinean, non gurasoek gaitasun gutxiago duten haiei laguntzeko, garrantzitsua da familietan, auzoetan eta ikastetxe ez hain pribilegiatuetan zentratzea.

3.2.- ARRISKUAK ETA AUKERAK INTERNETEN ETA GAILU MUGIKORREN ERABILERA ADINGABE ESPAINIARREN ARTEAN (9-16 URTE)

Internet erabiltzen duten 500 adingabe espainiarrei egindako inkesta baten datuak aurkeztu ditu, bai eta haien aita edo amari egindakoak ere.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Sarbidea, erabilera, aukerak eta trebetasunak

Sartzeko eta erabiltzeko kokalekuak

Gailu mugikorren eta MEDIA gizarte-gailuen hedapenarekin, konektatzeko moduak dibertsifikatzen ari dira. Smartphoneak, bereziki, adingabeek bizi duten ekologia mediatikoaren zati integral bihurtzen ari dira: aztertutako gailu guztien artean, smartphoneak dira adingabeek maizen izaten dituztenak (% 63) eta, normalean, egunero konektatzen dira aztertutako testuinguru guztietan.

Nahiz eta smartphoneak diren joan-etorrietan gehien erabil daitezkeen gailuak, nagusiki etxean erabiltzen dira, logela komun batean pribatu batean baino gehiago. Adingabeen % 70ek egunero erabiltzen du Internet etxean: etxeko sarbidea (logelan edo beste espazioaren batean) handitu egiten da 9-10 urteko haurren artean % 50eko adinarekin, eta nerabe nagusien artean, berriz, % 90ekoa da. Internet mugikorreko erabiltzaileek askoz gehiago erabiltzen dute Internet egunero (% 92-94) konektatzeko smartphone edo tabletarik erabiltzen ez duten adingabeek baino (% 26).

Datu horien arabera, Internet askoz ere errotuagoa dago konektatzeko gailu mugikorretara sartzen diren adingabeen bizitzetan. Gainera, etxea leku estrategikoa da oraindik Interneten arriskuez kontzientziatzeko eta Interneten erabilera seguruagoak eta arduratsuagoak sustatzeko. Hala ere, ikusi den bezala, smartphone eta tabletak, oro har, baliabide pertsonal eta eramangarriak dira, adingabeen eta haien gurasoen eguneroko bizitzan integratuak.

Beraz, Internet erabiltzeko gero eta baldintza pribatuagoek inhibititu edo desafiatu egin ditzakete ohiko guraso-bitartekaritzako estrategiak, hala nola adingabeen esperientzien bitartekaritza aktiboa. Gero, gurasoek, inoiz baino gehiago, adingabeekin komunikatu behar dute beren online esperientziei buruz. Are gehiago, berebiziko garrantzia du industriak, gobernuak, eragile politikoek, GKEek, ikertzaileek eta beste eragile batzuek adingabeentzako Internet hobea eraikitzen laguntzea.

Internet gehien erabiltzen den bigarren lekua eskola da; batez beste, inkestatutako adingabeen % 15ek dio egunero erabiltzen duela Internet eskolan. Eskolan sartzeko modua ere adinaren arabera egituratuta dago, eta nerabeen artean, berriz, erabilera-maiztasunaren arabera.

Egunerokoa (% 28) 9 eta 10 urte bitarteko gazteena baino bost aldiz handiagoa da (% 5). SMARTPHONE (% 20) eta tableten (% 21) erabiltzaileak ere sarriago sartzen dira egunero Internetetik ez-erabiltzaileak baino (% 7). Ezberdintasun handiak egon arren, ez da gutxietsi behar eskolek duten eginkizuna, adingabeak online segurtasunerako hezteko leku gisa, batez ere Internet eta smartphoneak erabiltzen ez dituzten gurasoen kasuan. Gainera, eskolek berdinen taldeen arteko bitartekotza egiteko aukera ere eman dezakete.

Konektatzen hasteko adina gero eta gazteagoa da; hala, 9 eta 10 urte bitarteko haurrak 7 urterekin hasi ziren Internet erabiltzen, eta 15 eta 16 urte bitartekoak, berriz, 10 urterekin. 8 urterekin smartphone bat jasotzen duten hurrez gain, badira beste adingabe batzuk ere,

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

gurasoen edo neba-arreba zaharren tableta maileguan hartzen dutenak. Horregatik, garrantzitsua da gailu guztietan beren adinerako egokiak diren edukiak eta baldintzak bermatzea.

Jarduerak

Jarduerak denboraren bidez alderatzeak erakusten du beste pertsona batzuekin egindako jokoek, hainbat plataformatan bideoak ikusteak eta webgune edo blog batean mezuak argitaratzeak areagotu dutela gehien. Espainiako adingabeen % 45ek gutxienez profil bat du sare sozial batean, eta % 41ek badu profil bat plataforma batean partekatzeko, YouTube edo Instagramen kasuan bezala; adinarekin lotutako joera antzekoa da batez besteko bi sozialetan: zenbat eta zaharragoa izan, orduan eta handiagoa da profil propioa duten adingabeen ehunekoa. Adin-mugetatik beherako sareen erabilera murriztu egin da 11 eta 12 urte bitarteko haurren artean. Aldiz, deigarria da 9 eta 10 urte bitarteko haurren artean gizarte-sare batean profil propioa dutenen ehunekoa pixka bat igo izana (% 11tik % 15era). Horrek esan nahi du haur adingabeen gurasoak berariaz kontzientziatu behar direla.

Komunikazioa

Smartphone eta tableten erabiltzaileak gehiago jartzen dira harremanetan egunero lagunekin, gurasoekin eta, batez ere, berehalako mezularitzaren bidez. Deigarria da bat-bateko mezularitzaren alde sare sozialen erabileraren maiztasuna eta intentsitatea murriztea. Lau adingabetik hiruk baino gehiagok berehalako mezularitza erabiltzen dute egunero pareekin harremanetan jartzeko, eta erdiak baino gehiagok gurasoekin harremanetan jartzeko ere erabiltzen dute.

Adinak aurrera egin ahala, parekoekin eguneroko harremana areagotu egiten da, adinekoen artean % 71ra iritsi arte; gurasoekin, berriz, haur adingabeen artean izaten da harreman ohikoena (% 25). Gurasoekin bat-bateko mezularitzaren bidez kontaktua are handiagoa den bitartean, 13 urtetik aurrera % 85etik gorakoa da. Datu horien aurrean, "Erabileraren hipotesia" berretsi dezakegu: haurrek zenbat eta gehiago erabili Internet, orduan eta aukera gehiago dituzte eta trebetasun gehiago garatzen dituzte.

Smartphone eta tableten erabiltzaileek Internet gehiago erabiltzen dute, bai etxean, bai eskolan (baita planteatutako leku guztietan ere), maizago garatzen dituzte aztertutako jarduerak, eta Internetera konektatzeko gailu mugikorrik erabiltzen ez duten adingabeek baino trebetasun bikoitza dutela diote.

Arriskua eta kaltea

Sareko arrisku-esperientziek ez dute zertan kalterik eragin, adingabeek adierazi zutenez.

Are gehiago, aurreko ikerketak erakutsi zuen online arrisku gehien dituzten adingabeak ez direla nahitaez kalte gehien jasaten dutenak. Aitzitik, normalean trebeagoak dira eta erresilientzia gehiago garatzen dute (Livingstone et al., 2011, 2012).

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Internet erabiltzean, adingabeen arrisku ohikoena irudi sexualak ikustea da, dela online, dela offline, eta adingabeen erdiek baino gehiagok (% 52) mota horretako irudiak ikusi dituztela adierazi dute.

Sexu-mezuak jasotzea, erabiltzaileek sortutako eduki potentzialki negatiboak ikustearekin batera (gorrotoarekin, pro-anorexiarekin, auto-lesioarekin, drogen kontsumoarekin edo suizidioarekin lotutakoak), nahiko ohikoa da; izan ere, hiru adingabetik ia batek (% 32) dio eduki horiek eskuratu dituela.

Antzera, 9 eta 16 urte bitarteko haurren % 31k dio online edo offline jazarpenen bat jasan duela. Hala ere, Interneten edo telefono mugikorren bidez ziberbullyinga jasan dutela dioten adingabeen maiztasuna nabarmen txikiagoa da: % 12.

Online beste arrisku batzuk izan dituzten adingabeei buruzko datua ere ez da gutxiestekoa (% 29), hala nola birusak edo datu pertsonalak gaizki erabiltzea. Nahiko ohikoa da, halaber, adingabeak aurrez aurre ezagutzen ez zuen norbaitekin online komunikatzea (% 21). Ez da oso ohikoa Internet bidez kontaktatutako pertsonekin hitzorduak egitea (9 eta 16 urte bitarteko adingabeen % 11).

Kaltea

Adingabeen % 18k diote Interneten zerbait ikusi edo esperimentatu dutela eta horrek gogaitu egin dituela. Bullyinga da, oraindik ere, arrisku-esperientziarik kaltegarriena: online edo offline jazarpenaren biktima diren adingabeen ia lautik batek (% 24) dio "oso" edo "zerbait" atsekabetuta sentitzen dela.

Arrisku sexualak bigarren lekuan daude, kaltea eragiten baitute: edozein motatako eduki sexualak (online edo offline) ikusi dituzten bost haurretatik ia bat haserre sentitu da.

Sexu-mezuak jaso dituztenen artean, adingabeen % 14k adierazi dute "oso" edo "zerbait" atsekabetuta sentitu direla.

Azkenik, online kontaktua duten pertsonekin aurrez aurre egiten diren hitzorduak dira gutxien agertzen den arrisku-esperientzia, eta kalterik txikiena eragiten duena: haurren % 1ek baino ez du adierazi esperientziarekin haserre sentitu denik.

Bitartekaritza

Gurasoek antzera parte hartzen dute erabilerako bitartekaritza aktiboan (% 84), segurtasuneko bitartekaritza aktiboan (% 84) eta bitartekaritza murriztailean (% 83), eta, ondoren, bitartekaritza teknikoan (% 29).

Datu horiek EU Kids Onlinerren datuekin alderatuta (2010), nabarmen handitu da segurtasuneko bitartekaritza aktiboa (% 63tik % 84ra), hobetu egin da erabilerako bitartekaritza aktiboa (% 71tik % 84ra) eta bitartekaritza teknikoa (% 16tik % 29ra). Aitzitik, zertxobait murriztu da bitartekaritza murriztailea (% 85etik % 83ra). Bi

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

adingabetik batek dio bere parekoen bitartekaritza-motaren bat jasotzen duela, eta % 82k dio arazoren bat izanez gero oso litekeena dela gutxienez pertsona bati jakinaraztea.

Azken ondorioak

Datuek erakusten dutenez, gero eta kontzientziario handiagoa dago gurasoen eta adingabeen artean online arriskuei buruz: joera hori adierazten dute gurasoek online adingabeen segurtasun-bitartekotzan gehiago parte hartzeak (adibidez, segurtasun-trebetasunak garatzeak edo haurren artean prebentzio-neurriak hartzeak).

Ez da onartu behar gailu mugikorren erabilera, per se, zaurgarritasun-faktore bat denik. Izan ere, smartphoneekin eta tabletekin lotutako aldaketak ulertzeko balio duen esparrua da "aukera gehiago, arrisku gehiago", eta aldaketa horien ondorioz, Internet nonahikoagoa eta nonahikoagoa dago adingabeen egunerokoan.

Bullyinga da, oraindik ere, kalte gehien eragiten dien arriskua, baina nolabaiteko diskurtso sozial eta mediatikoa eta sare sozialek abusu-egoerak areagotzeko ematen dituzten aukerak gorabehera, askoz ere gehiago dira ziberbullying kasuak, aurrez aurre zehazten direnak, kaltetuen hitzetan, batez ere online espazioan gertatzen direnak baino.

Nolanahi ere, nahiz eta adingabeak gehiago jabetzen diren ziberjazarpenari edo gatazkatsuak izan daitezkeen beste egoera batzuei lotutako arriskuez, oraindik ere beharrezkoa da komunikazio mugikorraren erabilera seguruagoak eta arduratsuagoak sustatzea. Pribatutasunarekin, salatzeak edo blokeatzeko diseinatutako aplikazioekin eta lotutako funtzioekin zerikusia duten gaiei buruzko kontzientzia areagotzea gerta liteke. Kontrolari eta geolokalizazioari, edo sareko gatazken kasuetan batzuetan gertatzen diren trukeen gorakadari lotutako arriskuei (Marwick & Boyd, 2014).

Ikastetxeek, bereziki, ahal bezain rol aktiboa izan beharko lukete; izan ere, gizarte ertainaren bidezko elkarrekintza gehiena berdinen eta ikaskideen artean gertatzen da.

Azkenik, aipatu behar da oraindik ere desberdintasun batzuk daudela Interneten erabileran adingabeen estratu soziokulturalaren arabera, batez ere gurasoen bitartekaritzari dagokionez. Familia desabantailatsuenetako haurrek bitartekaritza gutxiago jasotzen dute gurasoen aldetik, eta etxeetan bitartekaritza teknikorako tresna gutxiago erabiltzen dira ordenagailuetan eta gailu mugikorretan. Horregatik, adingabeen inklusio digitala sustatzen duten ekimenek lehentasuna izaten jarraitu behar dute.

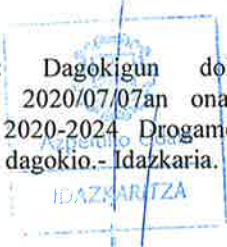
3.3.- EUSKADIKO GAZTEEN EGOERAREN DIAGNOSTIKOA 2017 (15-29 URTE)

1.- 15-29 urteko pertsonen aisialdiko jarduera nagusiak teknologia berriekin lotuta daude. Musika entzutea da 15 eta 29 urte bitarteko gazte gehienek egunero edo ia egunero egiten dutela dioten aisialdiko jarduera (% 81,9).

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Egia esan, jarduera horrek aukera ematen du beste batzuekin batera egiteko, hau da, ez da baztertzaileria, eta, beraz, kalean egotearekin lotuta egon daiteke, hau da, gehien aipatzen den bigarren izatearekin, kirola egitearekin, bideoak ikustearekin eta abarrekin. Aipatzekoa da teknologia berriekin lotutako aisialdiko jarduerak, hala nola musika gailu mugikorretan entzutea (% 81,9), filmak eta serieak ikustea (% 52,5), Youtubeko bideoak (Vimeo eta beste plataforma batzuk).

Jarduera ohikoenak izatea, kalean egotearekin (% 56,8) eta kirola egitearekin batera

Gizonen eta emakumeen arteko alderik nabarmenenak Interneteko teknologia berriekin lotutako aisialdiko jardueretan hautematen dira, hala nola bideoak Youtuben, Vimeon eta antzeko plataformetan ikustea (% 47,1 mutilen artean, % 38,9 nesken artean); kontsoletan jolastea, ordenagailu-jokoak (% 18,2 mutilen artean, % 11,3 nesken artean); bideoak Internetera igotzea (% 2,6 mutilen artean, % 1,8 nesken artean) eta blogetan idaztea (% 2,4 mutilen artean).

2.- Gazteen % 99k sare sozialen bat erabiltzen du, batez ere WhatsApp, Facebook, Instagram eta Youtube.

15 eta 29 urte bitarteko euskal gazteen % 99k sare sozialen bat erabiltzen du. Euskadin gazte batek erabiltzen dituen sare sozialen batez bestekoa 4 sare sozialekoa da (3,8 zehatzago esanda). Egunero edo ia egunero erabiltzen dituztela diotenak soilik kontuan hartuta, ikusten da eguneroko erabiltzaileen ehunekoa % 97,5ekoa dela (ia ez da jaisten erabiltzaile guztien aldean) eta egunero konektatzen diren sareen kopurua (2,9) batez beste. Sare sozial horien eguneroko erabilerari dagokionez, ikusten dugu neskek portzentaje handiagoak dituztela Facebook, Instagram eta Snapchat egunero erabiltzen dituzten mutilek baino; mutilek, berriz, neskek baino gehiago erabiltzen dute egunero Youtube. Neskek ere Spotify, Pinterest eta Wattpad-erako konexio-portzentajeak mutilenak baino pixka bat handiagoak dira, eta, aitzitik, mutilek baino kopuru txikiagoak dituzte twitter eta Telegramerako eguneroko konexioari dagokionez. Adinaren arabera, kolektibo gazteena (15-19 urte) Instagramen kontsumitzaile handiena da (WhatsAppen ondoren, 20 urtetik beherako pertsonak egunero konektatzen dira sare sozial horretara), baita Youtube, Snapchat, Twitter, Spotify, Ask.fm eta Wattpad ere.

WhatsAppen ondoren 20 eta 24 urte bitartekoen artean, Facebook (20 urtetik beherakoen artean egunero erabiltzen diren ehunekoak ia bikoiztuz) eta Instagram (hogei puntu gutxiago), Youtube eta Twitter ditugu atzetik. Snapchat zazpigarren postuan geratuko litzateke, Spotifyren atzetik, eguneroko erabiltzaileen kopurua 30 puntu baino gehiago jaitsez. Azkenik, 25-29 urtekoen taldean, WhatsAppen ostean gehien erabiltzen den sare soziala (adin guztietan nagusitasun absolutua duena) Facebook da, eta YouTube eta Instagram datoz atzetik (hogei puntu gehiago). Atzetik twitter eta Spotify daude. Snapchat apenas erabiltzen duten 25 eta 29 urte bitartekoek, eta are beherago geratzen da rankingean, LinkedIn-en atzetik. 25 urterekin hasten da erabiltzen.

3.- Gazteen % 37,1ek sare sozialak baliatu zituen eztabaidak sustatzeko edo zabaltzeko.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Salaketak.

Euskadiko gazteen herenak baino zertxobait gehiagok (% 37,1) sare sozialak erabili zituen 2016an eztabaidaren bat sustatzeko, egoeraren bat salatzeko, laguntzeko edo gairen bati buruzko iritzia emateko. Adinak gora egin ahala, ziberaktibismoak gora egiten du, sare sozialen erabilera bezala ulertuta

Euskadiko gazteen herenak baino zertxobait gehiagok (% 37,1) sare sozialak erabili zituen 2016an eztabaidaren bat sustatzeko, egoeraren bat salatzeko, laguntzeko edo gairen bati buruzko iritzia emateko. Adinak gora egin ahala, ziberaktibismoak gora egiten du, hau da, sare sozialen erabilerak gora egiten du, bai eztabaidak edo salaketak sustatzeko, bai horri buruzko iritzia babesteko, birbidaltzeko edo adierazteko. Iaz, 15 eta 19 urte bitartekoen % 33,2k, 20 eta 24 urte bitartekoen % 37,3k eta 25 eta 29 urte bitartekoen % 40,0k jardun zuten ziberjardunean. Adinari lotuta, ikus daiteke goi-mailako ikasketak dituzten gazteek ikasketa-maila horretara iristen ez direnek baino eztabaida edo salaketa gehiago sustatu edo egin zituztela Interneten. Eta goi-mailako ikasketak dituztenen artean, iaz ziber-lan gehien egin zutenak unibertsitate-titulua dutenak izan ziren (% 49,3). Alderdi horretan ez dago alderik mutilen eta nesken artean, baina politikarekiko interesa, aldiz, erabakigarria da kasu honetan. Politikan interes handia edo nahikoa interes dutenen artean, gehienek (% 57,2) diote sare sozialetan eztabaidak sustatu edo babestu dituztela; interes gutxi edo batere interesik ez dutenen artean, berriz, ziberaktibismoaren ehunekoa % 12,0ra jaisten da.

4.- Sare sozialetako jazarpen-modurik ohikoena (Cyberbullying) WhatsAppeko taldeak kanporatzea da.

Hala ere, sare sozialak erabiltzeak gaitzespen- edo jazarpen-jarreraren eraginpean egotea ere badakar, hala nola WhatsAppeko taldeetatik kanporatzea, sare sozialen batean nortasuna ordezkatzeko edo irudi konprometituak edo umiliagarriak zabaltzea. Sare sozialetako jazarpen-modurik ohikoena WhatsAppeko taldeetatik kanporatzea da. Bost gaztetik batek (% 19,6) adierazi du WhatsAppeko talderen batetik bota dutela (% 22,8) mutilen artean eta % 16,3 nesken artean. % 3,8k adierazi du askotan gertatu zaiola hori, eta % 15,8k inoiz gertatu zaiola. Gazteen % 8,4k diote beren nortasuna ordezkatu dutela sare sozialen batean: % 0,6ri askotan gertatu zaio hori, eta gainerako % 7,8ari, berriz, noizbait. Eta gazteen % 6,6k diote beste pertsona batzuk Internetera igo direla edo sare sozialetan zabaltu dutela beren baimenik gabe konprometitu edo umiliagarria den bideo edo argazkiren bat. Berrir ere, % 0,6k adierazi du askotan gertatu zaiola hori, eta % 6,0k, berriz, noizbait gertatu zaiola.

5.- Teknologia berriek jarduera artistikoetan parte-hartzea areagotzen dute, batez ere ikus-entzunezkoetan.

2016ko euskal gazteen artean, argazkigintza da jarduera artistiko amateur ohikoena: % 28,2k adierazi du azken 12 hilabeteetan argazkigintza praktikatu duela; jarraian daude idaztea (% 21,3), margotzea edo marraztea (% 17,8), bideoak egitea (% 14,7), musika-tresnak jotzea (% 14,7) eta dantza, dantza edo balleta (% 11,6).

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkarja.

GIZARTE ZERBITZUAK

2012 eta 2016 artean, gorakada handia gertatu da inkesta egin aurreko 12 hilabeteetan arte-
edo kultura-jardueraren bat egin duten gazteen ehunekoan. 2008an ehuneko hori %
39,8koa zen eta 2012an % 42,9koa, baina 2016an % 55,1era iritsi da. Jarduera artistikoen
hazkundera batez ere 15-19 urteko gazteen artean gertatu da, 2008tik 2016ra % 35,8tik %
57,8ra igaro baitira.

3.4.- GAZTEAK ETA KOMUNIKAZIOA. BIRTUALAREN ARRASTOA.

Hainbestetan entzuten da "natibo digitalak" esamoldea, informazioaren eta komunikazioaren teknologien goraldi betean hazi diren nerabe eta gazteei erreferentzia egiteko, eta, horregatik, teknologia horiekin modu naturalean eta errazean moldatzeko gaitasuna dutela uste da. Zenbaitetan, gazte horiek IKT horien inguruko ikaskuntza- eta sozializazio-prozesu konplexuak esperimendatzen dituztela galtzen da. Gizarte-sareen eta teknologia berrien erabileraren helduek-prozesuak, protagonistek berek ere funtsezkotzat jotzen dituztenak; izan ere, gizarte osoak interpretatzen du gazteek IKTetan integratuta egon behar dutela, "Beren denborara" egoki egokitzen direla erakusteko. Itxuraz lan- eta prestakuntza-inguruetatik sortzen diren logiketarik (teknologikoki moldatzen jakin behar da, lehiaketa-karrerarik kanpo ez geratzeko, eta sare sozialen eta IKTen inguruko ni bat kudeatzen jakin behar da), baina bizitzaren alderdi guztiak hartzen dituzte kontuan: niaren kudeaketa hobe, aukeren aprobetxamendu hobe, sozializazio-prozesu hobeak, teknologia berriekin behar bezala integratzea. Ideia horrek gaitzen du imaginario kolektiboa, eta ideia horretatik abiatuta jakin behar dugu nola jartzen diren jokoan haien inplikazioak gazteek pareekin eta gizarte osoarekin dituzten harremanetan.

Lehenik eta behin, teknologia berrien eta sare sozialen onarpen orokorrak integratze- eta bazterketa-prozesu berriak bultzatzen dituelako nerabeen eta gazteen artean. Alde batetik, sare sozialik erabiltzen ez duenak ahaztu egingo du pare talde bat, teknologiak eskaintzen dituen aukerak eta erraztasunak oinarri hartuta autokudeatzen eta antolatzen dena, eta, gainera, pertsona horiek jasan ditzaketen bazterketa-prozesuen errealitatea naturaltasunez onartzen duena. Bestalde, erabiltzaileek beren harremanak, komunikazio-estrategiak eta errutinak sare sozialen inguruan antolatzen dituztelako, eta, ondorioz, aldi baterako absenteziak (ordenagailua edo mugikorra hondatzen da, edo etxean ahazten zaizu, besterik gabe) benetako "inkomunikazio" gisa sentitzen dena eragiten du, taldeak eta pareek komunikatzen eta erlazionatzen jarraitzen dutela onartzen den unetik, eta bat edo bat geratzen da. Gerta daitezkeen edo dauden gauza guztietatik kanpo izan ere, edo dena sare sozialetan gertatzen da, edo sare sozialetatik kanpo gertatzen diren gauzak sare sozialetan kudeatzen eta prestatzen dira. Gainera, kanpoan egoteak besteren absentsia areagotuko du, lagunena eta gainerako harremanena, beti ere sare sozialei esker.

Bigarrenik, Niaren kudeaketa onenaren logika horiek bere bizitzako alderdi ia guztiak teknologia berrien inguruan blaitzen dituztelako. Horrela, sare sozialetan integratuta ez egotea, baita denbora errealean ez egotea ere, aukerak galtzea bezala interpretatzen da, orainaldia definitzen duen garapen teknologikoak ematen dizkizun aukerak ez

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

aprobetxatzea, bizitza erosoagoa eta praktikoagoa egiten dizuna ez ezik, harreman pertsonalen zentzuaren zati handi bat ere zehazten duena. Logika horrek, azken batean, onartzen du "badaezpada" egon behar dela, eta ideia horretatik bertatik justifikatzen ditu, adibidez, kontaktuak metatzeko prozesuak, nahiz eta jakin kontaktu "agregatu" horietako asko inoiz edo ia inoiz ez direla "erabiliak" izango, edo, are gehiago, ia elkar ezagutzen ez duten edo lotura pertsonala ezartzea zaila zaien pertsonen dagozkiela.

Niaren kudeaketa horri dagokionez, funtsezkoa da aztertzea gazteek nola saiatzen eta konbinatzen dituzten beren azalpenak sarean eta saretik kanpo, gaur egun sare sozialen eta sare sozialen inguruko harremanak ezartzeko moduaren funtsezko adibide paradigmaticoa baita. Horrela, ni online eta ni offline txanpon beraren bi alde bezala ulertzen dira, nortasunaren alderdi ezberdinak adierazteko bi modu ezberdin, norberaren azalpen bakoitzaren oinarri diren idatzizko eta ahozko lengoaien ezaugarri eta abantaila eta desabantailetan oinarrituta. Teknologiak bizitza errazagoa egiten dizula eta etorkizun berriak zabaltzen dizkizula onartuz gero, nerabeek eta gazteek naturaltasunez hartzen dute sare sozialek eskaintzen dituzten aukerak aprobetxatzea, komunikazioaren eta harremanen prozesu batzuk errazten dituen norberaren zati bat erakusteko, eta, gainera, pertsona lotsatiagoei edo seguruagoei jokoan parte hartzeko aukera ematen die: lotsa ezabatzen du, flirteoa demokratizatzen du, hausnartutako eta orientatutako transmisioa ahalbidetzen du. Mezuak, komunikazioaren nolabaiteko "kontrola" izatea ahalbidetzen duten harremanak ezartzeko aukera ematen du, eta abar. Ildo horretan, online ni-a offlinea bezain ni izango da (hori elkarrekintza "fisikoak" bilatzen eta zehazten dituzten elementuetatik abiatuta), eta onarpen horretan oinarritzen da, halaber, online azalpenean gezurra esatea beharrezkoa, komenigarria eta onargarria ez delako uste zabaldua, hori prozesuak naturalizatzearen aurka joango bailitzateke.

Eta Online niaren eta offlinearen arteko bereizketa hori ezartzen saiatzeak (konfrontazioa, egia/gezurra, benetakoa/faltsua edo garrantzitsua/azalekoa) ez du zentzurik, nerabeek eta gazteek hibrido gisa jokatzeko eta erlazionatzeko baitute, non gorputzak eta teknologiak osotasun integratu bat osatzen duten, eta gailu teknologikoak gizakiak definitzen dituen, baina, aldi berean, pertsonak eta haien arteko harremanak bitartekaritzak diren. Gailu teknologikoak Hala, neskek eta mutilak ez dute ulertzen ni offlinea online sarerik gabe, eta alderantziz; izan ere, jada ez da onartzen sare sozialetatik kanpo egoteko aukera, eta hori "normalizat" joko litzateke, gaur egun harremanak eta komunikazioa ulertzen diren moduan oinarrituta.

Era berean, ikusmolde hibrido horrek sare sozialetako presentziak ekarriko lituzkeen uko egite teorikoak halakotzat ez hartzea bilatzen du, nik online eta offline ez baitira bata bestearen kalterako, osagarri gisa baizik. Hau da, kontua ez da gazteek harreman gutxiago izatea sare sozialetan denbora gehiago igarotzeagatik, baizik eta beste modu bateko harremanak izatea, edo beste mota bateko harremanak izatea, haien presentziak Sarean eta saretik kanpo nola elkarreragiten duten kontuan hartuta. Beste gauza bat izango da teknologia berrien inguruko hezkuntza sentimentala ematen duten heldutasun pertsonaleko eta balioetan hezteko ibilbideek sozializazio-prozesu horiei ahalik eta ondoen aurre egiteko behar diren tresnak ematea. Baina hori aurrez aurreko harremanekin ere gertatzen da.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

IKTen abantailez baliatu eta gozatzeak kontrapartida ez hain onuragarriak planteatzen dituela inork ukatzen ez duen arren, erabiltzaile gazteen arteko giro orokorra egoera "kontrolatzeko" pertzepzioan oinarritzen da, hain zuzen ere, hasieratik uste dutelako kontrapartiden jakitun direla eta parte hartzea onartzen dutela, konpentsatu egiten dielako.

Egoera horren adibide paradigmaticoa da "intimitatea" kontzeptua lantzeko eta interpretatzeko modua, bai eta sortzen dituen itxaropenak ere. Sare sozialetako presentziari eta esposizioari lotutako intimitatea intimitate modulatu, malgua, zabaldua, partekatua da, eta arlo pribatuaren eta publikoaren mugak birnegoziatzen ari dira etengabe. Nerabe eta gazteek badakite "jolasean" parte hartuz intimitatearen zati bat galtzen dutela edo galtzeko arriskua hartzen dutela.

Hala ere, ordaindutako prezioa, alde batetik, norberaren nahiaren eta norberaren asmoen arabera modulatzeko modukoa izateak, eta, bestetik, guztiok ordaindutako prezioa izateak, hain zuzen ere jokoak jarraipena izan dezan (nik nire intimitatearen zati batean sartzen uzten dut, nik nahi dudana, beste batzuen intimitatera iristeko aukeraren truke), erabiltzaile gehienak kezkatzen ditu.

Erabiltzaileak Hala adierazten dute, behintzat, gehiengoaren diskurtsoek, eta hori ez da kontraesankorra pribatutasunaz arduratzearekin. Egia dena da intimitatea interpretatzeko modu baten aurrean jarri behar garela, arlo pertsonala gainditzen duela eta ingurunearen eta norberaren harremanen talde-kudeaketari lotuta dagoela dirudiena, edo, gutxienez, analisi-testuinguru batean kokatzen dela, eta, zalantzarik gabe, offline erakusketa publikoari tradizioz lotutako balioak gainditzen dituela.

Aipatutako kontrapartiden harira, hots, teknologia berriei gozatu ahal izateko "ordaindu beharreko prezioaren" harira, hainbat dualtasun edo hautazko isla ditzakegu, eta horien inguruan ezartzen dira sare sozialei lotutako erabilera, ohitura eta itxaropen asko:

Niaren kudeaketa onena eta egokitzapena

Teknologia berriek dena integratuta edukitzeko aukera ematen dute, dena eskuan, klik batetik urrun; munduari leihoa ematen dio, informazioaren, komunikazioaren, entretenimenduaren eta dibertimenduaren ateak irekitzen dizkizu, denbora errealean eta eroso eta erraz. Aukera horiek niaren, denboraren eta aukeren kudeaketa hobe horren ikuspegitik interpretatzen dira, eta, horregatik, erabiltzaileari autonomia ematen diotela onartzen da: zer egin nahi duan, nola eta noiz erabakitzen dut. Baina aukera horiek guztiak barne hartzen dituzten gailu elektronikoak gure ohituren, errutinen eta beharren erdigune direla egiaztatzeak, eta horretaz guztiaz gozatzeko ahalegin handirik egin behar ez dela jakiteak (zure esku dago, zure smartphonean) erabiltzaileek nolabaiteko egokitzapen gisa ulertzen dutena eragin dezake. Interesatzeko, erlazionatzeko, ikertzeko, kontrastatzeko, iturrietara jotzeko, informatzeko, komunikatzeko... ariketen aurrean jarrera edo aurretiko jarrera ez hain aktiboa erakutsiz. Hori guztia niaren izatearen diskurtsoa offline den ikuspegi batetik, ez dezagun ahaztu, online ni-arekiko osagarritasuna justifikatzen du (hau da, ez dira erabilera teknologiko onak izango aurretik aurre egiten diren jardura "garrantzitsuak" ordezkatzeko badituzte, eta bai, ordea, horiek osatzen eta/edo indartzen badituzte).

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Askatasuna eta mendekotasuna

Begien bistakoa da teknologia berriek bizitza zentzu askotan errazten dutela, denboraren eta pertsonaren beraren kudeaketa ahalbidetzen dutela, komunikazio-, harreman- eta dibertsio-aukera berriak irekitzen dituztela, eta lehen debekatuagoak ziren aukera asko orokortzen dituztela, informazioa eskuratzetik (informazio mota askotara, eta bilaketa- eta kontrastatze-irizpideen arabera), komunikatzeko, protestatzeko eta mobilizatzeko gaitasuna, eta abar. Alde horretatik, sare sozialek erabiltzen dituenari askatasun handiagoa ematen diote: mugitzeko, erabakitzeko, antolatze gaitasun handiagoa, etorkizun handiagoa. Kontrako muturrean ere azaltzen da nola aukera horien guztien inguruan sortzen den, sortu den, lehen ez zegoen mendetasun bat, IKTen eta sare sozialen inguruko behar bat, eta horiek gabe nerabeak eta gazteak "isolatuta", "Inkomunikatuta" eta osatugabe sentitzen dira; horiek gabe, badirudi ez dakitela nola bete beren errutinak, baina, gainera, horiek gabe ezingo dira parekoen taldean sartu, ezta gizarteratu ere. Lo Horregatik, "Mendekotasun" hori, "Beti zain egoteko" behar hori, beti egoteko behar hori, hain bizi da modu erreal eta bizian, non sare sozialek "askeago edo mendekoago" sentiarazten dituzten galdetuta, talde-dinamiketan nagusi diren argudioek, zalantzarik gabe, "Mendekotasun" handiagoa adierazten baitute. Beste gauza bat izango da "mendekotasun arduragabea" izatea.

Denentzat komuna delako eta bizi diren denboraren zeinu delako, hain zuzen ere horregatik ez duelako estigmatizatzeko, eta, azken finean, abantailek "konpentsatzen" jarraitzen dutelako (diskurtso kolektiboek beti nabarmentzen dituzte alderdirik kritikoenak, batez ere taldean proiektatzen direnean; baina banakako ohiturek teknologiarekiko harremanaren beste alderdi batzuk erakusten dituzte).

Bizitza errazago eta harreman-fluxu konplexuagoak

Gailu teknologikoek aisialdirako eta lanerako, komunikaziorako, informaziorako, harremanetarako eta kudeaketarako aukera guztiak barne hartzeak, zalantzarik gabe, milioika erabiltzaileen bizitzaren zati handi bat errazten du. Hori ia mundu guztiak ezagutzeko eta onartzeko modukoa da. Itxuraz, ez dena hain ezaguna da (adibidez, "natibo digitalen" mitoetatik), alderdi horiek guztiak harreman pertsonalak hasteko moduak zailtzen dituzten prozesuen eskutik datozela, eta orain oso alderdi desberdinei erreparatu behar diete: nire ni guztien azalpena kudeatzeko moduari, etiketa-arau aldakorretara egokitzeari, harreman-egoera ugari eta desberdinak artatzeko gaitasunari (banakakoa taldekoarekin, aurrez aurrekoa birtualarekin... txandakatuz), sare sozialen inguruko sentimenduak eta afektuak "maneiatzeko" modua, etab. Beraz, indibidualizazioaren eta hipererlazionaltasunaren artean dagoen dualtasuna.

Behar den presentzia eta gehiegizko esposizio pertsonala

Hain zuzen ere, harreman-fluxuak zailtzen laguntzen duten alderdietako bat da oreka aurkitzea sare sozialetan beti presente egoteko behararen (harreman-aukerak ez galtzeko, "Badaezpada") eta esposizio pertsonal horrek pribatutasunaren eta intimitatearen muga desiragarriak ez gaingitzea ahaleginaren artean. Izan ere, online ni-ak bere zentzuaren

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

zati handi bat aurkitzen du beste batzuek behatuta eta beste horiekin elkarreraginean, eta uste horrek justifikatzen du beti aurkitzeko moduan egotea, eskuragarri, baita norberaren esposizio-estrategiak egokitzea ere, nahi diren solaskideengana iristeko edo solaskide horiek nahi den moduan hautemateko. Era berean, bikoiztasun horrek azpimarratzen du askotan uko egiten zaiola komunikazio edo "adiskidetasun" eskaerak "baztertzeari" edo "aintzat ez hartzeari", agian hain desiratua ez den baina proiektzio-jokoan parte hartzen jarraitzeko aukera ematen duen erakusketa publiko bat luzatuz; izan ere, beste batzuek ere ez zaituzte baztertuko edo ez ikusiarena egingo, arau eta premisa berberekin jokatzeko baitute. Prozesu horretan, batzuetan, intimitate- edo pribatutasun-maila jakin batzuk galtzen dira, interesen arabera modulatu daitezkeenak. Edonola ere, prozesu konplexua, oreka zailekoa.

Hurbiltzen duen teknologia eta urruntzen duen teknologia

Sare sozialek fisikoki oso urrun dauden pertsonekin harremanak izaten eta sendotzen laguntzen dute, eta afektuak eta sentimenduak dituzten "iguripena" eta presentzia errazten dituzte, bikotekideak, familiak, lagunak eta ezagunak lasaitzen, laguntzen eta elkartzen baitituzte.

Urrun dauden pertsonengandik hurbil sentitzeko gaitasun hori da, zalantzarik gabe, teknologia berriek eskaintzen dituzten aukeren alderdi nabarmenetako bat. Hala ere, erabiltzaileek beraiek mendekotasunerako eta "lotzeko" joerak ulertzen dituztenetik abiatuta, "Erabilera txarrak" ere finkatzen dira (oro har "beste batzuei" egozten zaizkie), eta horiek kontrako poloan eragingo lukete: inkomunikazioan. Edo, hobeto esanda, harreman pertsonalen despertsonalizazioa edo desnaturalizazioa, ni offlinearen ikuspegitik, baina ez bakarrik. Izan ere, gizarte-sareen inguruko ohitura, denbora eta errutina guztiak birarazteak ingurune hurbilenetik isolatu dezake; online interakzioetan beti presente eta beti denbora errealean egon beharrak offlineak ez artatzea eragin dezake (pertsona batekin fisikoki egotea WhatsApp beste batekin hitz egiten duen bitartean, adibidez); eta komunikazio-zaratak (aldi bereko hitzaldiak, taldeko txatak, elkarriketa irekiak, benetako edukirik gabeko edo "probetxuzko" partaidetza) intentsitate (edo "kalitatea", adierazten duten bezala) txikiko harremanak, alferrikakoak, aldakorak, despertsonalizatuak sortzen dituelako.

Komunikazio aldakorra eta arrastoa uzten duena

Aurrez aurreko komunikazioa definitzen duen eta gauza "garrantzitsuak" eta "serioak" transmititzeko pisua ematen zaion ahozko hizkuntzaren aurrean (oro har, gauza serioak txarrak, problematikoak edo gatazka dakartenak direla interpretatzen da), online komunikazioa eratzen duen idatzizko hizkuntzak (ikus-entzunezkoen eta emotikonoen laguntzarekin) komunikazio desberdina ahalbidetuko luke, erabiltzaile gazteek adierazi dutenez. Eta sare sozialetako hizkuntzak bere bizkortasunagatik eta eusten dituen mezuen sakontasunagatik intraszententziara jotzen duela onartzen den aldi berean, hausnarketarako gaitasuna (idatzitakoa berrikusi eta zuzentzeko gaitasuna, transmititu beharreko mezua birpentsatzeko gaitasuna, erantzuna kontrolatzeko aukera handiagoa) eskaintzen dizula ere onartzen da, norberaren beste zati bat proiektatzeko aukera ematen duena, lasaia, kontzienteagoa, intelektualagoa ere bai (batzuetan, gutxi jarritako

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

alderdiak). Zer susmatzen duen Bestalde, komunikazio malgua eta aldakorra dela interpretatzen bada ere, kontua da arrastoa uzten duela (hitzak haizeak eramaten ditu, baina WhatsAppen mezuak eta elkarrizketak telefonoan geratzen dira), eta norberaren nahiz taldearen oroitzapenak ahalbidetzen ditu, gainerakoek ikusteko edo ikusteko moduari forma ematen laguntzen duen "arrasto" bat osatzen duten bezala.

Berritzea eta asetzea

Teknologiarekin eta teknologiaren inguruan integratuta egoteak aldaketetara eta aurrerapenetara egokitzeko gaitasuna dakarrela onartzeak eta teknologia zaharkituta dagoela IKTen industriaren estrategia gisa onartzeak etengabeko mugimendu-sentsazioa eta berritzeko eta "azkenekora egoteko" etengabeko beharra eragiten ditu. Hainbeste, ezen saturatzera iritsi baitaiteke: informazio-fluxua maneiaezina bihurtzen da, zarata komunikazioaz jabetu daiteke, harreman batzuk garrantzirik gabekotzat interpreta daitezke, garai "errazagoen" urruntasun-sentsazioa sor daiteke (paradoxikoki, esan bezala, teknologiak bizitza errazten duela suposatzen da) "Teknologiarekin desatseginagoak diren eta eszenatoki berriarekin asebetetzen diren jarrerak" daude. Sare sozialek eskaintzen dizkieten erosotasunak, kontrapartida txikiak direla interpretatzen dutena gustu handiz ordaintzen dute, eta horren inguruko mugimendu eta ohitura guztiak gidatzen dituzte, bakoitzean praktikoena denaren inguruan. Sarean partekatzen den profila publikotzat hartzen da, eta komunikazioa erabiltzen duten korporazio handiek kontrolatzen dute. Hala, IKTen erabilerak, komunikazio zuzenaren orde, bitartekaritza eskatzen du, partekatzen den informaziorako sarbidea ezezaguna duten eta naturaltasun pixka batekin onartzen diren bitartekariak egotea. Profil publiko hori, gainera, bizitzaren beraren irudiz beteta dago, hala nola egunerokotasunaren erakusleho bizia, subjektuen memoria grafikoa. Eta konexio-, interakzio- eta truke-kanalak doakoak dira, edo gutxieneko kostua dute (tarifa laua), eta horrek ere aldatu egiten ditu sarbideak eta komunikazio- eta kontsumo-gailuen erabilera. Gai horiek, zalantzarik gabe, harreman-, erabilera-, ohitura- eta itxaropen-modu berriak eratzen dituzte, eta ezin ditugu azpimarratu gabe utzi.

4- ERREALITATEAREN ANALISIA: DROGA-MENDEKOTASUNAK

4.1- DROGEI BURUZKO MUNDU TXOSTENA

Azken datuen arabera, drogen ekoizpenari eta kontsumoari eta horrek osasunean dituen ondorioei dagokienez, egoera ez da asko aldatu oro har.

Drogen kontsumoa eta haren osasun-ondorioak

Kalkuluen arabera, 15 eta 64 urte bitarteko 20 pertsonatik batek legez kanpoko drogak kontsumitu zituen 2013an. Legez kanpoko drogen kontsumoa egonkor mantendu da. Drogen munduko arazoaren garrantzia are nabarmenagoa da kontuan hartzen badugu 10

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

droga-kontsumitzailetik 1 baino gehiago kontsumitzaile problematikoa dela eta drogen kontsumoak edo droga-mendekotasunak eragindako nahasmenduak dituela.

Hori zama astuna da osasun publikoko sistementzat, drogen kontsumoarekin eta horrek osasunean dituen ondorioekin lotutako nahasmenduen prebentzioari, tratamenduari eta arretari dagokienez. Munduan problematikoak diren 6 droga-kontsumitzailetik batek bakarrik du tratamendua jasotzeko aukera; izan ere, herrialde askotan defizit handia dago zerbitzuak emateari dagokionez. Droga-kontsumoarekin lotutako heriotzen urteko kopurua (2013ko urtean 187.100 izan zirela kalkulatu zen) ia ez da aldatu.

Droga-kontsumoaren joeretan aldaketak egon diren arren estatuetan eta eskualdeetan, eskura ditugun datu urriek adierazten dute opiazeoen kontsumoa (heroina eta opioa) egonkor mantendu dela mundu osoan. Batez ere Amerikan eta Europan erregistratutako joeraren ondorioz, kokainaren kontsumoak oro har behera egin du, eta kanabisaren kontsumoak eta opioide farmazeutikoen erabilera ez-medikoak gora egiten jarraitu dute. Estimulatzailerik anfetaminikoen kontsumoan ikusitako joerak aldatu egiten dira eskualde batetik bestera, eta azpieskualde batzuek, hala nola Asia hego-ekialdekoak, metanfetaminaren kontsumoa areagotu egin dela jakinarazi dute.

Era berean, zantzu batzuen arabera, kanabisa kontsumitzeagatik tratamendua behar duten pertsonen kopurua handitzen ari da eskualde gehienetan.

Estimulatzailerik anfetaminikoak kontsumitzeagatik tratamendua behar duten pertsonen kopurua ere handitzen ari da mundu osoan.

Substantzia psikoaktibo berriak nazioarteko fiskalizazioaren pean dauden drogen ordezkotza merkaturatzen dira, eta haien baliokide tradizionalen antzeko ondorioak eragiten dituztela baieztatzen da. Arrisku larriak ekar ditzakete osasun eta segurtasun publikoarentzat. Substantzia psikoaktibo berriek eragin ditzaketen kalteei buruzko informazioa eta azterlanak urriak dira, baina substantzia horien ugaritzeak (500 inguru, mefedrona barne) drogen kontsumitzaileen osasuna mehatxatzen du eta drogak kontsumitzeagatik tratamendu-ekaria handitzea eragin du.

Gero eta azterlan gehiagok adierazten dute drogen kontsumoan hasteari aurrea hartzera bideratutako esku-hartze asko (edo kontsumo horrekin lotutako nahasmenduetara bideratutakoak) eraginkorrak izan daitezkeela haurren eta gazteen ahultasun pertsonalarekin eta ingurumenekoarekin lotutako alderdiak kontuan hartzen badira, eta faktore horiek, neurri handi batean, ez daude gizabanakoaren borondatearen mende.

Hainbat oztopo sozial eta estrukturalak oztopatzen dute, argi eta garbi, emakumeek drogak kontsumitzeagatik tratamendua jasotzea mundu osoan: tratamendua jasotzen duten bost droga-kontsumitzailetik bat baino ez da emakumea, baina drogen hiru kontsumitzailetik bat emakumea da. Gero eta datu enpiriko gehiagok agerian uzten dute nabarmen aldatzen direla substantziak kontsumitzen hastearekin, jarraitutasunarekin eta kontsumo horrekin lotutako arazoek agerpenarekin lotutako faktore biologikoak eta sozialak gizonen eta emakumeen artean. Kanabisa, kokaina eta anfetaminak kontsumitzeko probabilitatea hiru aldiz handiagoa da gizonen kasuan emakumeen kasuan baino; aldiz, litekeena da

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

IDAZKARIA

GIZARTE ZERBITZUAK

emakumeek errezeta bidezko salmenta-opioideak eta lasaigarriak behar ez bezala erabiltzea. Substantzia horien ohiko edo egungo kontsumoa eragiten duen errezeta bidezko lasaigarrien eta salmenta-opioideen kontsumo desagokiaren hasiera beste droga batzuekin alderatuta nahiko handia izateko probabilitatea handia denez, oraindik ere kezka bereziko eremua da emakumeei dagokienez.

Droga-eskaintza eta -merkatuak

Litekeena da aldaketa handirik egon ez izana drogak legez kanpo landatzen eta fabrikatzen diren eskualdeetan, baina legez kanpoko drogen merkatuak eta horiek kontrabandoan sartzeko erabiltzen diren bideak etengabe aldatzen dira. "Sare ilunak", hau da, produktu-sorta zabala (drogak barne) legez kanpo saltzeko erabiltzen den linea anonimoko merkatuak, ezin hobeto erakusten du egoeraren bilakaera azkarra, eta ondorio garrantzitsuak ditu bai legea aplikatzeaz arduratzen diren agintarientzat, bai droga-trafikoarentzat.

Opiazeoak

Eskura dugun informazio eskasaren arabera, opioideen kontsumoaren prebalentziak (munduko biztanle helduen % 0,7 edo 32,4 milioi pertsona) eta opiazeoen kontsumoak (% 0,4 edo 16,5 milioi pertsona) egonkor iraun dute.

Kokaina

2013an, koka-zuhaixkaren laborantzak behera egiten jarraitzeaz gain (1990etik, kalkuluak egiten hasi zirenetik, mailarik baxuena lortu zuen), kokainaren kontsumoaren urteko prebalentziak ere behera egiten jarraitu zuen (populazio helduaren % 0,4) mendebaldeko eta erdialdeko Europan eta Ipar Amerikan.

Kanabisa

Kanabis kontsumoa handitzen ari da, eta oraindik ere handia da mendebaldeko eta erdialdeko Afrikan, mendebaldeko eta erdialdeko Europan eta Ozeanian, bai eta Ipar Amerikan ere; izan ere, azken datuen arabera, Estatu Batuetan handitu egin da kalamu-kontsumoaren prebalentzia.

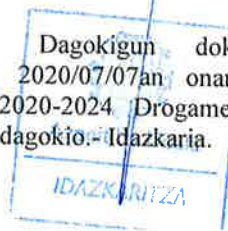
Europa kanabis erretxinaren munduko merkatu handienetako bat da oraindik, baina herrialde gutxi batzuetan kontsumitzen da. Kanabis belarraren kontsumoa uniformeagoa da Europako herrialdeetan, eta Europa mendebaldeko eta erdialdeko merkatua erretxinatik kalamu-belarrera igarotzen ari da. Kalamu-plantaren hazkuntza-tekniketan izandako aurrerapenak eta genetikoki hautatutako andui jakin batzuk erabiltzeak uzta-kopurua handitzea eragin dute, bai eta kanabisaren errendimendua eta potentzia handitzea ere.

Horren ondorioz, gero eta kezka handiagoa sortu da kanabisak osasun-arazo larriak sortzeko duen gaitasunari dagokionez. 2013ko datuek agerian uzten dute mundu osoan atzemandako kalamu-belar eta kalamu-erretxina kopurua handitu egin dela.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Droga sintetikoak: estimulatzaile anfetaminikoak eta substantzia psikoaktibo berriak

Munduko droga sintetikoen merkatuan metanfetamina da nagusi. Metanfetamina kristalizatuaren kontsumoa handitzen ari da Ipar Amerikako eta Europako zenbait eskualdetan. 2009az geroztik erregistratutako konfiskazioen gorakadak ere adierazten du munduko estimulatzaile anfetaminikoen merkatua azkar hedatu dela.

Konfiskazioei buruzko datuen arabera, estasiaren munduko merkatua anfetamina eta metanfetaminarena baino txikiagoa da, eta eskualde batzuetara mugatzen da.

Estasi merkatua Europako hainbat herrialdetan uzkuertzen ari da denbora batez, non mefedrona eta beste substantzia psikoaktibo berri batzuk ordeztatu izan daitezkeen. Baliteke mefedrona eta kannabinoide sintetikoen kontsumoak behera egin izana merkatu batzuetan azken urteetan, baina gero eta herrialde gehiagok jakinarazi dute substantzia psikoaktibo berriak eta gertakari kezkarriak (adibidez, substantzia horiek injektatzearen bidez kontsumitzea) gehiago agertu direla.

Haien kopurua eta aniztasuna, eta gaur egun merkatuan dauden substantzia psikoaktibo berrien izaera iragankorra, neurri batean, substantzia horietako askoren kontsumoaren prebalentziari buruz eskura dauden datuek urriak izaten jarraitzen dutelako azaltzen dute. Zailtasun horiek azaltzen dute, halaber, substantzia psikoaktibo berrien arloko araudiak eta horiekin lotutako osasun-arazoei aurre egiteko gaitasunak arazoak dakartzatela. Hainbat herrialdek jakinarazi dutenez, substantzia psikoaktibo berriak ugartzen ari dira merkatuan, bai kantitateari dagokionez, bai aniztasunari dagokionez. Jakinarazitako substantzia psikoaktibo berri gehienak kannabinoide sintetikoak izan ziren (% 39), ondoren fenetilaminak (% 18) eta katinona sintetikoak (% 15).

4.2.- DROGEI BURUZKO EUROPAKO TXOSTENA (JOERAK ETA BERRIKUNTZAK)

MDMA berpiztea

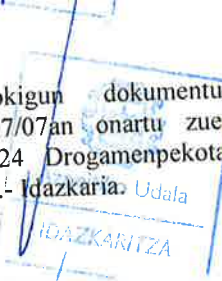
MDMA gazteen gustuko pizgarri komun gisa itzultzeak balio du egungo drogen merkatuak dakartzan erronka berrietako batzuk irudikatzeko. Aitzindariak eskuratzeko berrikuntzak, ekoizpen-teknika berriak eta Internet bidezko eskaintzak suspertzea errazten dutela dirudi, produktuen aniztasuna ezaugarri duen merkatu batean. Merkatu horretan, dosi handiko hautsak, logotipo, kolore eta forma ugari dituzten kristalak eta pilulak daude eskuragarri, eskariaren arabera sortutakoak eta marketin-teknika aurreratu eta espezifikokoak erabiltzen dituztenak.

Baliteke ekoizleek nahita egindako estrategia bat izatea, drogaren pertzepzioa hobetzeko, kontsumoa epe luzean murriztu ondoren, haren kalitate txarraren eta adulterazioaren ondorioz. Nolanahi ere, estrategia horren arrakastaren zantzuak daude, kontuan hartuta MDMA hartzen ari den ospea, bai kontsumitutako estimulatzaileen kontsumitzaileen

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria: Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

artean, bai kontsumitzaile gazteen belaunaldi berri baten artean. Hori dela eta, baliteke kalteak prebenitzeko eta murrizteko erantzunak hartu behar izatea kontsumitzaile-populazio berri bati zuzenduta; izan ere, baliteke produktu horiek dosi altuetan kontsumitzea, lotutako arriskuez jabetu gabe.

Datu berriek eskualdeko jarraibideak nabarmentzen dituzte estimulatzaileen kontsumoan eta ondoriozko kalteetan.

Kokainaren kontsumoa handiagoa da Europa hegoaldeko eta mendebaldeko herrialdeetan, eta anfetaminen kontsumoa askoz ohikoagoa da iparraldeko eta ekialdeko herrialdeetan. Kokainaren eta anfetaminen purutasunak gora egin duela ikusi da, baina prezioak nahiko egonkor mantendu dira. Estimulatzaileekin lotutako arazoak gero eta agerikoagoak dira.

Kezkagarria da herrialde batzuetan anfetaminekin lotutako tratamendu-eskaeren kopuruak gora egin izana; izan ere, tratamendua hasten duten kontsumitzaileen ia erdiek bide parenteraletik kontsumitzen dute droga.

Kanabis kontsumoari emandako erantzuna erronka bat da oraindik ere drogei buruzko Europako politikentzat. Bai nazioartean, bai European, eztabaida publiko eta politiko garrantzitsua dago kanabisari dagokionez aplika daitezkeen politiken kostuei eta abantailei buruz. Gai garrantzitsua da, kanabisaren kontsumo-maila orokorrak ez baitira jaisten, eta baliteke zenbait herritan gora egitea. Nabarmentzekoa da duela gutxi (2013tik) inkestak egin dituzten herrialdeen artean gehienek jakinarazi dutela droga horren kontsumoak gora egin duela.

Kalkulu berriek erakusten dutenez, kanabisaren kuota legez kanpoko drogen merkatuko handiena da European, balioari dagokionez. Bere ekoizpena delinkuentzia antolaturako diru-iturri garrantzitsua bihurtu da. Hainbat herrialdetatik datozen kanabisak inportatzea eta European ekoizpena handitzea erronka handiak dira segurtasun-gorputz eta -indarrentzat, eta, ondorioz, presioa egiten zaie jada urriak diren polizia- eta aduana-baliabideei.

Kanabisarekin lotutako delituak, gehienak kontsumoarekin edo norberak kontsumitzeko edukitzarekin lotutakoak, drogekin lotutako delituen hiru laurden inguru dira.

Era berean, kanabisaren kontsumoak eragin ditzakeen osasun- eta gizarte-kostuen ezagutza handitu da. Kostu horiek handiagoak dira kontsumitzaile ohikoenen eta zaharrenen artean; kalkuluen arabera, Europako helduen % 1ek egunero edo ia egunero kontsumitzen du kanabisa. Kanabis erretxinaren eta kalamu-belarraren potentzia-mailak kezkatzeko moduko maximo historikoetara iritsi dira, kontsumitzaileen artean osasun-arazo akutuak nahiz kronikoak izateko arriskua areagotu egin baita. Gaur egun, droga hori da tratamendu berri gehienen erantzulea, baina horri buruzko datuak deribazio-bideen testuinguruan aztertu behar dira, bai eta biztanleria horren arretak zer esan nahi duen modu zabalean definitu ere. Kanabisaren arloko erantzun politikoek kontuan izan behar dute, gainera, munduko beste toki batzuetan ez bezala, European droga hori normalean tabakoarekin erretzen dela, eta horrek nabarmentzen du garrantzitsua dela kanabisa kontrolatzeko politiken eta tabakoa kontrolatzeko politiken arteko sinergia.

Kannabinoide sintetikoak dira nagusi substantzia psikotropiko berrien konfiskazioetan.

Drogen inguruko nazioarteko eta Europako politiketarako ere beste arazo bat konpontzen zaila da: nola erantzun eraginkortasunez droga berrien merkatu dinamiko eta aldakorrari.

Oso informazio gutxi dago substantzia psikotropiko berrien kontsumoari buruz, baina 2014an jakinarazitako 50.000 konfiskazioek haien eskuragarritasun erlatiboaren ideia bat ematen dute. Substantzia horien % 60 baino gehiago kannabinoide sintetikoak dira, eta horiek ere leku nabarmena dute 2015ean lehen aldiz detektatutako eta EBko alerta azkarreko sistemari jakinarazitako 98 substantzia berrien artean. Horietatik 24 kannabinoide sintetikoak ziren: kanabis naturalean dauden konposatu aktibo nagusietako bat den THCren garun-hartzaile berberengan eragiten duten drogak. Hala ere, osasunaren ikuspegitik, kannabinoide sintetiko asko askoz toxikoagoak dira, intoxikazio masiboen eta heriotzen erantzuleak. Oro har, produktu horien kontsumitzaileek ez dakite zer osagai kimiko dituzten.

Produktu kimiko ezezagunen salmentari (batzuk oso toxikoak) azkar eta eraginkortasunez erantzutea da politikek arlo horretan duten erronka handienetako bat.

Gaindosiak eragindako heriotzen gorakada: heroina, fokuen azpian berriz ere.

Heroina modu nabarmenean agertzen da gaindosi hilgarriei buruzko datuetan, eta ospitaleko larrialdi-zerbitzuetara egindako bisitei buruzko hiri mailako datu berrietan ere legeaz kanpoko drogarik ohikoena da. Bisitaldi gehienak eragin dituzten substantziak asko aldatzen dira hiri batetik bestera, baina kanabisa, kokaina eta estimulatzaileak nabarmentzen dira.

Opioide sintetikoen kontsumoa: kezkatzeko arrazoi bat. Opioide sintetikoek eta sendagaiek ere garrantzi handia dute drogen ondoriozko heriotzetan Europako toki batzuetan. Kezkagarria da benzodiazepinak eta beste medikamentu batzuk behar ez bezala erabiltzea, osasun-hornitzaileen edo baimendu gabeko iturrien bidez lortu baitira, nahiz eta oraindik ez dakigun zer eginkizun betetzen duten horiek Europan gaindosiaren ondoriozko heriotzetan. Ipar Amerikan eta beste leku batzuetan osasun publikoko arazo larriak daudenez sendagai opioideen gehiegizko kontsumoagatik, komeni da zaintza hobetzea, Europan antzeko arazoen gorakadari antzemateko.

Internet bidezko drogen merkatuak: mehatxu berriak eta aukera berriak.

Drogen arloko politiketarako beste erronka garrantzitsu bat Internet komunikabide gisa eta drogen hornidura-iturri gisa erabiltzean datza. Arreta, batez ere, gazteen mehatxuan oinarritzen da.

Sare iluneko droga-merkatuak. Gainera, ondo ulertu behar da azaleko webguneak gero eta paper handiagoa duela, batez ere substantzia psikotropiko berrien eta sendagai faltsutuen horniduran, bai eta sare sozialena ere, trukeak egitean. Online plataformek ere aukera ematen dute kalteak prebenitzeko, tratatzeko eta gutxitzeko jarduerak egiteko, nahiz eta

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio: Idazkaria.

IDAIZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

horiek askotan oharkabea igaro. Badirudi droga-hornidura hazten ari dela online iturrien bidez, baina oso maila txikietatik, eta potentzial handia duela dirudi. Gainera, arlo honetako aldaketen erritmo azkarrak, Interneten erabilera handitzeak, ordainpeko teknologia berrien ezarpenak, zifratzearen esparruko berrikuntzek eta banatutako lineako merkatuak sortzeko aukera berriak bultzatuta, gizartearen erantzunak zailtzen ditu.

Europar Batasuneko droga-kontsumoaren estimazioa

Kalkuluen arabera, Europar Batasuneko herritar helduen (15-64 urte) % 25 inguruk kontsumitu ditu bere bizitzako uneren batean legez kanpoko drogak, eta kanabisa da gehien kontsumitzen den substantzia.

Kanabisa

22,1 milioi pertsona helduk (% 6,6) kontsumitu dute azken urtean, eta 83,2 milioik (% 24,8) bizitzan zehar. Kontsumoaren estimaziorik baxuena (herrialdeen artean) % 3,2koa izan da, eta altuena, berriaz, % 23,9koa.

Kokaina

3,6 milioi helduk (% 1,1) kontsumitu dute azken urtean, eta 17,1 milioik (% 5,1) bizitzan zehar. Estimazio nazionalen artean txikiena % 0,2koa izan da eta handiena % 4,2koa.

MDMA

2,5 milioi helduk (% 0,8) kontsumitu dute azken urtean, eta 13 milioik (% 3,9) bizitzan zehar. Kontsumoaren estimaziorik baxuena % 0,3koa izan da, eta altuena % 5,5koa.

Anfetaminak

1,6 milioi helduk (% 0,5) kontsumitu dute azken urtean, eta 12 milioik (% 3,6) bizitzan zehar. Kontsumoaren estimaziorik baxuena % 0,1koa izan da, eta altuena % 2,9koa.

Opioideak

Arrisku handiko opioideen kontsumitzaileak: 1,3 milioi.

Droga-mendekotasuna tratatzeko eskaerak: droga nagusia droga-mendekotasunagatiko tratamendu-eskaeren % 40an, Europar Batasunean. Opioideen 664.000 kontsumitzailek ordezkapen-tratamendua jaso zuten 2014an.

Gaindosi hilgarriak: gaindosiaren ondoriozko heriotzen % 82tan opioideak detektatu ziren.

Kalkuluen arabera, Europar Batasuneko 15-16 urteko lau gaztetik batek kontsumitu du bere bizitzako uneren batean legez kanpoko drogaren bat, eta kanabisa da gehien kontsumitzen den substantzia.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Aipatzekoa da lagun-taldearen garrantzia; izan ere, azken 12 hilabeteetan substantzia berriren bat kontsumitu zuten gehienek (% 68) erosi edo lagun batengandik jaso zuten, festa edo ekitaldi batean kontsumitu zuten (% 65) edo lagunekin kontsumitu zuten (% 60). Legezkatzeari dagokionez, galdetutakoen % 90ek baino gehiagok uste dute heroinaren, kokainaren edo estasiaren legez kanpoko estatusa mantendu beharko litzatekeela; hala ere, kanabisari dagokionez, % 45ek uste dute arautu egin beharko litzatekeela, eta hori legezkatzearen aldeko jarrera da 2011ko azken emaitzetan baino. Hala ere, aldakortasun handia dago herrialdeen artean: Txekiar Errepublikan kanabisaren erregulazioaren alde dauden gazteen % 77 eta Errumanian % 14 soilik, eta Espainian % 47.

Drogei, horien ondorioei eta arriskuei buruzko informazio-iturri nagusia Internet da. Inkestaturen ustez, erabilera puntual batek (behin edo bitan) ez dakar osasunerako arrisku handia kanabisaren erabileran, baina bai ohiko erabileran; aldiz, kokaina edo estasia bezalako beste substantzia batzuk kontsumitzea arriskutsutzat jotzen da, bai erabilera puntual baterako, bai kontsumo erregular baterako.

Espainiako gazteen ustez, alkohola edo tabakoa lortzea oso erraza da (ia % 100), eta, ondoren, kanabisa (% 71). Hala ere, galdetutako gazteen % 61ek adierazi du ez duela inoiz kalamurik kontsumitu, eta % 9k soilik adierazi du azken 30 egunetan kontsumitu duela.

Kanabisa

Heldu gazteak (15-34): 16,6 milioi pertsonak (% 13,3) kontsumitu dute azken urtean.

Kokaina

Heldu gazteak (15-34): 2,4 milioi pertsonak (% 1,9) kontsumitu dute azken urtean.

MDMA

Heldu gazteak (15-34): 2,1 milioi pertsonak (% 1,7) kontsumitu dute azken urtean.

Anfetaminak

Heldu gazteak (15-34): 1,3 milioi lagunek (% 1) kontsumitu dute azken urtean.

Substantzia psikotropiko berriak

Heldu gazteak (15-24): % 3k kontsumitu dute azken urtean, eta % 8k bizitzan zehar.

4.3.- ESPAINIAKO ALKOHOLARI ETA BESTE DROGA BATZUEI BURUZKO INKESTAREN XI. EDIZIOKO DATUAK (2015)

Pertsonen ehuneko handi batek kontsumitzen dituen drogak legezkoak dira. Lehenik eta behin, alkohola (inkestatuen % 77,6k azken hamabi hilabeteetan kontsumitu du; % 78,3k, duela bi urte) eta, bigarrenik, tabakoa (% 40,2, duela 2 urteko % 40,7aren aldean).

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Hipnosedatzaileak, errezetarekin eta errezetarik gabe, hirugarren substantzia dira (% 12 gaur egun eta % 12,2 duela 2 urte), eta laugarren postuan kanabisa dago (% 9,5 aurreko inkestaren % 9,2ren aldean).

Droga guztien kontsumoa, kanabisarena izan ezik, egonkortu edo murriztu egin da azken bi urteetan.

Alkohola

Inkesta egin dutenen % 9,3k egunero edaten du alkohola, 1995ean inkesta egiten hasi zirenetik kopururik txikiena. Alkoholaren eguneroko kontsumoaren zifrarik handiena (% 15,7) 2001ean lortu zen.

Substantzia horren kontsumo-adierazleak bizitzan noizbait, azken urtean eta azken hilabeteetan egonkortu egin dira 2005etik, baina prebalentziek altuak izaten jarraitzen dute: biztanleriaren % 62,1ek alkohola edan du azken 30 egunetan. Inkestatuen % 46,4k garagardoa edaten dutela adierazi dute, % 29,1ek ardoa, % 24,3k konbinatuak eta % 16,3k beste edari alkoholodun batzuk.

Aurreko 12 hilabeteetan mozortu direla ziurtatzen duten biztanleen ehunekoak 2009an hasitako beheranzko joerari eusten dio, orduan biztanleriaren % 23,2ra iritsi baitzen. Oraingo inkestaren datua % 16,8koa da. Aldiz, atrakoi edo binge drinking kontsumoa (bost edalontzi, kanabera edo edari alkoholodunen kopak behin edo behin) gora egiten jarraitzen du, eta inkestatuen % 17,9k dio hori egiten duela, prebalentzia handiagoarekin 15 eta 24 urte bitarteko taldean, non gizonen % 30,6k eta emakumeen % 22,8k azken hilabeteetan alkohol-lapurreta gertatu dela dioten.

Tabakoa

Kontsumoa egonkortu egin da: bizitzan noizbait erre izanaren adierazleak (% 72,5), azken urtean (% 40,2), azken hilabeteetan (38,5) eta egunero (% 30,8) % 1 baino gutxiago aldatzen dira inkestaren aurreko edizioarekin alderatuta.

Herritarren % 6,8k (15-64 urteko 2.110.072 pertsona) azken urtean zigarreta elektronikoak probatu dituztela adierazi dute. Horien artean, % 74k tabakoa kontsumitu du egunero azken hilabeteetan, eta % 81ek nikotina zuten zigarro elektronikoak erabili zituen.

Kanabisa

Kanabisa. % 7,3raino igo da azken hilabeteetan kanabisa kontsumitu duen biztanleria, duela 2 urteko % 6,6arekin alderatuta. Datu horren arabera, bi milioi eta berrehun mila espainiar baino gehiagok kanabisa erre dute azken hilabeteetan (10 kasutatik 9tan tabakoarekin nahastuta). Kontsumitzaile horren profila gizon batena da (% 74), 15 eta 34 urte artekoa (% 60) eta egunean batez beste 2,5 porro kontsumitzen dituen. Gainera, inkestatuen % 2,1ek dio egunero kontsumitzen duela kanabisa.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Kontsumitzaile arazotsuen artean, hau da, Cast eskalan 4 puntu edo gehiago lortzen dituztenen artean, biztanleriaren % 1,8 dago, hau da, aurreko datutik % 2,2 jaitsi da. Ehuneko horrek adierazten du kanabisaren kontsumitzaile arazotsuak direla azken 12 hilabeteetan kanabisa kontsumitu duten Espainiako biztanleen % 19. Gizonen prebalentziak hirukoiztu egiten du emakumeen prebalentzia, eta eragin handiena duen adin-taldea 15 eta 24 urte artekoa da.

kanabisaren kontsumitzaile arazotsuek sarriago agertzen dituzte herritar guztiek baino sexu-harreman arriskutsuak, trafiko-istripuak, familia-arazoak, arazo ekonomikoak, psikologikoak, lanekoak, poliziarekin eta lagunekin, besteak beste. Kalamu-kontsumitzaile arazotsuen artean, mozkorraldien eta binge drinking-en prebalentzia biztanleria orokorrarena baino askoz handiagoa da, baita 3 droga edo gehiagoren polikontsumoa ere.

Arazoa konpontzen laguntzen ez dutenak gehiengoa badira ere, % 33,1etik % 37,4ra igo dira kanabisa legeztatzea garrantzitsua dela uste dutenak. Ehuneko hori kalamu-kontsumitzaileen artean kontzentratzen da, batez ere kontsumo arazotsua dutenen artean.

Kokaina

2005ean hasitako beheranzko joera berretsi da. Prebalentzia-zifrek apur bat behera egin dute aurreko inkestarekin alderatuta. Kokaina (hautsa eta/edo oinarria) kontsumitu du biztanleriaren % 9,1ek bizitzan noizbait, % 2k azken urtean eta % 0,9k azken hilabeteetan. Azken 12 hilabeteetan droga horren 4 kontsumitzailetik 3 gizonak dira, eta adin ohikoena (% 62) 25 eta 44 urte artekoa da.

Heroina

Joerak oso maila baxuetan jarraitzen du egonkortzen. % 0,6k noizbait probatu du heroina bizitzan, eta % 0,1ek azken urtean eta azken hilabeteetan. Profil nagusia 35 urtetik gorako gizon batena da.

Hipnosedatzaileak

Azken 10 urteetako goranzko joera geldiarazten da, nahiz eta inkestaren hirugarren edizioa izan, non hipnosedatzaileek (errezetarekin eta errezetarik gabe) kanabisaren prebalentzia baino handiagoa duten. Datuek erakusten dute inkestatuen % 18,7k noizbait probatu dituela, % 12k azken urtean, % 8,1ek azken hilabeteetan eta % 6k egunero. Hipnosedatzaileen kontsumo problematikoa biztanleriaren % 2,5era iristen da.

Substantzien multzo hori, batez beste, adin berantiarrago batean (35,6 urte) hasten da kontsumitzen; hau da, aztertutako droga bakarra, zeinaren kontsumoa hedatuago baitago emakumeen artean (% 15,8) gizonen artean baino (% 8,3). Kontsumitzen gehien hasten den adin-tartea 45 eta 54 urte bitarteko emakumeena da.

Estasia, anfetaminak, haluzinogenoak eta lurrunkorrak.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria: Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Finkatu egin da 2001ean bi sexuetako kontsumo guztientzat hasitako beheranzko joera. Estasiari (% 0,6), anfetaminei (% 0,5) eta kontsumo ezari (% 0,1) buruzko inkestak hasi zirenetik izandako zifrarik txikienak dira azken 12 hilabeteetako kontsumo-adierazlean. Haluzinogenoen kontsumoak gora egin du aurreko inkestarekin alderatuta, baina ehuneko oso baxuetan mantendu da (% 0,6).

Substantzia psikoaktibo berriak

15 eta 64 urte bitarteko biztanleen % 3,5ek probatu dute noizbait NSPren bat; aurreko inkestaren ehunekoa % 3tik igo da. Batez ere 25 eta 34 urte bitarteko gizonen egiten dituzten kontsumo esperimentalak dira.

Polikontsumoaren patroiak oso hedatuta jarraitzen du. 25-34 urteko gizonetan kontzentratzen da, eta askotan (kasuen % 90ean) alkoholaren eta kanabisaren kontsumoa barne hartzen du.

Kontsumitzen hasteko adinak

Ez dute aldaketa aipagarririk izan. Legezko substantziak batez beste goizago probatzen direnak dira: tabakoa 16,4 urte eta alkohola 16,6. kanabisa 18,3 urterekin hasten da kontsumitzen.

Hipnosedatzaileak kontsumitzen hasten dira, batez beste, adin berantiarago batean: 35,6 urte. Hipnosedatzaileak dira, halaber, emakumeen artean gehien kontsumitzen duten bakarrak (% 15,8 eta % 8,3, hurrenez hurren). Esanguratsua da kanabisa kontsumitzen duten gizonen ehunekoa emakumeena baino nabarmen handiagoa dela (% 13,3 eta % 5,6, hurrenez hurren), eta kokainaren kasuan, berriz, genero-alde hori hirukoiztu ere egiten dela (% 3,1 gizonak eta % 0,9 emakumeak).

Adingabeak

Legezko eta legez kanpoko drogen kontsumoak behera egin du adin txikikoen artean, nahiz eta 15 eta 17 urte bitarteko kalamu-kontsumitzaileen kopurua 35 urtetik gorakoan bikoitza izan (% 12,6 eta % 5,5, hurrenez hurren).

Inkestatutako adingabeen % 58k alkohola kontsumitu du azken urtean (% 66,2 inkestaren aurreko edizioan) eta % 20,6k tabakoa (% 28,3 duela 2 urte).

Kanabisaren kontsumitzaileak % 12,6 dira (% 14,5 duela 2 urte), baina horrek ez du eragozten substantzia horren 15 eta 17 urte bitarteko kontsumitzaileen ehunekoa 35 urtetik gorakoena halako bi izatea (% 5,5).

Hipnolasaigarriak, errezetarekin edo errezetarik gabe, % 2,1eko prebalentziara iristen dira adin-talde horren artean; estasia eta kokaina, berriz, % 0,8 eta % 0,6 dira, hurrenez hurren.

Arriskuaren eta substantzien eskuragarritasunaren eta ikusgarritasunaren pertzepzioa

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Astean behin edo gehiagotan kanabisa kontsumitzeari arriskua egozten dion biztanleria % 82,4tik % 79,8ra jaitsi da, baina, oro har, aztertutako gainerako substantzien noizbehinkako kontsumoetarako (hilean behin edo gutxiagotan) arriskuaren pertzepzioak gora egin du. Alkoholaren kasuan, biztanleen erdiak baino gutxiagok (% 45,8) arazo asko edo asko egozten dizkiote asteburuan 5 edo 6 kafi edo kopa kontsumitzeari. Eguneroko tabakopakete bat kontsumitzeko arriskuaren pertzepzio handia dago oraindik (% 91,6).

Substantzien eskuragarritasunari dagokionez, 2009an guztientzat hasitako beheranzko joera berretsi da (ez dira sartzen tabakoa eta alkohola, legezkoak baitira). Kanabisa da legez kanpoko droga erabilerrazena: herritarren % 64,3k uste du 24 ordutan erraz edo oso erraz lor lezakeela.

Drogen ikusgarritasun sozialak beheranzko joera izaten jarraitzen du inkestan planteatutako egoera guztietan; besteak beste, xiringak lurrian, injektatzen edo esnifatzen ari diren pertsonak, drogak eskaintzen dituzten saltzaileak, porroak edo txinatarrak erretzen dituzten pertsonak, edo mozkorak. Behera egin duen arren, porruak erretzen ari diren pertsonak dira ikusgarritasun handiena dutenak: biztanleen % 45,1ek dio egoera horretan maiz edo oso maiz daudela.

Drogen aurkako ekintzen erabilgarritasuna

Eskoletako hezkuntza (% 90,8), kontsumitzaileen borondatezko tratamendua (% 83,8) eta publizitate-kanpainak (% 80,7) dira, oraindik ere, inkestatuen ekintza gogokoena. Drogak legeztatzea da garrantzitsutzat gutxien jotzen den neurria, nahiz eta % 37,4k uste duen garrantzitsua dela kanabisa legeztatzea. Horrek esan nahi du aurreko inkestan baino % 33,1 gehiago dela. Ehuneko hori kanabisa kontsumitzen dutenen artean kontzentratzen da, batez ere kontsumo problematikoa dutenen artean.

4.4.- ESPAINIAKO BIGARREN HEZKUNTZAKO DROGEN ERABILERARI BURUZKO INKESTA. 2016ko TXOSTENA (1994-2014)

Droga guztien kontsumoa jaitsi egin da. Alkohola eta tabakoa dira Espainiako ikasleek gehien kontsumitzen dituzten drogak, kanabisaren atzetik. Ondoren datoz, ordena honetan, hipnosedanteak (errezetarekin eta gabe), kokaina, estasia, haluzinogenoak, anfetaminak, lurrunkorak eta heroina, azken postuan dagoena.

Gizonek emakumeek baino proportzio handiagoan kontsumitzen dituzte legez kanpoko drogak. Emakumeen artean hedatuago dago legezko drogen erabilera, hala nola alkoholarena, tabakoarena edo hipnosedatzaileena.

Emakumeek hipnosedatzaileen kontsumoan duten goranzko joera hautsi da. 2010. urteaz geroztik, behera egin du droga guztiek, alkoholak izan ezik. 14 eta 18 urte bitarteko ikasleen ustez, alkohola da arrisku gutxien duen substantzia, eta tabakoa kanabisa baino arriskutsuagoa dela uste dute (pertzepzio hori 2010. urteaz geroztik mantentzen da). Ohiko

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

kontsumoen kasuan, emakumeek gizonak baino arrisku-pertzepzio handiagoa dute. Eskoletan hezteak, kontsumitzaileak borondatez tratatzea, polizia- eta aduana-kontrola eta publizitate-kanpainak eskola-umeen ustez drogen aurka borrokatzeko eraginkorrenak diren neurriak dira.

Osasun-arloko profesionalak, irakasleak eta familia dira, ordena horretan, ikasleek drogei buruzko informazioa jasotzeko talde gogokoenak. 3tik batek sentitzen du ondo informatuta dagoela substantzia horiei, horien ondorioei eta arriskuei buruz. Bostetik batek 'erdizka' informatuta sentitzen du bere burua, eta 5,95ek soilik uste du gaizki informatuta dagoela.

Alkohola

Prebalentziak oso handia izaten jarraitzen badu ere, inkesta honetako datuek erakusten dute alkohol-kontsumoak nabarmen egin duela behera inkestatutako biztanleen artean. Murritzeta hori nabarmenagoa da kontsumo intentsiboen kasuan (mozkorraldien maiztasuna azken 30 egunetan eta atrakoi gisako kontsumoa), eta horrek erakusten du prebentzioaren arloan egindako lana emaitzak eskaintzen hasi dela. Hala ere, 14 eta 18 urte bitarteko 285.700 ikasle hasi dira alkohola kontsumitzen (154.600 emakumeak dira eta gainerakoak gizonak).

Inkesta honen datuen arabera, 14 eta 18 urte bitarteko ikasleen % 78,9k alkohola probatu du noizbait. % 76,8k kontsumitu du azken urtean. Eta % 68,2k azken hilabeteetan egin du.

Edaten duten ikasleen ehunekoak gora egiten du asteburuetan. Batez ere, garagardoa edaten dute astegunetan eta, asteburuetan, garagardoa eta ardoa uztartzen dituzte. Alkohola beraiek lortzen dute, zuzenean edo 18 urtetik gorako bidez.

Kontsumo intentsiboari dagokionez, nabarmentzekoa da 14-18 urteko gazteen % 1,7k alkohola kontsumitu duela egunero azken 30 egunetan (% 0,9 14 urterekin eta % 2,4 17 urterekin). 3 ikasletik 1ek atrakoi moduan (binge drinking) kontsumitu du alkohola azken 30 egunetan. Kontsumo-eredu horrek gora egiten du adinean aurrera egin ahala: 18 urterekin ehuneko hori % 50era igotzen da.

Botiloia prebalentzia apur bat jaitsi da. 10etik 6k (% 57,6) noizbait botilo batean parte hartu dute azken 12 hilabeteetan (aurreko inkestan % 62 izan zen). Praktika horren maiztasunak ere gora egiten du adinarekin, eta 18 urterekin % 71,2ra iristen da.

Mozkorraldiek ere behera egin dute: 10 ikasletik 2 mozkortu dira noizbait azken hilabeteetan. Eta 10 ikasletik 3k (% 31,9) arrisku-kontsumoa dute asteburuetan.

Emakumeek gizonak baino proportzio handiagoan kontsumitzen dute alkohola, eta mozkortzen diren nesken ehunekoak mutilena baino handiagoa da.

Edari alkoholodunen 'atrakoi' moduko kontsumoaren eredua (5 kopa edo gehiago denbora laburrean) mozkorraldien antzekoa da. 16 urteko ikasleen % 43k eta 17 urtekoen erdiak alkohola lapurtu dute azken hilabeteetan.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Tabakoa

2004. urtean hasi zen tabako-kontsumoaren jaitsierak jarraitzen du, eta minimo historikoetan dago. Hala ere, azken urtean 14 eta 18 urte bitarteko 137.000 ikasle tabakoa kontsumitzen hasi ziren.

2014an, ikasleen % 38,4k noizbait erre du tabakoa bizitzan, % 31,4k azken urtean, eta % 8,9k egunero erretzen du; hau da, 4 puntu jaitsi da aurreko inkestarekin alderatuta.

Azken hamar urteetan, 14 eta 18 urte bitarteko ikasleen tabako-kontsumoa % 60 inguru murriztu da. 2004an, biztanleriaren sektore horren % 21,5ek egunero erretzen zuen, eta 2014an, berriz, % 8,9k.

Egunero erretzen duten pertsonen batez besteko zigarroak ere apur bat murriztu dira: 5,6 zigarreta batez beste, 2012an kontsumitzen zituzten 6,2en aldean.

Bestalde, ikasleen % 49,7 egunero erretzen den etxeetan bizi da.

Kanabisa

kanabisa gazteen ehuneko handienak kontsumitzen duen legez kanpoko droga da. Behera egin du pixka bat substantzia horren kontsumoak: 10 ikasletik 3k kanabisa probatu du noizbait, eta lautik batek kontsumitu du azken urtean.

Aldiz, bi puntu igo da azken 30 egunetan kontsumitu duten ikasleen proportzioa (% 18,6). Biztanleria-talde horretan, % 65,6k marihuana kontsumitu du batez ere; % 9k haxixa kontsumitzen du, % 25,4k bi mota horiek kontsumitzen ditu; eta % 86,5ek kanabisa tabakoarekin nahasten du. Egunean 3,2 porru kontsumitzen dira.

Azken urtean 14-18 urteko 146.200 ikasle hasi ziren kanabisa kontsumitzen.

Gizonek emakumeek baino proportzio handiagoan kontsumitzen dute adin-talde guztietan.

Inkestak kanabisaren kontsumo problematikoaren ehuneko 2 puntu baino gehiago jaitsi dela erakusten du. Cast eskalaren arabera, 14 eta 18 urte bitarteko ikasle guztien % 2,5 kontsumitzaile problematikoak dira. Ehuneko hori % 13,8koa da azken urtean kanabisa kontsumitu duten ikasleen kasuan. 53.000 ikasle ingururi buruz ari gara.

Kanabisaren kontsumo problematikoaren hedatuago dago gizonen artean, eta adinean aurrera egin ahala gora egiten du (14 urtetik % 7,9, 18 urtetik % 18,2). Talde horretan haxixa kontsumitzen dutenen proportzioa handiagoa da, tabakoarekin gehiago nahasten dute eta egunean porro gehiago erretzen dituzte (batez beste 5,2).

Datu horiek guztiak gorabehera, ikasleen kanabisaren kontsumoa % 33 baino gehiago murriztu da azken hamarkadan.

Kokaina

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Droga horren kontsumoaren prebalentziak joera egonkorra erakusten du, aurreko inkestan erregistratutako kontsumoekin alderatuta oso aldaketa txikiak egon baitira. 2004tik aurrera, prebalentziak beheranzko joera hasi zuen, urte hartan erregistratutako maximoaren ondoren. Urte horretan, ikasleen % 9k droga horren kontsumoa probatu zutela adierazten zuen.

2014an, ehuneko hori nabarmen txikiagoa da: inkestatuen % 3,5ek noizbait kontsumitu du kokaina bizitzan; % 2,8k azken 12 hilabeteetan, eta % 1,8k azken 30 egunetan.

Kokaina noizbait kontsumitu duten ikasleek, batez beste, 15 urterekin kontsumitzen dute lehen aldiz (mutiletan eta nesketan). 2004ra arte, batez besteko adin hori 16 urte ingurukoa zen; urte hartatik aurrera, berriz, 15 urte ingurukoa. Generoari dagokionez, gizonek emakumeek baino proportzio handiagoan kontsumitzen dute adin-talde guztietan.

Hipnosedatzaileak

Emaitzek adierazten dute errezetarekin eta errezetarik gabe substantzia horien erabilerak behera egin duela, eta 1994tik ikusten ari den goranzko joera nabarmen hautsi dela. Hala, % 16,1ek noizbait kontsumitu ditu bizitzan; % 10,8k azken 12 hilabeteetan; eta % 6,2k azken 30 egunetan.

Hipnosedatzaileen kontsumoak emakumeena izaten jarraitzen du. Azken urtean kontsumitu dituzten emakumeen ehunekoak bikoiztu egin du gizon kontsumitzaileen ehunekoa (% 13,8 eta % 7,7, hurrenez hurren). Aldeak handitu egiten dira adinarekin

Errezetarik gabeko hipnosedatzaileen erabilerak behera egiten jarraitzen du, 2010ean hasi baitzen. Emakumeen kontsumoa (% 6,8 azken urtean) gizonen kontsumoaren bikoitza da (% 3,8)

Anfetaminak, haluzinogenoak, estasia eta heroina

Mota horretako substantzien kontsumoak beheranzko joera izaten jarraitzen du, eta serie historiko osoko maila baxuagoetan kokatzen da haluzinogenoen, estasiaren, anfetaminaren eta lurrunkorren kasuan (% 1,2 eta % 0,6 arteko prebalentziak azken 12 hilabeteetako kontsumoaren kasuan). Maiztasun horretarako heroinaren kontsumoa inkestatuen % 0,5ean baino ez da gertatzen.

Hazten ari diren drogak

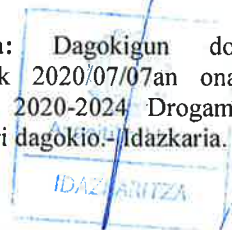
Internet bidez saltzen diren drogak dira eta, beraz, irisgarritasun handikoak.

Ikerketa horren arabera, ikasleen % 4k inoiz probatu du substantzia mota hori bizitzan. Baina % 53,7k ez du inoiz haiei buruz hitz egiten entzun. Honako haiek dira bizitzan noizbait maiztasuna izateko kontsumo-prebalentziak: SPICE (% 0,8); ketamina (% 0,7); salbia (% 0,7) eta mefedrona (% 0,5). Gure herrialdean, substantzia horien kontsumoa esperimental da, eta erabiltzaileak legezko eta legez kanpoko drogen kontsumitzaileak

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

izaten dira, arriskuaren pertzepzio txikia eta eskuragarritasunaren pertzepzio handia dutenak. Gizonak emakumeek baino maizago kontsumitzen dituzte, eta haien erabilerak gora egiten du adinarekin batera.

5- PROIEKTUAK

5.1.- 1 PROIEKTUA: Jaietan alkohol-kontsumoa prebenitzeko kanpaina. Alkoholemiak.

PROIEKTUA PLANEAN KOKATZEA

Aurreko Planean (2014-2019) jasotako proiektua da, eta dagozkion ebaluazioak egin ondoren, garatzen jarraituko da, honako hauek kontuan hartuta:

- Proiektua herrian eskaintzea lortzeko lanean jarraitzea. Urteetan bildutako datuek erakusten digutenez, herriko erdiguneko kaleak dira arrisku eta kalteberatasun gehien antzeman den espazioa.
- Proiektu honek hainbat sail eta elkarte prestatzeko eta koordinatzeko ahalegin handia eskatzen du, jarduerak modu positiboan egiteko; beraz, modu estuan lan egiten jarraituko dugu Jaiekin, Udaltzaingoarekin, Gazteria Zerbitzuarekin eta zerbitzuaren enpresa lizitatzailerekin, koordinazioa hobetuz.
- Beste elkarte edo enpresa batzuek eskaintzen dituzten ekintzak integratzen jarraitzea eta zerbitzuak koordinatzea, herritarrei espazio egokienetan zerbitzuak eskainiz.

JARDUERA-ARDATZA

1. Osasunaren prebentzioa eta sustapena.

Osasunaren sustapena bultzatu eta ingurune, jarrera eta jokabide osasungarriak sustatu nahi dira. Halaber, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikzio horien arrisku-faktore eta -jokabide aitzindariak minimizatzea.

Helburuak:

1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala sustatzea Adikzioen eredu bio-psiko-sozialetik eta ikuspegi komunitariotik, sektoreen arteko lana, erakundeen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekiko eta beste eragile batzuekiko lankidetzak sustatuz.

1.2. Arrisku edo ahultasun bereziko egoeran dauden pertsonen eta kolektiboen osasuna sustatzea eta adikzioak prebenitzea

1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideei lotutako arriskuak arintzea

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria: Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handiena duten substantziak desnormalizatzeko jarduketak finkatzea

Zer kolektibori zuzentzen zaion: esku hartzeko gunera hurbiltzen diren interesdun guztiei zuzendutako prebentzio-, prestakuntza- eta informazio-zerbitzua da.

OINARRIAK

Gure gizartean nagusi den droga-kontsumoaren eredu tradizionalaren ezaugarriak alkoholaren eta tabakoaren kontsumoa izan dira. Bi kontsumo horiek legitimazio sozial eta kultural handia dute, eta horrek eragin negatibo handia duten kontsumo horiek naturalizat hartzen laguntzen du.

Alkohola kontsumitzeak, legezkoa izan arren, beste droga guztiek baino arazo gehiago eragiten dizkie gizabanakoei, familiei eta gizarteari (tabakoa izan ezik).

Alkoholaren ondorio negatiboak direla eta, gobernuek beren neurri propioak hartzen dituzte beren herritarren osasun indibiduala eta kolektiboa babesteko, salmenta zein kontsumoa kontrolatzeko lege, erregulazio eta ekintzen bidez.

Kontsumitzaile gehienek ez dute alkoholarekin arazorik izaten, baina, batzuetan, kontsumo handi edo jarraituak arazo larriak sor ditzake ikasketekin, lanarekin edo familiarekin, eta gaixotasunak agertzea edo istripuak sortzea ere eragin dezake. Zirkulazio-istripuak osasun publikoko arazo garrantzitsu bat dira, pertsona asko hil egiten dira eta beste asko larri zaurituta eta ezgaituta geratzen dira. Edari alkoholadunen kontsumoa da, ziurrenik, arrisku-faktorarik handiena.

Garrantzitsua trafiko-istripuetan. Istripu bat izateko arriskua handitzeaz gain, lesioen larritasuna handitzen du. Alkoholak anestesiko orokorren antzeko ondorioak eragiten ditu nerbio-sistema zentrolean, eta gidatzeko behar diren trebetasunak murrizten ditu.

Alkoholak organismoan dituen ondorioak oso ezagunak dira dagoeneko, alkoholak depresio ez-selektiboa eragiten du nerbio-sistema zentrolean, funtzio psikomotorra, zentzumen-pertzepzioa (ikusmena eta entzumen), pertsonaren portaera aldatzen du, etab. Oro har, alkoholaren ondorioak zuzenean proportzionalak dira odolean duen kontzentrazioarekiko, zenbat eta kontzentrazio handiagoa izan, orduan eta narriadura handiagoa. Istripu baten erantzule izateko probabilitatea bikoiztu egiten da 0,5 g/l-ko alkohol-tasarako, bost aldiz handiagoa da 0,8 g/l-ko tasarako, eta 20 aldiz handiagoa da 1,4 g/l-ko tasarako.

Gaitasunen murrizketa horren ondorio larrienetako bat da arrisku bat hautematen denetik oina balaztaren gainean jartzen den arte igarotzen den erreakzio-denbora edo denbora nabarmen handitzea. Alkoholaren eraginpean, erreakzio-denbora luzatzeak balaztatze espazioa nabarmen handitzea dakar.

Alkohola kontsumitzearen beste ondorio bat ikusmen-eremuan duen eragina da. Aurrera begiratzen duen bitartean, gidariak objektuak ikus ditzake alboetan, baina ezin ditu argi ikusi. Ikusmen-eremuak % 30eko murrizketa izan du, 0,5 g/l-ko alkohol-tasarekin.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Abiadurak ere eragina du ikusmen-eremuan: 50 km/h-ko abiaduran, gidariak % 25 murriztu du ikuseremua; 80 km/h-ko abiaduran, berriz, alboko ikusmena % 50 murriztu da, eta 100 km/h-ko abiaduratik aurrera, hitzez hitz, tunel batetik gidatzen ari da.

Alkoholak errendimendu psikomotorrarekin eta gidatzeko gaitasunarekin lotutako funtzioetan dituen eraginak, bai eta trafiko-istripu bat izateko arriskua ere, aldatu egiten dira, batez ere, adinaren arabera, alkohola kontsumitzeko moduaren arabera (ohikoa, noizbehinkakoa), ibilgailuak gidatzen izandako esperientziaren arabera eta baita talka motaren arabera ere (ibilgailu bakarra edo talka anizkoitza).

Gazteak, hainbat arrazoiengatik (aditu gabeko gidariak, asteburuetan asko kontsumitzen dutenak, jokabide desinhibitua dutenak, etab.), bereziki kalteberak dira. Bestalde, alkoholak lesioen larritasunean laguntzen du, trafiko-istripu baten ondoren, alkoholaren eraginpean dagoen bidaiariak lesio hilgarriak izateko hiru aldiz aukera gehiago ditu alkoholik gabe dagoenak baino, istripuaren larritasun eta inguruabar berdinekin.

Alkoholemiaren eta trafiko-istripuen arriskuaren arteko erlazio horretan oinarrituta ezarri dira odoleko gehieneko alkohol-mailak.

Gaur egungo ezagutza zientifikoek Europar Batasuneko herrialde gehienetan muga litroko 0,5 gramokoa dela ezartzen lagundu dute.

Espainian, Zirkulazioko Erregelamendu Orokorraren 20. eta 23. artikulua aldatzen dituen urriaren 23ko 2282/1998 Errege Dekretuaren arabera, baimendutako alkoholemiaren legezko gehieneko tasak honako hauek dira:

- 0,5 gramo litro, oro har.
- 0,3 gramo litro gidari berri edo profesionalentzat.

Odoleko alkohol-kontzentrazioa kontsumitutako alkohol-kopuruaren arabera da: zenbat eta alkohol gehiago kontsumitu, orduan eta alkohol gehiago odolean. Baina kontuan izan behar da odoleko alkohol-maila gizabanakoaren pisuaren eta sexuaren arabera dela.

Alkoholemia kalkulatzeko, formula hau erabil daiteke: alkoholemia = hartutako alkohol-gramoak/pisua kg x-tan (0,7 gizonetan eta 0,6 emakumeetan).

Hartutako alkohol-kantitateen analisiak hainbat edale-talde definitzeko orientatzen gaitu, batez ere gehiegizko kontsumoak dituztenak. Kontsumoaren kuantifikazioa errazteko, hainbat tipologia daude EEU izeneko neurketa-unitatearen erabileran oinarrituta (Edari Estandar Unitatea = 10 gramo Etanol). Unitate horrek honela sinplifikatzen du irentsitako alkohol-kantitateen zenbaketa:

- EEU 1 = edalontzi 1 edari hartzitua (garagardoa, ardoa).
- 2 EEU = edalontzi 1 destilatu (ginebra, whiskya...).

PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

San Inazio jaietan, alkoholaren gehiegizko kontsumoari buruzko sentsibilizazio-, informazio- eta prebentzio-kanpaina bat egiten da, alkohol-mailen proba bat eginez.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Proba horretarako gaitutako standetan egiten da, eta interesdun guztiak joaten dira horietara, beren borondatez.

PROIEKTUAREN HELBURUAK

Helburu orokorra

Alkohola kontsumitzen duen kolektiboa maila etilikoko benetako egoerari buruz kontzientziatzea eta kontsumoen eta gidatzearen arriskuei buruz sentsibilizatzea.

Helburu espezifikoak

- Alkoholemia egitera hurbiltzen diren pertsonak beren alkoholemia-tasak horditasunaren pertzepzioarekin erlazionatzea.
- Alkoholemia egiten duen pertsona bakoitzaren kontsumoei eta arrisku pertsonalei buruzko informazioa eta orientazioa modu pertsonalizatuan ematea.
- Tasek gidatzean izan ditzaketen benetako ondorioak ezagutzen dituzten pertsonak.
- Alkoholaren eraginpean gidatzeak dituen lege-ondorioei buruzko informazioa ematea.
- Eroale hordien kopurua minimizatzea.
- Alkoholaren kontsumoak eragindako trafiko-istripuak minimizatzea.

Helburu operatiboak

- Stand-era hurbiltzen diren pertsonen % 100ek alkoholemia-proba egitea.
- Alkoholemia-proba egiten duten pertsonen % 100ek informazio pertsonalizatua izatea.
- Alkoholemia-proba egiten duten pertsonen % 100ek materiala eramatea ondorengo kontsultetarako.

PROIEKTUAREN JARDUERAK FASEEN ARABERA

1. fasea: plangintza eta diseinua

- Jaietako erreferentziako teknikariarekin adostea alkoholemiak non, zer egunetan eta zer ordutan egingo diren.
- Alkoholemiak egiten dituen enpresako erreferentziazko pertsonarekin harremanetan jartzea.
- Dagozkion baimen guztiak eskatzea.

2. fasea: inplementazioa eta gauzatzea

- Kontrataturako enpresako teknikariarekin joatea zerbitzua adostutako lekuan eta unean jartzera.
- Erabiltzaileek galdetegi bat betetzen dute, eta datu hauek eskatzen dituzte: adina, sexua, egindako alkohol-kontsumoa, joan-etorriren bat egiteko asmoa duten, eta nolakoa izango den.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio.- Idazkaria: Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Alkohol-mailaren proba egiten hasten da, eta berehala ikusten da emaitza (positiboa edo negatiboa).
- Informazio-liburuxka batzuk ematen zaizkie, bai eta lortutako kontsumoei eta lekualdatu behar izanez gero itxaron beharreko denborei buruzko azalpen pertsonalizatuak ere.

3. fasea: ebaluazioa

- Kontratututako enpresarekin eta erreferentziazko teknikariarekin zerbitzuaren garapenaren ebaluazioa egitea.
- Jarduketa-txostenaren analisisa.

EBALUAZIOA

PROZESUAREN ADIERAZLEAK

- Zerbitzura joan diren pertsonen kopurua.
- Parte-hartzaileen estatistikak.

INFORMAZIOA BILTZEKO AURREIKUSITAKO TEKNIKAK

- Parte-hartzaile kopuruaren erregistroa.
- Bildutako datuak aztertzea.
- Udaltzaingoaren datuak: jarduera egiten den egunetan egindako alkoholemia-proben positibo kopurua.
- Erregistratutako istripuak, jarduera egin den egunetan gidariak alkohola edan duenean. (Urteko erregistro bat egitea, zifra horiek proiektu hau ezarri zenetik izan duten bilakaera ezagutzeko).
- Ebaluazio-bilera.

5.2.- 2 PROIEKTUA: Testing. Dibertimenduzko gunetan legez kanpoko drogak erabiltzearekin lotutako arriskuak murrizteko zerbitzua.

PROIEKTUA PLANEAN KOKATZEA

Aurreko Planean (2014-2019) jasotako proiektua da, eta dagozkion ebaluazioak egin ondoren, honako hauek kontuan hartuta garatzen jarraituko da:

- Arrisku eta kalteberatasun handiena eta gazteen kontzentrazio handiena erakusten duten espazioetan esku hartzen jarraitzea.
- Hainbat udal sailekin koordinatuta lan egin beharra, bereziki jaiekin, Udaltzaingoarekin, Gazteria Zerbitzuarekin eta enpresa lizitatzailarekin.
- Beste elkarte edo enpresa batzuek eskaintzen dituzten ekintzak integratzen jarraitzea, eta zerbitzuak koordinatzea, herritarrei espazio egokienetan zerbitzuak eskainiz.

JARDUERA-ARDATZA

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

1. Osasunaren prebentzioa eta sustapena.

Osasunaren sustapena bultzatu eta ingurune, jarrera eta jokabide osasungarriak sustatu nahi dira. Eta, aldi berean, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikzio horien arrisku-faktore eta -jokabide aitzindariak minimizatzea.

Helburuak:

1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala sustatzea Adikzioen eredu bio-psiko-sozialetik eta ikuspegi komunitariotik, sektoreen arteko lana, erakundeen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekiko eta beste eragile batzuekiko lankidetzat sustatuz

1.2. Arrisku edo ahultasun bereziko egoeran dauden pertsonen eta kolektiboen osasuna sustatzea eta adikzioak prebenitzea.

1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideei lotutako arriskuak arintzea.

1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handiena duten substantziak desnormalizatzeko jarduketak finkatzea.

Xede duen kolektiboa: aisialdian legez kanpoko substantziak kontsumitzen dituzten edo kontsumitzeko asmoa duten pertsonak, batez ere kontsumitzen hastear daudenak. Baita inguruko pertsonen ere (bereziki koadrila edo lagun-taldeari).

OINARRIAK

Osasun-kontrolak ezak eragindako substantzien adulterazioa legez kanpoko drogen erabilerari lotutako osasun-arrisku nagusietako bat da, baita erabiltzaileen kezka handienetako bat ere. Hori dela eta, azken urteotan hainbat herrialdetan (batez ere Europar Batasunean) hedatu dira testamentu-programak, batez ere estasi-pilulenak, arrisku horretaz ohartarazteko eta ahalik eta lasterren adulterazioak antzemateko, bereziki arriskutsuak.

Horrelako programek eraginkortasun handia erakutsi dute erabiltzaileekin harremanetan jartzeko orduan, batez ere gazteenekin; izan ere, nekez interesatuko lirateke bestelako prebentzio-gailuez, eta, horrela, kontsumituko dutenaren edukia ezagutzeaz gain, beste informazio osagarri batzuk jaso ditzakete, era guztietako kontsultak egin ditzakete, atsedean hartu, ura eta elikagairen bat hartu, eta abar. Testamentu-programak ere tresna baliotsua izan dira substantzia berrien agerpenari eta kontsumo-ereduetan izandako aldaketei buruzko datuak biltzeko.

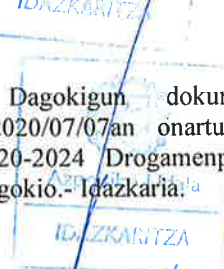
PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

Proiektu hau legez kanpoko substantzien testean (kontsumoen probak eta testa) eta analisisan oinarritzen da, bai eta informazio generikoan eta pertsonalizatuan ere, kontsumitzaile izan daitezkeenei eta drogen erabilerarekin zerikusia duen edozein

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

alderditan interesa dutenei zuzenduta. Parte-hartzea guztiz borondatezkoa da. Batez ere, gazteagoekin izan du eraginkortasuna.

Aisialdiko eta dibertsioko espazioko prebentzio selektiborako programa bat da, eta ohikoa da legezkoak ez diren drogen kontsumoari lotutako arriskuak murrizteko. Izaera ibiltaria du eta batez ere herriko jaietan garatzen da.

PROIEKTUAREN HELBURUAK

Helburu orokorra

Gazteen artean substantzien gehiegizko kontsumoa prebenitzea, informazio egiazkoa eta objektiboa emanaz, drogen erabiltzaileei substantzia horiek kontsumitzeak dakartzan arriskuak hobeto kudeatu ahal izateko.

Helburu espezifikoak

- Programan parte hartzen duten pertsonak drogak hartzeak dakartzan arriskuez kontzientziatzea, eta drogak kontsumitzeko arrazoiei, kontsumo horrekin lortu nahi dituzten helburuei eta substantziak nola erabiltzen dituzten hausnartzera bultzatzea.
- Erabiltzailea ohartaraztea ez dagoela legez kanpoko substantzien osasun-kontrolik, eta ohartaraztea substantzia horiek adulteratuta daudela.
- Arriskuak murrizteko kontzeptuak zabaltzea drogen erabiltzaileen artean, honako alderdi hauek barne hartuta: sexu-praktika seguruagoak, elikadura-ohiturak hobetzea eta estupefazianteen kontsumoak, edukitzak eta trafikoak dituzten lege-ondorioak ezagutzea.
- Substantzia berriei eta kontsumo-ereduei buruzko informazio kuantitatiboa eta kualitatiboa lortzea.

PROIEKTUAREN JARDUERAK FASEEN ARABERA

1. fasea: plangintza eta diseinua

- Festetako erreferentziako teknikariarekin adostea non, zein egunetan eta zein ordutan egingo diren droga-testatuak (kontsumoak gertatzen diren leku nagusiak ezagutzea, esku-hartzea behar bezala kokatzeko).
- Testatuak egingo dituen enpresarekin koordinatzea.
- Dagozkion baimenak eskatzea.

2. fasea: implementazioa eta gauzatzea

- Programa lursailean garatzen da, modu ibiltarian, autokarabana-bulego baten bidez, erantsitako karpa batekin. Zerbitzua erabiltzaile potentzialei ezagutzera ematen zaie

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

ekitaldiaren alde zuzeneko publikitateari esker eta, batez ere, outreach delakoaren bidez, hau da, haien bilerara atera eta haiekin zuzenean harremanetan jarri jardura egiten den tokian.

- Erabiltzaileek galdetegi labur bat egiten dute, jardueren berri ematen da eta zalantzak argitzen dira. Substantziei eta horien ezaugarriei buruzko informazioa, osasun-arrisku akutua nagusiak eta epe luzeak, lege-arriskuak, erabilera seguruagorako aholkuak, adikzioa eta mendekotasuna, sexu segurua eta abar emateko informazio-hitzaldiak.

- Beharrezkoa bada, auto-karabana jotzen du, balizko testamentua egiteko edo informazio pertsonalizatua emateko. (Substantziak aztertzeko laborategi gisa egokitutako furgoneta, analisi-zerbitzurako: hala eskatzen duten laginen ondorengo analisi kuantitatiboa).

- Beharrezko kasuetan, behar duten pertsonak beste gailu batzuetara bideratzen dira, sanitarioak edo asistentzialak.

- Informazio-materiala banatzea. Kontsumigarrien banaketa (gizonezkoen eta emakumezkoen preserbatiboak, erabili eta botatzeko esnifoak, serum fisiologikoa, erabili eta botatzeko alkoholometroak, etab.).

3. fasea: ebaluazioa

- Kontratututako enpresarekin eta erreferentziazko teknikariarekin zerbitzuaren garapenaren ebaluazioa egitea.

- Egindako jardura deskribatzen duen memoria, lortutako datuekin eta esku-hartzearen balorazioarekin.

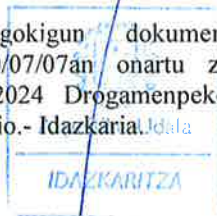
EBALUAZIOA

PROZESUAREN ADIERAZLEAK

- Zerbitzura joan diren pertsonen kopurua.
- Parte-hartzaileen estatistikak. Datu soziodemografikoak.
- Helburu operatiboekin lotutako adierazleak.

INFORMAZIOA BILTZEKO AURREIKUSITAKO TEKNIKAK

- Parte-hartzaile kopuruaren erregistroa.
- Beste osasun-zerbitzu batzuetara egindako bideratzeen kopurua ebaluatzea.
- Kontsumo-asmoari buruzko inkesta.
- Egindako analisei buruzko datuak.

5.3.- 3 PROIEKTUA: bizitzako trebetasunetan eta adikzioen prebentzioan hezteko eskola-programa. Droga-mendekotasuneko eta adikzioetako programa. Sare sozialen programa.

PROIEKTUA PLANEAN KOKATZEA

Proiektu hau Bronfenbrennerren teoria ekologikoan oinarritzen da, eta pertsonaren garapena bere testuinguruan aztertzeko esparru kontzeptual eta metodologikoa eskaintzen du. Gizartearen aldeko jokabideak sustatzeko egindako azterlanen arabera, garrantzitsua da pertsona baten ezaugarrien eta gaitasunen eta ingurune ezaugarrien eta gaitasunen arteko erlazioa positibotzat eta jokabide osasungarri eta egokitzaileen sustatzailetzat hartzea.

Giza jokabidea testuinguru naturaletan gertatzen den bezala aztertu nahi du. Giroa hainbat maila interdependentek osatzen dute, osatzen duen ingurune hurbilenak, pertsona konkretuak elkarreragiten duten pertsonekin.

Harreman-sistema bakoitzak, aldi berean, harreman-sare bat osatzen du beste sistemekin, eta, guztien gainetik, garatzen ari den pertsonaren kulturaren eta azpikulturaren ezaugarri diren sinesmen, jarrera, balio, lege eta tradizioen multzoa edo makro sistema dago.

Prochaska eta Diclemente aldatzeko eredu transteorikoan ere oinarritzen da. Egile horiek jokabide desagokiak dituzten pertsonen aldaketarako prestutasun-etapa desberdinak proposatzen dituzte, eta aldaketa hori gauzatzeko motibazioa nola landu planteatzen dute. Haien ustez, "Pertsonak aldaketa helburu duten ekintza jakin batzuk jarraitzeko probabilitatea handitzea da motibatzea".

Motibazioa edo aldatzeko nahia une batetik bestera eta egoera batetik bestera aldatzen da, eta faktore askok eragin dezakete.

Eta jokabide desagokitueta eragiten duten banakako eta ingurumeneko arrisku-faktoreen eta babes-faktoreen identifikazioan (Catalano eta Hawkins, 1998).

Arrisku-faktoreak, hala nola autoestimu txikia, autoeraginkortasun pobretuaren sentimendua, autokontrol maila txikia edo gizarte-trebetasunen gabezia.

- Arriskuak murriztea.

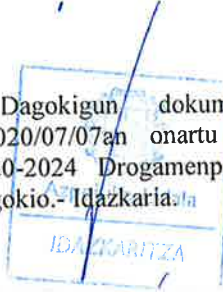
Arriskuak murriztea toxikomanian esku hartzeko eredu bat da, eta drogen erabiltzaileen premia sanitario eta sozialei erantzutea du helburu. Eredu horrek kontsumitzaile guztiei zuzentzen die, eta, bereziki, oraingoz kontsumoa utzi ezin dutenei edo utzi nahi ez dutenei. Helburua, drogen erabilerari lotutako arriskuak eta kalteak murriztea ez ezik, gizabanakoaren sendatze-prozesuan laguntzea ere bada, hau da, eskubide zibikoak eta sozialak eskuratzeko lanean laguntzea, erabiltzaileen gizarteratzea erraztuz. Alde horretatik, kalteak murriztea praktika eta politika da aldi berean. Arau bikoitz batean oinarritzen du bere ekintza: eremuan egindako ekintzen pragmatismoarenean eta erabiltzaileek aukeratzen dutenarekiko errespetuarenean.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio. Idazkaria:

GIZARTE ZERBITZUAK

Baina arriskuen murrizketak ez du buruaskia izan nahi; aitzitik, Europako eremuan substantzia psikoaktiboen abusuaren aurka borrokatzeko politika global eta egokitu baten barruan sartzen da logika orokor batean.

Arriskuak murrizteko egiturak funtsezko zutabea dira droga-mendekotasunen aurka borrokatzeko politika orotan. Droga-erabiltzaileen artean kutsadura infekziosoak murrizten laguntzeaz gain, gaindosiak eragindako hildakoen kopurua murrizten laguntzeaz edo erabiltzaile horien artean delinkuentzia txikia nabarmen gutxitzeaz gain.

Halaber, arrisku handieneko populazioen arazo zehatzetatik eta kontsumo-modalitateetatik gertuago egoteko aukera ematen du, prebentzio-mezuak talde uzkurrenetara egokituago transmititzeko. Emaizak ohiko bideetatik lortzen direnak baino askoz hobekiago dira.

Arriskuak murrizteak, askotan, arrisku handiko praktikak positiboki eboluzionatzea lortzen du, eta, batzuetan, bitartekotza-lana egiten du gizarte- edo osasun-zerbitzuekin eta erabiltzaileen ingurune zuzenarekin.

JARDUERA-ARDATZA

1. Osasunaren prebentzioa eta sustapena.

Osasunaren sustapena bultzatu eta ingurune, jarrera eta jokabide osasungarriak sustatu nahi dira. Eta, aldi berean, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikzio horien arrisku-faktore eta -jokabide aitzindariak minimizatzea.

Helburuak:

1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala sustatzea Adikzioen eredu bio-psiko-sozialetik eta ikuspegi komunitariotik, sektoreen arteko lana, erakundearen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekiko eta beste eragile batzuekiko lankidetzaren sustatzea.

1.2. Arrisku edo ahultasun bereziko egoeran dauden pertsonen eta kolektiboaren osasuna sustatzea eta adikzioak prebenitzea.

1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideei lotutako arriskuak arintzea.

1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handiena duten substantziak desnormalizatzeko jarduketak finkatzea.

Xede duen kolektiboa: aisialdian legez kanpoko substantziak kontsumitzen dituzten edo kontsumitzeko asmoa duten pertsonak, batez ere kontsumitzen hastear daudenak. Baita inguruko pertsonen ere (bereziki koadrila edo lagun-taldeari).

ONARRIAK

Gaur egun, familien eta hezitzaileen kezka ohikoenak bullyinga, ziberbullyinga, sare

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

sozialetako jazarpena eta drogen kontsumoa dira.

Sarritan, arazo horiek detektatu direnean ere, hezitzaileek aurkitzen duten oztoporik handiena egoera horietan esku hartzeko modurik onena aurkitzea da.

Gure ustez, esku-hartzearen gaia arazoaren jatorria aurkitzea da, eta hori izango da jarraian aztertuko duguna.

Lehen aipatutako arazoen jatorria bi zutabe nagusitan datza: alde batetik, norberaren nortasuna norberaren baitan eratzea, eta, bestetik, gizarteratzea. Horiek dira pertsonen garapen psikoaktiboan gertatzen diren funtsezko bi prozesuak.

Kontzeptu horiek ulertzeko, identitateari buruzko prestakuntza zertan dagoen azaltzeaz gain, sozializatzean sor daitezkeen arazoak aztertuko ditugu.

Identitateari dagokionez, hasieran definizioa emango dugu, gero haren osaera aztertuko dugu eta, azkenik, pubertaroak bere eraketan duen garrantzia nabarmenduko dugu:

Identitatea bakoitzak bere buruaz duen kontzeptua izango litzateke.

- Identitatearen osaera:

1. Autokontzeptua - Bere buruaz duen iritzia. "Ni naizela uste dudana naiz".

2. Autoestimua – Nork bere buruarekiko duen jarrera, balorazioa eta ikuspegia "izatearen baieztapena" da. Geure buruaz egiten dugun balorazioa denez, positiboa edo negatiboa izan daiteke, eta bata edo bestea izateak ondorio desberdinak ditu. Adibidez, autoestimua ona izateak gatazka pertsonalak konpontzea dakar, gizabanako bakoitzaren etorkizuneko proiektzioa (autokontrola) eratzen laguntzen du, autonomia pertsonalaren garapena sustatzen du eta kalitatezko harreman pertsonalak garatzea ahalbidetzen du. Hala ere, autoestimua baxuak bestelako prozesuak bizitzera garamatza: mendekotasun-prozesua, isolamendua eta jarrera oldarkorrak.

Identitatearen garapena bizitza osoan zehar gauzatzen da eta edozein unetan aldaketak izan ditzake, beraz, ez da egonkorra. Gizartearekin harremanetan gauden heinean, gure nortasuna moldatuz doa. Gure bizitzako lehen urteetan finkatzen diren oinarriek krisi bat jasango dute gure pubertaroan, eta une horretan dira malguagoak eta dinamikoagoak, aldatzen errazagoak helduaroan baino.

Pubertaroan aldaketa fisiko, psikologiko eta intelektual oso garrantzitsuak gertatzen dira. Horien ondorioz, batetik, gizabanakoak bere garapenarekin lotutako sentimenduak bizi ditu, eta, bestetik, bizi den ingurunearekiko nortasun pertsonala bilatzera bultzatzen du, eta horrek premia handia sentiarazten dio, bere buruarentzat aberasgarriak diren harremanak dituelako.

Beraz, pubertaroa funtsezko eboluzio-unea da pertsona eraikitzeko prozesuan, etapa honetan aukera ezin hobea baitago bakoitzaren formak bilatzeko eta aukeratzeko.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria: U. U. U.

GIZARTE ZERBITZUAK

PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

Proiektua ikastetxeetan kokatzen da, zehazki ikasgeletan, bai ikasleekin bai irakasleekin. Geletatik kanpo, halaber, eskola-jantokietako zaintzaileei eta gurasoei zuzenduta dago.

PROIEKTUAREN HELBURUAK

Helburu orokorra

Azpeitiko Lehen Hezkuntzako 3., 4., 5. eta 6. mailako ikasleei bizitzarako trebetasunak ematea, beraientzat eta ingurukoentzat kaltegarriak diren jokabideak garatzeko aukera izan dezaten, besteak beste, teknologia berriak edo sare sozialak gaizki erabiltzea.

Helburu espezifikoak

- Ikasleek beren sentimenduak ezagutzea eta aldaketak dauden eboluzio-etapari lotutako zerbait tipikoa direla ulertzea.
- "Zalantza" eta "presio" sententzioak ohikoak dira adin bereko pertsonengan.
- Denbora hartzea nor diren, zein pentsamendu, sentimendu eta portaera dituzten jakiteko.
- "Ezetz esatea" dagokien eskubidea dela jakitea.
- Gatazka-egoera bat okertzen duten faktoreak identifikatzen jakitea.
- Lagun taldea zein den identifikatzea eta horietako bakoitzak betetzen dituen ezaugarriak eta rola ezagutzea.
- Bakoitzaren eskubideak eta erantzukizunak ezagutzea.
- Jokabideek pertsonarengan eta besteengan dituzten ondorioei buruz hausnartzea.
- Denbora librean zer egiten duten hausnartzea eta aisia modu osasungarrian antolatzea.
- Pertsonen arteko gatazkak nola konpondu jakitea: nola ondorioztatu errespetuz egoera bat iritzi kontrajarriak ditugunean, irtenbideak bilatzen ikastea, gure komunikatzeko moduari buruz hausnartzea (pasiboa, asertiboa, oldarkorra).
- Komunikazio asertiboa lantzea: nola erabili eta onurak.

PROIEKTUAREN JARDUERAK, FASEEN ARABERA

1. fasea: plangintza eta diseinua

- Hazkunde bilera – Azpeitiko Udala

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Lehen aurkezpen-bilerara egingo da Hazkundeko koordinatzailearen eta Azpeitiko Udaleko arduradunaren artean.

Bilerara honetan, esku hartzen duten agenteekin hitz egiteko egutegia ezagutu eta programaturako dugu. Azpeitiko Udalak ikastetxe bakoitzeko arduradunen datuak emango ditu esku-hartzeak diseinatu ahal izateko.

- Hazkunde-ikastetxeetako arduradunen bilerak: kronograma.

Hazkundeko arduradunak aurrez aurre edo telefonoz bilduko dira ikastetxeetako arduradun bakoitzarekin, lizitazio honetan aurreikusitako esku-hartzeak egutegian jasotzeko.

- Programa ikastetxeei eta Hazkundeko langileei aurkeztea.

- Programak gauzatuko dituen enpresarekin koordinatzea.

- Ikastetxeetan programak egiteko onarpena eskatzea.

- Tailerrak, hitzaldiak eta esku-hartzeak ematea ikastetxeetako irakasleekin eta jantokietako langileekin.

Ikasturtean zehar, hainbat esku-hartze egingo dira eragile, ikasle, guraso, irakasle eta jantokietako zaindzaileekin.

- Programaren memoria eta ebaluazioa itzultzeko bilera.

Esku-hartze guztien memoria eta ebaluazioa egitea, Azpeitiko Udalarekin itzulketa bilera.

Azpeitiko Udalerako egindakoaren memoria osoa egingo da, bai eta memoria partzialak ere, ikastetxe parte-hartzaile bakoitzari bere ebaluazioak eman ahal izateko.

2. fasea: implementazioa eta gauzatzea

- Programa, beraz, ikastetxeetako geletan eta ikastetxeetako gainerako instalazioetan garatzen da. Hauek izango dira egin beharreko zereginak:

Lehen Hezkuntzako 5. eta 6. mailako ikasleekin esku hartzea:

- Tailer bakoitzaren iraupena: 2 ordu.
- Talde bakoitzaren saio-kopurua: 2.
- Hizkuntza: euskara
- Non emango den: ikasgelan

Irakasleekin eta jantokiko zaindzaileekin esku hartzea

Parte hartzen duen klase bakoitzeko tutoreei feedback bat emango zaie: tailerrak nola igaro diren, adierazitako informazioa eta datu garrantzitsuak, gomendioak eta jarraibideak,

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

ikasgelatik ildo berean lan egiten jarraitzeko. Baita teknologia berriak erabiltzeko aholkularitza ere.

Teknologia berrien erabilerari buruzko informazioa ematea

Familiekiko esku-hartzea:

Saio bat egingo da programan parte hartzen duten ikasleen familiekin, bizitzarako trebetasunak etxetik ildo berean lantzen jarraitzeko.

- Saio kopurua: 1
- Tailerraren iraupena: 2 ordu.
- Gaia aurkeztea.
- Edukiak ikus-entzunezko eta/edo idatzizko materialaren laguntzarekin landuko dira.
- Taldeko feed-backa eta itzulketa.
- Ondorioak

DBHko 1. eta 2. mailako ikasleekin esku hartzea:

- Tailer bakoitzaren iraupena: 4 ordu
- Talde bakoitzaren saio-kopurua: 4.
- Hizkuntza: euskara
- Non emango den: ikasgelan

Bigarren hezkuntzako, batxilergoko eta heziketa-zikloetako 3. eta 4. mailako ikasleekin esku hartzea:

- Tailer bakoitzaren iraupena: 4 ordu.
- Talde bakoitzaren saio-kopurua: 4
- Hizkuntza: euskara
- Non emango den: ikasgelan

Esku-hartzea jantokiko irakasle eta zaintzaileekin eta gaztelekuko profesionalekin:

Parte hartzen duen klase bakoitzeko tutoreei feedback bat emango zaie: tailerrak nola igaro diren, adierazitako informazioa eta datu garrantzitsuak, gomendioak eta jarraibideak, ikasgelatik ildo berean lan egiten jarraitzeko. Era berean, aholkularitza emango da ikasleen kontsumoaren aurrean zer egin eta nola jokatu jakiteko, osasun-agente gisa jardun ahal izateko, ikasleen droga-kontsumoen edo kontsumo horiei lotutako jokabide desegokien aurrean, eskola-testuinguruan, eta haiek jantokiko irakasleak edo zaintzaileak izango dira.

- Saio kopurua: 1
- Tailerraren iraupena: 1,5 ordu.

Gurasoekin esku hartzea:

- Gaia aurkeztea.
- Edukiak ikus-entzunezko eta/edo idatzizko materialaren laguntzarekin landuko dira.
- Taldeko feed-backa eta itzulketa.
- Ondorioak.
- Saio kopurua: 1
- Tailerraren iraupena: 2 ordu

3. fasea: ebaluaketa

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

- Kontratututako enpresarekin eta erreferentziazko teknikariekin zerbitzuaren garapenaren ebaluazioa egitea.
- Egindako jarduera deskribatzen duen memoria, lortutako datuekin eta esku-hartzearen balorazioarekin.

EBALUAZIOA

PROZESUAREN ADIERAZLEAK

- Hitzaldien hartzaile izan diren ikasleen kopurua.
- Parte-hartzaileen estatistikak.

INFORMAZIOA BILTZEKO AURREIKUSITAKO TEKNIKAK

- Parte-hartzaile kopuruaren erregistroa

5.4.- 4 PROIEKTUA detekzio goiztiarreko eta esku-hartze goiztiarreko programa.

PROIEKTUA PLANEAN KOKATZEA

Azpeitiko Udalak apustu sendoa eta garrantzitsua egin du udalerriko adingabeei tratu ona ematearen alde. Azken urteotan, udalerriko haur eta nerabeei lehentasunezko arreta espezifiko eman zaie.

JARDUERA-ARDATZA

1. Laguntza sanitarioa eta soziosanitarioa eta gizarteratzea

Helburu orokorra

Adikzioen eta jokabide eta kontsumo arazotsuen ondoriozko arriskuak eta kalteak minimizatu nahi ditu, eta, Euskadiko osasun-sarearen eta gizarte-zerbitzuen sarearen bidez, erantzun jarraitua, koordinatua, eraginkorra eta genero-ikuspegiarekin eman nahi die Adikzioen fenomenoak dakartzan laguntza-premiei.

Helburu espezifikoak

- Adikzioak dituzten edo izateko arriskuan dauden pertsonen beharrian indibidualetan zentratutako osasun- eta gizarte-arreta eskaintzea, pertsona bakoitzaren berezitasuna errespetatuz eta ekitate sozioekonomikoaren eta generoaren ikuspegitik.
- Kolektibo espezifikoaren edo ahulenen arretan hobekuntza-arloak identifikatzea: haien beharrian espezifikoak aztertzea, detekzio- eta tratamendu-baliabideak hobetzea eta gizarte-zerbitzuen, lehen mailako arretako zerbitzuen eta osasun mentalaren arteko koordinazioa sustatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

OINARRIAK:

Haurren aurkako tratu txarrak gizarte batek aurre egin behar dien gizarte-arazo garrantzitsuenetako bat dira, ez bakarrik epe labur, ertain eta luzean adingabeengan eragin ditzakeen ondorioengatik, baita horrelako ekintzak egiten dituztenei eragin diezazkiekeen lege-arazoengatik eta horiek pairatzen dituzten familiek eta haurrek aurre egin behar dieten arazo eta zailtasunengatik ere.

Tratu txarren tipologiari dagokionez, egindako azterlanetan lortutako datuak oso desberdinak badira ere, honako hau nabarmentzen da:

- Espainian sexu-abusuaren prebalentziari buruzko azterlan batean, agerian jartzen da sexu-abusuaren kasuistika handia; emakumeen kasuan, % 7 eta % 33 artekoa da, eta gizonen kasuan, % 3 eta % 15 artekoa (López, 1995).
- Gure herrialdeko haurren tratu txarren prebalentziari buruzko beste azterlan batean, emaitzen arabera, urtean batez beste 0,44 haur mila umeko (Saldaña 1995)
- Gipuzkoako probintzian egindako beste azterketa epistemologiko batean, mila adingabetik 15ek tratu txarrak jasaten zituzten, eta tratu txar fisikoak dira ohikoenak (% 50), eta sexu-abusuak ez dira hain ohikoak (% 1 De Paúl).

Tratu txarren ondorioei dagokienaz, hainbat egileren arabera (López 1995, Santana-Tavira, 1998, Finkelhor, 2007 eta Chan, 2011), harreman estua dago tratu txarren eta haurren garapen biopsikosozialaren artean, eta horrek eskola-arazoak ekar ditzake, bai maila kognitiboan, bai interakzio sozialean, bai eraso eta atzerapenez adierazitako jokabidearen asalduretan. Gainera, autoestimua, inpulsibotasuna, indarkeria, jokabide arriskutsuak, drogen kontsumoa eta antsietatea eragin ditzake. Sexu-abusuen kasuan, ondoriorik ohikoenak honako hauek dira: lotsa, errua, beldurra, nazka eta mesfidantza, marjinazioa, etsaitasuna, oldarkortasuna eta antsietatea, eta, epe luzeagoan, osasun mentaleko arazoak edo portaera-arazoak izateko joera, hala nola etxetik ihes egitea, eskola-porrota, depresioa, antsietate-sentimendu ohikoak, larritasuna, beste sexuarekiko etsaitasuna, besteak beste. Tratu txarren ondorioak askotarikoak dira, eta haurren eta nerabeen garapen egokia arriskuan jartzen dute.

Kasu horietan esku hartu ahal izateko, lehenengo baldintza da norbait ohartzea, ikus dezala, egoera hori gertatzen ari dela (De Paúl 2001), eta administrazio eskudunari jakinaraztea. Oso garrantzitsua da, halaber, jakinarazpena nola egiten den, eta faktore hori oso garrantzitsua da egingo den esku-hartzearen pronostikoan.

Haurren tratu txarra arazo konplexua dela kontuan hartuta (duen hedaduragatik, gizarte-maila guztietan gertatzen delako, dituen ondorioengatik, Prebentzio eta Esku Hartze Programak normalean familien barruan eragiten duelako, horrelako jokabiderik ez delako ikusten (De Paúl, 2001), horrelako egoerak detektatu eta jakinaraztean administrazio desberdinen eta horiek osatzen dituzten bereizgarri profesionalen lankidetzaren behar da, Bereizki garrantzitsuak dira mediku-profesionalak eta eskola-profesionalak, adingabeekin

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

duten hurbiltasunagatik (Walsh, 2008 eta 2012, Fraser, 2009, Lane 2008 eta Toros. Gainera, hainbat egilek (Walsh, 2008 eta 2012) haurren tratu txarren susmoa jakinarazteko orduan eragina duten hainbat faktore hauteman dituzte, hala familian nola osasunean (Lane, 2008 eta Toros, 2016).

Kasuaren ezaugarriak, irakasleenak eta testuinguruaren ezaugarriak nabarmentzen dira. Irakasleen ezaugarrien artean, generoari, esperientzia profesionalari eta jakinarazteko betebeharraren ezagutzari lotutako emaitza kontrajarriak aurkitu dituzte. Kasuaren ezaugarriei dagokienez, esan behar da ohikoagoa dela jakinarazpena egitea tratu txarrak behagarriagoak diren kasuetan (adibidez, gainerako tipologiei buruzko tratu txar fisikoak). Ikastetxearen beraren ezaugarrien eragina, dirudienez, ez da hain ikertua izan, edo beste bi faktoreei baino eragin txikiagoa eman zaie (Walsh, 2008), eta, hala ere, egile horiek uste dute nolabaiteko lotura dagoela ikastetxearen tamainaren eta irakasle-ikasle ratioaren artean, ikastetxearen maila sozioekonomikoaz gain, haurren tratu txarren susmoak jakinarazteko orduan. Osasun-arloko profesionalei dagokienez, bestalde, funtsezko kolektibotzat jotzen da haurren arrisku edo tratu txarren kasu posibleak hautemateko orduan, batez ere biztanleria ahulenari dagokionez (0-3 urte), kasu askotan haur horiekin harremana duten profesional bakarrak baitira.

Egileen ustez, garrantzitsuena ez da soilik arrisku- edo babesgabetasun-egoerak prebenitzea; aitzitik, tratu txarrak ematen dituen egoera gertatu bada ere, detekzio goiztiarra faktore lagungarria da kasuaren pronostiko positiboa egiteko, bi arrazoiengatik:
A) Adingabearen eta haren familiaren errehabilitazio-probabilitatearekin modu negatiboan lotuta dagoelako tratu txar/abandonuen kronikotasuna.
B) Adingabeen eta haien familien errehabilitazio-probabilitateari ere negatiboki lotuta dagoelako tratu txarren/abandonuaren larritasuna (De Paúl, 2011)

Prebentzioko, Haurtzaroko eta Familiako udal-zerbitzuek garatutako esperientzia historikotik ateratako ondorioa da detekzio eta esku-hartze goiztiarrak direla arrakasta-faktore nagusiak etorkizuneko babesgabetasun-egoerak prebenitzeko eta, beraz, pronostiko txarragoko esku-hartze berantiarrek saihesteko.

PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

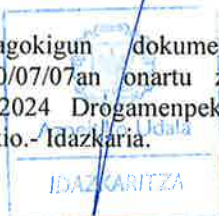
Kontuan hartuta arrisku- edo babesgabetasun-egoeran dauden haurrak eta nerabeak biztanleriaren profil bereziki kaltebera direla, Azpeitiko Gizarte Zerbitzuen helburua da haien ongizatea bermatzea eta oinarritzko premiak asetzea. Garrantzitsua da udaleko gizarte-zerbitzuen eremuko profesionalek esparru tekniko bat izatea, haurren babesgabetasun- edo arrisku-egoeren aurrean jarduteko prozedura normalizatu eta homogeenak garatzeko eta familiek aurre egin behar dieten kalteberatasun-egoeren aurrean prebentzio-lanari ekiteko, etorkizunean Azpeitiko haur eta nerabeentzat larritasun eta kalte handiagoko egoerak saihesteko.

Azpeitiko Gizarte Zerbitzuek balioesten dute, beren helburuak betetzeko eta esku-hartzeak eraginkortasunez garatzeko, garrantzitsua dela laguntza ematea eta sarean lan egitea haurrekin, nerabeekin eta haien familiekin lan egiten duten gainerako administrazioekin, erakundeekin eta/edo gizarte-eragileekin. Horretarako, funtsezkoa da ikastetxeak,

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekotasun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

hartzaindegiak, Gaztelekuak eta ludotekak modu aktibo eta konprometituan barneratuko dituen sarea osatzea. Esan beharra dago, lege-agindua onduz, Haurren Babeserako Sistema Publikoa finkatuta dagoela, Azpeitian Udalak eta Gipuzkoako Foru Aldundiak garatu eta gidatua, beste sare batzuen konplizitatean: Hezkuntza, osasuna, aisialdia...

PROIEKTUAREN HELBURUAK

- Kalteberatasun-, arrisku- eta/edo babesgabetasun-egoerak goiz detektatzeko profesionalak prestatzea: Azpeitiko Prebentzio, Haurtzaro eta Familia Zerbitzuak garatutako esperientzia historikoari esker, ondorioztatu daitezkeen detekzio eta esku-hartze goiztiarra arrakasta-faktore nagusiak direla etorkizuneko babesgabetasun-egoerak prebenitzeko eta, beraz, pronostiko txarragoko esku-hartze berantiarra saihesteko.
- Adingabeekin eta haien testuinguru naturalean zuzenean lan egiten duten profesionalak prestatzea, baliabide teorikoak eta teknikoak eskaintzeko.
- Adingabeen gurasoei eta legezko tutoreei prestakuntza ematea.
- Profesionalei aholkuak ematea, familiekiko komunikazio egokia lortzeko
- Profesionalei jarraibideak ematea, beharrezkotzat jotzen dutenean detekzioa gertatzen den testuinguru naturalean esku har dezaten, familiekin eta seme-alabekin zuzenean. Beharrezkotzat jotzen den kasuetan, familiak beste zerbitzu eta/edo baliabide batzuetara bideratzea
- Esku-hartze goiztiarreko profesionalak familiekin eta adingabeekin esku hartzea, beharrezkoa denean, hautemandako egoeretara hobekien egokitzen diren baliabideak eta laguntzak eskainiz.
- Detektatutako arrisku- eta/edo babesgabetasun-egoerak udal-mailako gizarte-zerbitzuetara bideratzeko protokoloak sustatzea eta aplikatzea.
- Sare instituzionaleko lana sustatzea: haurrak babesteko sistema publikoak ez du bere jardura garatuko eta ez ditu bere helburuak modu eraginkorrean lortuko, ez badu adingabeekin eta haien familiekin esparru desberdinetan jarduten duten eragileak laguntza eta konplizitatea. Hezkuntza, osasuna, aisia eta denbora libre, kirola... bezalako sareez ari gara.

PROIEKTUAREN JARDUERAK FASEEN ARABERA:

1. fasea: plangintza eta diseinua

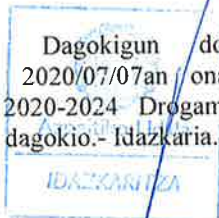
Lehen aurkezpen-bilera bat egingo da programa kudeatzen duen enpresako profesionalaren eta Azpeitiko Udaleko arduradunaren artean.

Bilera honetan, esku hartzen duten agenteekin hitz egiteko egutegia ezagutu eta

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

programatuko dugu. Azpeitiko Udalak ikastetxe bakoitzeko arduradunen datuak emango ditu esku-hartzeak diseinatu ahal izateko.

Jarraian deskribatuko diren zerbitzuak dagozkien ikasturteetan gauzatuko dira.

2. fasea: implementazioa eta gauzatzea. Honako zerbitzu hauek implementatuko dira:

1. Hezkuntza-arloan lan egiten duten profesionalak prestatzeko zerbitzua, haurrak eta nerabeak babesteko sistemari buruzkoa, bai eta haurrek eta nerabeek beren familietan jasaten dituzten kalteberatasun- eta arrisku-egoerei buruzkoa ere; gizarte-fenomeno konplexuei buruzkoa, gatazka- edo babesgabetasun-egoeren aurreko ingurunea izan baitaiteke.

Programa hau behar bezala garatzeko, ezinbestekoa da haurrekin eta nerabeekin harreman zuzenean lan egiten duten profesional guztiek oinarritzko prestakuntza jasotzea, adingabeei eragiten dieten edo eragin diezaieketen egoerak garaiz hautematearen garrantzia ulertzen laguntzeko.

2. Gurasoen eta legezko tutoreen prestakuntza-zerbitzua. Haur eta nerabeek eboluzio-etapa desberdinetan dituzten oinarritzko premiei buruzko prestakuntza espezifikoa.

3. Aholkularitza-zerbitzua. Zerbitzu horrek aholkularitza eskainiko die ikastetxeetako, gazteleketako eta ludoteketako profesionalari, UPk berak azter ditzakeen kasu zehatzei dagokienez.

4. Esku-hartze goiztiarreko zerbitzua. Zerbitzu hori UP bakoitzean programaren ardura duen profesionalak esku-hartze prozesu bat hastea adostu ondoren egingo da.

3. fasea: ebaluazioa

Koordinazioa eta ebaluazioa:

1 Udaleko gizarte-zerbitzuen sailarekin.

- Hilean behin, koordinazio-bilera bat egingo da Gizarte Zerbitzuen Saileko arduradunaren eta Esku-hartze Goiztiarreko Programako profesionalaren artean, zerbitzua unean uneko beharretara egokitzeko.

- Hilean behin, koordinazio-bilera bat egingo da Oinarritzko Gizarte Zerbitzuetan, gizarte-langileen eta Esku-hartze Goiztiarreko Programako profesionalaren artean, haien zerbitzura bideratutako kasuei buruzko informazioa jaso dezaten.

2. Ikastetxeekin koordinatzea.

- Deskribatutako zerbitzuak eskaintzeko, beharrezkoa izango da lanbide-unitate bakoitzeko erreferentearen eta Esku-hartze Goiztiarreko Programako profesionalaren arteko koordinazio-harreman jarraitua, deskribatutako lan-metodologia antolatu eta gauzatu ahal izateko.

EBALUAZIOA

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkarja.

GIZARTE ZERBITZUAK

Prozesuaren adierazleak.

Ebidentzian oinarritutako programak gero eta gehiago sartzen ari dira Azpeitian adingabeekin esku hartzeko kasuetan, eta, ondorioz, beharrezkoa da horrelako metodologietara hurbiltzea detekzio eta esku-hartze goiztiarraren esparruan ere. Erabilitako metodologiak helburuak lortzera bideratutako ebidentzia erreal bat erakutsi behar du, eta ebidentzia hori programaren ebaluazioaren bidez agerian eta dokumentatuta geratzea.

Helburu nagusia programaren garapen orokorra ebaluatzea da, hori gauzatuko den zentro bakoitzeko zerbitzu bakoitzaren ebaluazioaren bidez, eta landutako helburuei, funtzioei, egindako orientabideei, agindutako zereginei eta abarri dagokienez, hori guztia

Lortutako emaitzetan eta antzemandako beharretan oinarritutako programa, parte hartzen duen ikastetxe bakoitzari ahalik eta zerbitzu egokiena eskaintzeko.

Horretarako, dokumentu bat entregatuko da (otsailean eta ekainean), eta bertan modu kuantitatiboan eta kualitatiboan jasoko dira programaren garapena, helburuen lorpena eta parte-hartzaileen iritzia.

Honako aldagai hauek jasoko dira ebaluazioan: Adingabeen kopurua, adina, sexua, familia-egitura (guraso bakarrekoa...), tratu txarren eta larritasunaren tipologiak, arrisku-faktoreak, esku hartzeko baliabideak eta emaitzak.

5.5.- 5 PROIEKTUA: Botiltzar: aisialdiko guneetan alkohola edatearekin lotutako programa prebentibo eta ibiltaria adingabeentzat.

PLANAREN PROIEKTUAREN KOKAPENA

- Arrisku eta kalteberatasun handiena eta gazteen kontzentrazio handiena erakusten duten espazioetan esku hartzen jarraitzea.
- Hainbat udal sailekin koordinatuta lan egin beharra, bereziki jaiekin, Udaltzaingoarekin, Gazteria Zerbitzuarekin eta enpresa lizitatzailarekin.
- Beste elkarte edo enpresa batzuek eskaintzen dituzten ekintzak integratzen jarraitzea, eta zerbitzuak koordinatzea, herritarrei espazio egokienetan zerbitzuak eskainiz.

JARDUERA-ARDATZA

1. Osasunaren prebentzioa eta sustapena.

Helburua

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria:

GIZARTE ZERBITZUAK

Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen handiena duten substantziak desnormalizatzeko jarduketak finkatzea.

GINARRIAK

Kolektibo hartzailea aisialdiaz gozatzen duten pertsonak dira, dela hiriko gaueko aisialdiko gune nagusietan, dela kide diren lonjetan, udalerriko auzoetan edo bide publikoan alkohol-kontsumoak egiten diren eremuetan. Hori dela eta, proposamena aisia-gune horietan dauden pertsona guztiei zuzentzen zaie, bai kontsumitu ez duten jarrera berresteko, bai bertan hasteko adina atzeratzeko edo arriskuak murrizteko, modu esperimentalean, berriki edo ohikoan.

Gainera, drogekin zerikusia duen gairen batean interesa duen edonori aukera ematen dio bere kontsulta egiteko, erakundearen beraren eta hiriaren baliabideak ezagutarazteko edo pertsonaren beharretara egokitzen diren beste zerbitzu batzuetara bideratzeko.

PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

Aisialdiko guneetan alkohola kontsumitzearekin lotutako programa prebentibo eta ibiltaria da. Bide publikoan alkohola edaten eta "botilatxo" egiten ari diren gazteei zuzendutako proiektua da. Botiltzar programaren helburua alkohol-kontsumoaren arriskuak murriztea da. Proiektu ibiltaria da, eta informazioa eta prebentzio-materialak banatzen ditu.

PROIEKTUAREN HELBURUAK

Orokorra: aisialdian sor daitezkeen droga-kontsumoei lotutako arriskuak murrizten laguntzea.

Espezifikoak:

- Jolas-inguruneetan eta aisia-guneetan drogak hartzeak dakartzan arriskuak murriztea.
- Gazteek okupatutako lokaletan zehazki gertatzen diren droga-kontsumoen ondoriozko arriskuak eta lonjen opakotasunari lotutako arazoak murriztea.
- Alkoholaren eta beste droga batzuen kontsumoak bide publikoan eragindako arriskuak murriztea, batez ere gazteen artean, eta bizikidetzan hobe izateko gomendioak ematea.
- Aisialdiko guneetan bertan droga-kontsumoari lotutako arriskuei buruzko informazioa helaraztea.

PROIEKTUAREN JARDUERAK FASEEN ARABERA:

1. fasea: plangintza eta diseinua

- Udaleko edo parte hartzen duten beste erakunde batzuetako teknikariekin koordinatzea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

IDAZKARITZA

GIZARTE ZERBITZUAK

- Festetako erreferentziako teknikariarekin adostea non, zein egunetan eta zein ordutan egingo diren droga-testatuak (kontsumoak gertatzen diren leku nagusiak ezagutzea, esku-hartzea behar bezala kokatzeko).

- Testatuak egingo dituen enpresarekin koordinatzea

- Dagozkion baimenak eskatzea.

2. fasea: inplementazioa eta gauzatzea

- Arriskuak murrizteko prestakuntza duten 6 bitartekari soziosanitarioko 3 ekipo

- Prebentzio-materialen banaketa ibiltaria, nerabe asko biltzen diren kontsumo-eremuetara joanda

- 4 orduko esku-hartzea

- Alkohol-kontsumoaren arriskuak murrizteari buruzko informazio pertsonalizatua eta material espezifikoa.

- Alkohol-kontsumoaren arriskuak murrizteari buruzko informazio pertsonalizatua eta material espezifikoa

- Osasun-larrialdietan edo erasoetan, beharrezko neurriak hartuko dira: lagunentzako gomendioak, osasun-zerbitzuekin harremanetan jartzea

- Programan parte hartzen duten erabiltzaileen datuak biltzea.

- Alkohol-kontsumoaren arriskuak murrizteari buruzko informazioa duten eranskailuak (1.000 unitate)

- Ur-botilatxo txikiak (700 unitate)

- Janaria: magdalenak, opilak edo palmondoak (1.000 unitate)

- "Alkohol-regletak" (600 unitate), dagokion Udalaren kontura

- Erabilera bakarreko alkoholimetroak (25 unitate)

- Zabor-poltsak (300 unitate)

3. fasea: ebaluazioa

- Kontratatutako enpresarekin eta erreferentziazko teknikariarekin zerbitzuaren garapenaren ebaluazioa egitea.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria

GIZARTE ZERBITZUAK

- Egindako jarduera deskribatzen duen memoria, lortutako datuekin eta esku-hartzearen balorazioarekin.

EBALUAZIOA

PROZESUAREN ADIERAZLEAK

- Zerbitzura joan diren pertsonen kopurua.
- Parte-hartzaileen estatistikak. Datu soziodemografikoak.
- Helburu operatiboekin lotutako adierazleak.

INFORMAZIOA BILTZEKO AURREIKUSITAKO TEKNIKAK

- Parte-hartzaile kopuruaren erregistroa.
- Beste osasun-zerbitzu batzuetara egindako bideratzeen kopurua ebaluatzea.
- Kontsumo-asmoari buruzko inkesta.
- Egindako analisiei buruzko datuak.

5.6.- 6 PROIEKTUA: Esku-hartze sozioedukatibo eta psikosozialeko zerbitzua bazterketa-arriskuan dauden pertsonentzat, mendekotasun-arriskuan dauden pertsonentzat, eta esku-hartze sozioedukatibo eta psikosozialeko zerbitzua, babesgabetasun-arrisku arin edo ertaineko egoeran dauden adingabeentzat. Kalekka: familia esku-hartzea.

PROIEKTUA PLANEAN KOKATZEA

Azpeitiko Udalak apustu sendoa eta garrantzitsua egin du udalerriko adingabeei tratu ona ematearen alde. Azken urteotan, lehentasunezko arreta espezifikoa eman zaie udalerrian dauden adingabeei, nerabeei eta gizarte-bazterketako egoeran dauden pertsoneri.

JARDUERA-ARDATZA

3. Laguntza sanitarioa eta soziosanitarioa eta gizarteratzea

Adikzioen eta jokabide eta kontsumo arazotsuen ondoriozko arriskuak eta kalteak minimizatu nahi ditu, eta, Euskadiko osasun-sarearen eta gizarte-zerbitzuen sarearen bidez, erantzun jarraitua, koordinatua, eraginkorra eta genero-ikuspegiarekin eman nahi die Adikzioen fenomenoak dakartzan laguntza-premiei.

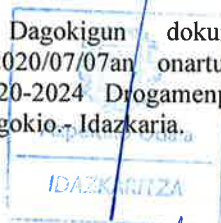
Helburu espezifikoak

- Adikzioak dituzten edo izateko arriskuan dauden pertsonen beharrian indibidualetan zentratutako osasun- eta gizarte-arreta eskaintzea, pertsona bakoitzaren berezitasuna errespetatuz eta ekitate soziogeografikoaren eta generoaren ikuspegitik.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio. Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

- Kolektibo espezifikoen edo ahulenen arretan hobekuntza-arloak identifikatzea: haien beharrian espezifikoak aztertzea, detekzio- eta tratamendu-baliabideak hobetzea eta gizarte-zerbitzuen, lehen mailako arretako zerbitzuen eta osasun mentalaren arteko koordinazioa sustatzea.

PROIEKTUAREN GARAPENAREN DESKRIBAPENA

A) Azpeitian bizi diren eta arrisku- edo/eta babesgabetasun-egoeran dauden adingabeak dituzten familiak, baldin eta beren trebetasun pertsonalen, sozialen edo hezkuntza-trebetasunen arloan dituzten gabeziek haurrei edo nerabeei arrisku larriko egoera bat sortzen badiete edo sor badiezaiekete, eta egoera horrek familia-etxean irautea zaildu badiezaieke.

B) Azpeitiko udalerrian bizi diren helduak eta/edo familiak, gizarte-bazterketako edo bazterketako arriskuan daudenak (adinean aurrera doazelako, jatorri geografikoagatik, desgaitasuna dutelako, indarkeria matxistako egoerak edo bestelako baldintzatzailcak jasaten dituzten emakumeak) edo gatazka pertsonal edo sozialeko egoeran dauden pertsonak eta/edo familiak, egoera horretarako laguntza edo orientazioa behar dutenak.

PROIEKTUAREN HELBURUAK:

Orokorra: oso ahulak diren eta/edo portaera-arazoak dituzten eta mendekotasunik ez duten nerabeen eta gazteen adikzio-portaeren arriskuak murriztea, pertsonaren neurrira egindako esku-hartze indibidualizatuen bidez.

Espezifikoak:

- Familiekin eta portaera-arazoak dituzten nerabe eta gazte oso ahulekin esku hartzeko baliabide espezializatuen sare bat abian jartzea eta mantentzea eta/edo drogen eta/edo jokoaren ohiko kontsumitzaileak izatea, baina mendekotasunik ez dutenak.
- Programan parte hartzen duten familiei beren ardurapean dauden adingabeen oinarritzko premiak (afektiboak, zaintza fisikokoak, elikadurakoak, kognitiboak...) hobeto ezagutu eta hurbiltzea ahalbidetuko dien espazioa eskaintzea.
- Familia-dinamikaren barruan, adingabeei garapen osasuntsurako baldintzak betetzen dituen testuinguru seguru bat eskaintzea ahalbidetuko duten aldaketak bultzatzea, kontzeptu hori hiru alderditan ulertuta: fisikoa, psikologikoa eta soziala.
- Adingabeei bizi izan dituzten esperientzia traumatikoak egiten laguntzea, esperientzia horiek norberaren eta munduaren irudikapen mentaleko eredura eraman ez ditzaten, heldze psikoafektiboko prozesua blokeatzeko moduan.
- Familiarekin edo haren kideren batekin lanean ari diren baliabideen (hezkuntzakoak, osasunekoak...) sarean parte hartzea, esku-hartze partekatua lortzeko.

Azpeitiko Udala

Eginbidea: Dagokigun dokumentua
Udalbatzak 2020/07/07an onartu zuen
Azpeitiko 2020-2024 Drogamenpekota-
sun Planari dagokio.- Idazkaria.

GIZARTE ZERBITZUAK

- Norberaren, familiaren edo taldearen gaitasunak (jarrerak, gaitasunak, ezagutzak, irizpideak, jarraibideak, trebetasunak) eskuratzea eta garatzea, modu autonomoan moldatzeko, gizarteratzeko eta familia- eta komunitate-ingurunean bizikidetza egokia izateko.
- Ohitura, jokabide, pertzepzio, sentimendu eta jarrera desegokiak egokiagoekin ordezte.

PROIEKTUAREN JARDUERAK FASEEN ARABERA:

1. fasea: plangintza eta diseinua.

Ezagutza

1.- Udaleko oinarritzko gizarte-zerbitzuetara jotzen duten pertsonen esku-hartze arloetan adierazleren batean gabeziak dituzten pertsonak hautematea gizarte-langilearen aldetik.

Beste administrazio edo erakunde batzuen eskaerak ere jaso ditzake, esku hartzeko plan bat hasi edo amaitu duten pertsonenak.

2.- gizarte-langileak diagnostiko sakon bat egiteko proposatzea pertsonari, ondoren esku-hartze pertsonalizatua diseinatzeko, beharrezkoa izanez gero, edo berrikusi eta/edo egokitzeko, hala badagokio.

3.- Ikerketa. Udaleko gizarte-langileak datuak biltzea, aztertzea, lantzea eta interpretatzea.

4.- Udaleko gizarte-langileak hasierako diagnostikoa egingo du lortutako datuekin. Lortutako informazioa nahikoa den edo diagnostiko hori osatzeko beste laguntza profesional bat behar den baloratuko du: tailerrak, OMZ, gaztelekua... edo gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartze zerbitzua.

Gaixotasun mentala duten edo psikiatrian edo mendekotasuna gainditzeko zentroan egon diren pertsonen kasuan, zentro horren txostena beharko da, diagnostikoa, egindako tratamendua eta horren emaitza (egonkortasuna) eta orientazioa adierazita.

Beste udal edo erakunde batzuetan antzeko esku-hartze bat hasi den kasuetan, egindako lanaren txostena eta lanaren emaitza beharko dira.

Gizarte- eta hezkuntza-arloan esku hartzeko zerbitzuaren esku-hartzea beharrezkoa izanez gero, diagnostikoa osorik edo zati batean egiteko, betiere pertsonaren adostasunarekin, honako hauek egingo dira:

5.- diagnostikoa sakontzeko informazioa ematea. Udaleko gizarte-langileak programaren ardura duen erakundeari bidaliko dio informazioa, eta hark diagnostikoan sakonduko duen profesionala izendatuko du.

Sakondu beharreko arloen arabera, kasua egokitzen jotzen den profesionalari esleituko zaio.

